

426
427
428

Ал-Вавий

الوحي
Кеңири көлөмдүү фикирий-сакафий журнал

Отуз алтынчы жыл чыгышы, ражаб-шаъбан-рамазан 1443-х. – февраль-март-апрель 2022-м.

Хизб-ут-Тахрир пайгамбарлыктын мураскору, ал туура жол менен Рошид Халифалык мамлекеттин тикелөөгө даъват кылат

Хизб-ут-Тахрир Халифалыктын кулатылганынын 101 жылдыгына карата уюштурган иш-чаралар

Халифалык кыяматка чейин важиб, Исламий фикхти кайрадан жазуу идеясы батыл»

Нусрат, халифа жана үстөм кылуу жөнүндөгү аяттар

Кыяматка чейин диндин кайрадан тургузулушу, үстөм болушу жана ага нусрат берилиши тууралуу башарат кылган хадистер

Умар ибн Абдулазиз – адамзат арзуу кылган үлгүлүү халифа

Мусулмандар дагы деле рамазанды Халифалыксыз тосушууда

Ал-Вавий сөзү
Ислам – бул күтүлүп жаткан дүйнөлүк маданий дин

Отуз алтынчы
жыл чыгышы
ражаб-рамазан 1443х
февраль-апрель
2021м

НУСКА БААСЫ

Ливан 1000 лира
Яман 30 риял
Түркия 1 доллар
Пакистан 1 доллар
Австралия 2,5 доллар
Америка 2,5 доллар
Канада 2,5 доллар
Германия 2,5 евро
Швеция 15 крон
Бельгия 1 евро
Британия 1 евро
Швейцария 2 франк
Австрия 1 евро
Дания 15 крон

Ушул санда

- Бул санда 3
- *Ал-Ваъй сөзү:* Ислам – күтүлүп жаткан дүйнөлүк мабдавий дин 7
- Хизб-ут-Тахрир пайгамбарлыктын мураскору, ал туура жол менен Рошид Халифалык мамлекетин тикелөөгө даъват кылат..... 16
- Хизб-ут-Тахрир Халифалыктын кулатылганынын 101 жылдыгына карата уюштурган иш-чаралар 24
- Халифалык – кыяматка чейин важиб, Исламий фикхти кайрадан жазуу идеясы – батыл..... 39
- Тарыхтагы ансарлардын позициясы, Аллахтын аларга көрсөткөн сый-урматы жана бүгүнкү күндөгү Аллахтын динине нусрат берүүнүн важибдиги..... 50
- Мусулмандар дагы деле рамазанды Халифалыксыз тосушууда 64
- *Аалам мусулмандарынын кабарлары* 72
- *Куръани Карим сабагында* 78
- *Бейиш бактары:* Кыяматка чейин диндин кайрадан тургузулушу, үстөм болушу жана ага нусрат берилиши тууралуу башарат кылган хадистер 82
- Кыяматка чейин диндин кайрадан тургузулушу, үстөм болушу жана ага нусрат берилиши тууралуу башарат кылган хадистер..... 78
- Умар ибн Абдулазиз – адамзат арзуу кылган үлгүлүү халифа 87
- Украина жана Орусия согушу: Америка бул согуштагы эң чоң оюнчу... Бул согуштун трагедиялары Экинчи дүйнөлүк согуштун уландысы... Бул жана дүйнөдөгү бардык трагедиялардын жалгыз себеби алардын хазараты 95
- Путиндин акыйдасы православдык динчилдиктин, орус фашизминин жана Украина эгемендүүлүгүн талкалоо каалоосунун аралашмасы .. 96

Бул санда:

Жылдагыдай эле, бул жылы дагы Халифалыктын кулатылганын эскерүүгө арнап, атайын өзгөчө санын басып чыгаруудабыз, ошондой эле, бул сан Халифалыкты тикелөө тууралуу гана болуусуна өзгөчө басым жасоодобуз. Халифалыктын тикеленүүсүнө болгон үмүтүбүз күчөгөндөн күчөп, максатыбызга уламдан улам жакындап баруудабыз. Арийне, Аллахтын убадасы сөзсүз түрдө ишке ашат жана Аллахтын душмандары ага тоскоолдук кыла алышпайт.

Мындан бир жыл мурун дагы дал ушундай өзгөчө санды басып чыгарган элек. Ошол күндөн тартып бүгүнкү күнгө чейинки окуялардын бардыгы биздин эл аралык жана регионалдык саясат вакыйлыгын туура түшүнө билгендигибизди, ошондой эле, саясий божомолдорду таамай айткандыгыбызды далилдеди. Биз айтканыбыздай эле, өткөн жыл аралыгында Америка Ооганстанда «геостратегиялык ийгиликсиздикке» кабылганын ачык билдирди. Натыйжада, Америка Ооганстандан шерменделерче качып чыгып, ооган аскерлери тарап кетишти, Америкага малайлык кылган Ооган режими таслим болууга жана бийликти тапшырып, качып кетүүгө аргасыз болду. Америка Ирактан дагы дал ушундай абалда чыгып кетип, ал жерди ичкериден жана тышкарыдан башкаруучу өз малайларын орнотуп кеткен эле. Андан тышкары, Америка Сириядагы, Судандагы жана башка көтөрүлүш болгон бардык мусулман өлкөлөрүндөгү абалдарды өз кызыкчылыгы үчүн пайдаланууну каалаган эле, бирок ушул күнгө чейин ал өлкөлөрдөгү саясий абалды турукташтыра албай келүүдө. Мына ушул иштердин бардыгы Американын колониалисттик саясатта ийгиликсиздикке жүз тутканын айгинелет турат. Мына ушул эки чегинүүдөн өзүнө сабак алган Америка Исламга каршы согуш барагын жабып, жаңы согуштун барактарын ачууну көздөп турган эле. Анын бул каалоосу кыска убакытта ашкере болуп, Орусия жана Украина согушу башталып калды. Акыйкатта, бул согушта Америка эки тарапты бири-бирине каршы тукуруп, түтөп турган көйгөйгө отун салды жана май куйду. Натыйжада, эки өлкө ортосундагы көйгөй ырбап, кыска убакыттын ичинде дүйнөлүк саясий жаңжалга айланды. Бул маселе Экинчи дүйнөлүк согуштун кечиккен кесепеттеринин бири болуп калды жана бүгүнкү күндө Үчүнчү дүйнөлүк согуштун себептеринен болуп калуу ыктымалы бар. Бул окуялардын бардыгы адамзатты жарга такаган Батыш хазаратынын артка чегингенин жана ийгиликсиздикке учураганын дагы бир ирет далилдеп койду.

Хижрий жана миладий жүз жылдан бери, биз Халифалык кулатылган күндөн улам алыстап, азап чегип жашап келүүдөбүз.

Ошол эле уруда, анын кайрадан тикеленишине улам жакындап, үммүттөрүбүз жанданып жашап келүүдөбүз. Биз Аллах Тааланын бизге жана бүтүндөй Умматка ырайым кылып, нусрат беришине толук ишенебиз. Көзгө сайса көрүнгүс түндөр аяктап, таң атышына аз гана убакыт калды. Аллах Тааланын Умматка берген убадасы жана Расуллалах ﷺдын айткан башараты сөзсүз түрдө ишке ашат. Бизге «Тарых кайталанбайт» деп айтышат, а биз болсо «Бир гана Ислам тарыхы мындан башкача» деп айтабыз. Арийне, бүтүн дүйнөдөгү мусулмандардын жүрөктөрү нусраттын жана жеңиштин жакындаганына кубанып, бирдиктүү сого баштады. Ошол эле учурда, түрдүү элдерден жана өлкөлөрдөн турган каафирлердин жүрөктөрү коркууга түшүп, Исламий мамлекеттин кайрадан тикеленишине каршы өздөрүнүн эң акыркы айла-амалдарын ишке салышууда. Жада калса «Исламдын эл аралык майданга кайтуусуна бөгөт коюу» маселеси Батыштын эң чоң көйгөйүнө айланып калды. Бирок, алсыздыгы ашкере болгон көр пенделер канчалык аракет кылышпасын, Аллахтын убадасы жана Расуллалах ﷺдын башараты сөзсүз түрдө ишке ашат. Мындан башкача болушу мүмкүн эмес.

Биз бул санда Халифалыкты орнотууга болгон даъват кайсы жерге жеткенин, бул даъватты көтөрүп чыгуучулардын абалын, Батыштын жапайы хазараты жогорку ылдамдыкта кулап бара жаткандыгын далилдөөчү дүйнөлүк абалдарды, Ислам хазаратынын бутка туруп жаткандыгын жана анын тез күндө пайгамбарлык минхажындагы Рошид Халифалык таажысын кийерин баяндоочу макалаларды чыгардык.

Ал-Ваъй журналынын буз өзгөчө санын Рошид Халифалык мамлекетин тикелөө аркылуу Исламий турмушту кайрадан баштоого болгон даъват тууралуу жалпы түшүнүк берүү менен баштадык. Хизб-ут-Тахрир бул Халифалыктын Расуллалах ﷺ башарат кылгандай, пайгамбарлык минхажында болушун максат кылат жана аны ушул жолго баштап, ушул жолдо амал кылууга тавфик берген Аллах Таалага чексир мактоолорду айтат. Журналдын башын «**Бул санда**» деген тема менен баштап, андан кийин «**Ал-Ваъй сөзү**» рубрикасында «**Ислам – бул күтүлүп жаткан дүйнөлүк мабдавий дин**» деген теманы жайгаштырдык. Андан кийинки макалаларды төмөнкүдөй төрт бөлүмгө бөлүү менен иреттеп жайгаштырдык:

– **Биринчи бөлүм:** Бул бөлүмдү «**Халифалыктын кулатылганына 101 жыл болгондуктан, аны кайрадан тургузуу мусулмандар үчүн эң негизги милдет болушу важиб**» деп атадык. Бул бөлүмдө эки макаланы жайгаштырдык. Алардын

биринчиси бул даъватты көтөрүп чыгуучулар жөнүндө болуп «**Хизб-ут-Тахрир пайгамбарлыктын мураскору, ал туура жол менен Рошид Халифалык мамлекетин тикелөөгө даъват кылат**» деген темада жазылды. Ал эми экинчи макалада болсо өз максаттарын ишке ашыруу үчүн түндү күнгө улап мээнет кылып жаткан Хизб жигиттеринин иш-аракеттеринен амалий үлгү катары Хизб-ут-Тахрирдин өз максаты жолунда уюштурган кээбир иш-чараларын эскерип өттүк. Бул макала «**Хизб-ут-Тахрирдин 1443-хижрий жана 2022-миладий жылда Халифалык кулатылышынын 101 жылдыгын эскерүү алкагында уюштурган иш-чаралары**» деген тема астында жазылды.

– **Экинчи бөлүм:** Бул бөлүм «**Халифалык – Расуллаллах ﷺ көз жумгандан тартып кыяматка чейинки Аллах Тааланын эң улуу фарзы**» деп аталып, төмөнкү темаларды өз ичине камтыды: «**Халифалык – кыяматка чейин важиб, Исламий фикхти кайрадан жазуу идеясы – батыл**», «**Тарыхтагы ансарлардын позициясы, Аллахтын аларга көрсөткөн сый-урматы жана бүгүнкү күндөгү Аллахтын динине нусрат берүүнүн важибдиги**», «**Роббаний аалымдардын Халифалыкты тикелөө амалындагы орду**», «**Ислам Умматы экинчи Рошид Халифалык мамлекетин тикелөө менен гана өзүнүн азиздигине кайтат жана кишендеринен бошотулат**».

– **Үчүнчү бөлүм:** Бул бөлүмдү «**Батыштын Халифалыкты орнотууга каршы койгон чектөөлөрү жана тоскоолдукары**» деп атадык. Бул бөлүмдө төмөнкү темалардагы макалалар камтылды: «**Экинчи Рошид Халифалык мамлекети тууралуу күңүрттөшкөн фикирлерди жоюу**», «**ЖМКлар жана эл аралык уюмдар адамзатты бузукулукка баштоодо бир кол**», «**Эрдоган өзү карманып жаткан кайры Исламий саясаты менен Умматка жетекчилик кылууга ылайыктуу эмес**», «**Ирандын Жакынкы Чыгыштагы Америка белгилеп берген орду кандай?**», «**Биз ооруй турган, бирок өлбөй турган Умматпыз**».

– **Төртүнчү бөлүм:** Бул бөлүм «**Батыш хазараты – адаштыруу, колонизациялоо, жеңилүү жана кыйроого жүз тутуу. Ислам – кутулуу жолу**» деп аталды. Бул төртүнчү бөлүм эң негизги жана маанилүү бөлүм. Анткени, анда капитализм мабдасынын бузукулугу, ийгиликсиздиги жана кулоого жүз туткандыгынын белгилери тууралуу, ошондой эле, адамзаттын Исламга туура жолго баштоочу хазарат катары жүздөнүп жатышкандыгы тууралуу болуп, өз ичине төмөнкү темаларды камтыды: «**Капитализмдин мусулман өлкөлөрүн колонизациялоодогу куралдары**», «**Саясий**

согуштар жана алардын державалар ортосундагы күрөштөргө үстөмдүк кылуусу», «Тышкы карыздар жетекчилерди элдин жонуна миндирүүчү колониализмдин аркандары», «Капитализм түзүмүнүн вакыйлыктагы балээлери», «Американын мусулман өлкөлөрүндөгү көзөмөлүнүн бошоңдошуна алып келүүчү стратегиялык карама-каршылыктар... Алар Америка хазаратынын кулашына жана Халифалык мамлекетинин тикеленүүсү менен Ислам хазаратынын бутка турушуна алып келеби?», «Батыштын капиталисттик жана илманийлик хазаратынын жеңилүүсү», «Батыштык ойчулдардын назарында Батыш хазаратынын барар чекити кыйроо», «Пайгамбарлык минхажындагы Рошид Халифалыкты орнотуу деген эмнени түшүндүрөт?».

– Андан кийин Рамазан айына тиешелүү макаланы жайгаштырдык.

– Андан соң, төмөнкү туруктуу бөлүмдөрдү чыгардык: **«Дүйнөдөгү мусулмандар жаңылыктары»** жана **«Ыйык Куран менен бирге»**. Бул бөлүмдүн темасы **«Нусрат, халифа кылуу жана динде бекем кылуу тууралуу убада берген аяттар»** деп аталды. Андан кийин **«Бейиш бакчалары»** бөлүмү жайгаштырылып, ал **«Кыяматка чейин диндин кайрадан тургузулушу, үстөм болушу жана ага нусрат берилиши тууралуу башарат кылган хадистер»** деген темада жазылды. Андан соң **«Халифалар бакчасы»** бөлүмүндө **«Умар ибн Абдулазиз – адамзат арзуу кылган үлгүлүү халифа»** деген темадагы макаланы жайгаштырдык. Андан кийин **«Ал-Ваъй сөзү 2»** бөлүмүндө **«Украина жана Орусия согушу: Америка бул согуштагы эң чоң оюнчу... Бул согуштун трагедиялары Экинчи дүйнөлүк согуштун уландысы... Бул жана дүйнөдөгү бардык трагедиялардын жалгыз себеби алардын хазараты»**. Журналдын соңунда төмөнкү темадагы акыркы макаланы жайгаштырдык: **«Путиндин акыйдасы православдык динчилдиктин, орус фашизминин жана Украина эгемендүүлүгүн талкалоо каалоосунун аралашмасы»**.

Сөз соңунда ааламдардын Роббиси Аллах Таала мактоолорду айтып калабыз! □

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ИСЛАМ – КҮТҮЛҮП ЖАТКАН ДҮЙНӨЛҮК МАБДАВИЙ ДИН

Америка башчылыгы астындагы Батыш Исламдын башкарууга келүүсүнө жол бербөө үчүн өзүнүн болгон күчүн жумшады жана жашыруун крест жортуулун жүргүзүү аркылуу Исламга каршы чек арасыз дүйнөлүк согушту баштады. Бул согуш сыртынан «терроризмге каршы согуш» деп аталганы менен, акыйкатында Исламга каршы согуш болчу. Батыштын баштаган бул согушу капитализм менен Ислам ортосундагы хазараттар жана кыйматтар согушунун бир бөлүгү эле. Ошондуктан, Батыш бул согушта жеңилип калуудан коркуп, болгон айла-амалдарын жана күч-кубатын ишке салды.

Бул согуш – бири-бирине төп келгис эки мабда т.а. Ислам жана капитализм ортосундагы согуш. Капитализм мабдасынын аскердик күчү, материалдык мүмкүнчүлүктөрү жана аны татбик кылып жаткан мамлекеттери бар. Жада калса, мусулман өлкөлөрү дагы майда бөлүктөргө бөлүнгөн абалда, бул мабдага көз каранды болуп, ага кызмат кылып жашап келишүүдө. Ал эми Ислам мабдасын татбик кыла турган, аны көтөрүп чыга турган жана коргой турган мамлекет жок. Бирок мабдалык жагынан алып караганда, Ислам дагы деле өз күчүн жоготкон жок жана бүгүнкү күндө адамзатты башкарууга татыктуу жалгыз мабда болуп турат. Анткени, капитализмдин чыныгы жүзү ачылып, ийгиликсиздикке учурады. Дүйнө эли анын байлыктарды талап-тоноочу, согуштарды чыгаруучу жана кол астындагы мамлекеттерди рибавий карыздарга батырып, адамдарды өзүнө көз каранды кылып алуучу жапайы мабда экендигин түшүнүп жетишти. Бул мабданын кедергиси анын кол астындагы мамлекеттерге эле эмес, балким жалпы адам затына, жан-жаныбарларга жана айлана-чөйрөгө дагы тийип, алардын баары бул жапайы мабдадан кутулууну эңсеп калышты.

Исламды күтүлүп жаткан дүйнөлүк мабдавий дин катары сунуштап жаткандыгыбыздын дагы бир себеби, Батыш Исламдын акыйкатын жакшы билет. Анткени, ал тарыхта бул мабда менен мамиле кылып көргөн. Батыш Ислам мабдасынын күч-кубатын жана аны көтөрүп чыгуучулардын эмнелерге кадыр экендигин мыкты билет. Батыш

Ислам мабдасынын турмуш майданына кайтып келүүсүнөн ушунчалык корккондуктан, Советтер Союзу кулаган учурдап тартып Америка саясий Исламга жана Халифалыкты орнотуу долбооруна каршы күрөшкө өзгөчө бура баштады. Ал, жада калса, Кытайдын өнүгүүсүнө, экономикалык, технологиялык жана аскердик жактан бутка туруп, Америка менен атаандаш болуусуна, ошондой эле, бул жаатта Америкадан биринчиликти талашуусуна дагы көңүл бурбай калды. Антан тышкары, Орусияны жана Европаны дагы дүйнөлүк жетекчиликти талашууда өзүнө атаандаш болуудан алыстатууга кайдыгерлик кылды. Америка өзүнүн Исламга каршы алып барган мындай аракеттеринин натыйжасында, мусулмандарга бир аз кыйынчылык жарата алганы менен, аларды Халифалыкты орнотууга болгон даъватка жүздөнүүдөн буруп жибере алган жок. Тескерисинче, анын аракеттери мусулмандардын бул тандоосун бекемдеди жана бул жолдо мурдагыдан да көбүрөөк аракет кылуусуна алып келди. Мына ошондуктан, Америка Исламга каршы күрөштө жеңилүүгө жүз тутту. Ошондой эле, андан мабданы эмес, эл аралык жетекчиликти талашкан мамлекеттер менен болгон атаандашууда дагы ийгиликсиздикке тушукту.

Буга чейин айтып келгенибиздей, мабдавий согуш жеңиш жана жеңилүү жаатында аскердик согуштан бир топ айырмаланат. Америка мусулмандарга карата жасаган кылмыштары менен аны бул иштерге түрткөн мабдасынын жеңилгендигин далилдеп койду. Ошондуктан, Американын жеңилүүсү – анын мабдасынын жеңилүүсү. Мунун каршысында, мусулмандар өз мабдасынын күчтүү экендигин, аны алсыратуу жана жок кылуу мүмкүн эместигин далилдешти. Жада калса, Ислам мабдасы Батыш хазаратынан үстөм келип, Батыштын өзүндө анын хазаратына сокку бере баштады. Жыл сайын миңдеген батыштыктардын Исламга кирип жаткандыгы мунун ачык мисалы боло алат. Эгер Европа же Кытай дагы Америка сыяктуу мусулмандарга каршы күрөш алып барыша турган болсо, алар дагы Америка жасаган иштерден ашыкча жасай алышмак эмес жана мусулмандар үстүнөн жеңишке жете алышпайт эле. Мына ошондуктан, мусулмандар жана кайры мусулмандар арасындагы калыс фикирлөөчүлөр келечек Исламдыкы болорун анык билип калышты. Батыш бул акыйкатты эчак эле түшүнүп жеткен. Ал мусулмандардын аскердик жактан жеңилбестигин, аларды динди туура түшүнүүдөн алыстатуу менен гана жеңүү мүмкүн экендигин түшүнгөн. Ошондуктан, Батыш мусулмандарга каршы алгач фикирий күрөш алып барып, бул жаатта ийгиликке жеткенден кийин, аскердик күрөштү баштады жана бул

жаатта дагы ийгиликке жетишти. Батыштын жеңишке жетүүсү мына ушундай тарипте ишке ашты.

Батыш алгач фикирий, андан кийин аскердик согуш алып баруу менен жеңишке жеткендиктен, мусулмандар Батыш үстөмдүгүнөн кутулуу үчүн дал ушул тартип менен ага каршы күрөшүүсү керек. Башкача айтканда, мусулмандар алгач Батыштын фикирий чабуулун артка кайтарып, өздөрүнүн динин туура түшүнүүгө кайтышы керек. Мусулмандар Аллах Тааланын жаратуучу жана мыйзам орнотуучу экендигине, адам баласынын алсыз, кемчиликтүү жана өзүнөн башкага муктаж экендигине, ошондой эле, адам баласы өз турмушун тариптөө үчүн мыйзам чыгарууга кадыр эмес экендигине жазмий (кескин) түрдө ишениши зарыл. Акыйкатта, Аллах Тааланын шарияты гана хидаят (туура жол), ал эми «көпчүлүк» фикирине негизделген демократия – адашуу. Аллах Таала айтат:

﴿وَإِنْ تُطِيعُوا أَكْثَرَ مَنْ فِي الْأَرْضِ لِيُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ﴾

«Эгер сен Жер жүзүндөгү адамдардын абдан көпчүлүгүнө моюн сунсаң, алар сени Алланын Жолунан азгырышат. (Анткени) алар жалаң гана ой-күмөндөрүнө ээрчишет жана жалаң гана алдашат» [6:116]

Ар бир мусулман өзүнүн турмуш иштерин Аллах Тааланын буйрук-кайтарууларына ылайык тартиптеши важиб. Ошол эле учурда, ар бир мусулман акыйда жаатында «لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ» *«Динде мажбурлоо жок»* деген аят-эреже негизинде, ал эми жалпы адамзатка шариятты татбик кылуу жаатында «وَيَكُونُ الدِّينُ كُلُّهُ لِيَهِّئَ» *«бүткүл дин Алла үчүн гана болот»* деген аят-эреженин негизинде бүтүндөй адамзатты Исламий фикирлер менен туура жолго баштоого умтулушу керек. Мына ушул фикирлердин негизинде Ислам бийиктикке көтөрүлөт жана ушул фикирлерди кармануу менен мусулмандар Батыш үстүнөн жеңишке жетишет. Батыш бул нерселерге ыйман келтирбейт, балким бул фикирлердин тескерисин карманат. Мына ошондуктан, биз бири-бирине төп келбей турган, кайнатса каны аралашпай турган эки бөлөк мабданын алдында турабыз.

Тилекке каршы бүгүнкү күндө, мусулмандардын аалымдары жана карапайым оомийлери Куранга толук түрдө ыйман келтиришкени менен, ага толук түрдө амал кылбай келишүүдө. Алар Исламды толук жана мабдавий дин катары түшүнүүнүн ордуна, андагы кээбир бөлүктөргө гана чектелип калышууда. Мусулмандар Умматтын салаф

ус-соолихиндери сыяктуу Аллахтын буйруктарын Ал каалагандай аткаруунун ордуна «бул дин сөзсүз түрдө жеңишке жетет» деген гайбий ишенимдерге чектелип калышууда. Ошондой эле, бул Уммат Умар сыяктуу халифага муктаж, Халид ибн Валиб сыяктуу аскербашчыга муктаж, Салахуддин ал-Айюбий сыяктуу саясий жана аскерий жетекчиге муктаж деген сыяктуу сөздөрдү айтуу менен же акыр заманда чыга турган имам ал-Махдийди күтүү менен гана чектелишүүдө. Алар өздөрүнө эч кандай жоопкерчилик жүктөбөстөн, Аллах Тааладан тарыхта өткөн улуу инсандардай жетекчилерди кайрадан жиберилишин сурап дуа кылуу мене алек болушууда. Мусулмандардын мындай иштери алардын динди түшүнүүдөгү кемчиликтерин көрсөтүп турат.

Расулуллах ﷺдын доорунан тартып, кыямат күнгө чейин түшүрүлгөн бул дин шарый амалсыз, дуага гана чектелүү менен толук болбойт. Адамзаттын мырзасы болгон пайгамбарыбыз Мухаммад ﷺ Ислам мамлекетин орнотууда амалсыз дуа менен гана ийгиликке жеткен эмес, балким амал жана дуа менен нусратка жетишкен. Сийрат китептерин окуган ар бир мусулман Расулуллах ﷺдын жана аны менен чогуу болгон сахабалардын Аллах жолунда эч ким көрбөгөн кордуктарды көрүшкөнүн жакшы билет. Каафирлер Расулуллах ﷺды жалганчыга чыгарышып, андан жүз үйрүшкөн жана аны өз мекенинен кууп чыгышкан. Пайгамбарыбыз ﷺ башка пайгамбарлар сыяктуу бул кыйынчылыктарга сабыр кылып, өз ишин уланта берген. Ошондой эле, Умар, Халид жана Салахуддин сыяктуу улуу жол башчылардын бардыгы таквалык жана жигердүүлүк менен аракет кылышып, даъват жолундагы кыйынчылыктарга сабыр кылышкан. Анан кантип жыргалчылыкта отуруп алып, колду дуага жаюунун өзү менен нусрат келип калмак эле?

Бүгүнкү күндөгү Уммат башына түшкөн балээлер мусулмандардын Аллахтын буйруктарына кайдыгерлик кылуусу жана Анын шариятын турмушта колдонбой жаткандыгы себептүү болуп жатканы эч кимге сыр эмес. Аллахтын дининен артта калуу себептүү келип чыккан бүгүнкү кордук жашоодон Аллахтын буйруктарына итаат кылуу жана Анын Расулу ﷺдын жүргөн жолуна ээрчүү аркылуу гана кутулууга болот. Аллахтын буйруктарын аткарууга кайдыгерлик кылууда бириккенибиздей, бул абалдан чыгуу үчүн Анын буйруктарына итаат кылууда дагы биригишибиз зарыл. Акыйкатта, Аллах Тааланын шарияты түбөлүктүү болуп, ал эч качан өзгөрбөйт жана алмашпайт. Аллах Таала айтты:

﴿فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى ﴿١٢٢﴾ وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا﴾

«Силерге Мен тараптан хидаят келгенде, ким Менин хидаятыма ээрчисе, жолдон адашпайт жана бактысыз болбойт. Ким Менин эскертмемден баш тартса, анда албетте, ал үчүн тар-бактысыз турмуш болот» [20:123-124]

Оо мусулмандар! Силердин башыңарга түшкөн мусийбаттардын жалгыз себеби диниңерден алыстагандыгыңар. Исламдан алыстоо себептүү келген бул балээлерден арылуу кайрадан Исламга кайтуу менен болот. Бардык мусулмандардын көйгөйү бир жана анын чечими дагы бир. Ал чечим Аллах Таала түшүргөн динди турмушка кайтаруу жана аны менен өкүм жүргүзүү. Акыйкатта, Расуллаллах ﷺ жана анын сахабалары 13 жыл бою дал ушул жолдон жүрүшүп, Аллах Тааланын буйруктарына бир саамга дагы кайдыгерлик кылышкан эмес. Аллах Таала Өз Расулу ﷺ га төмөнкү буйруктарды берер эле:

﴿يَا أَيُّهَا الْمَدْيَنِيُّ ﴿١﴾ قُمْ فَأَنْذِرْ﴾

«Эй (кийимдерине) чүмкөнүн алган зат, тургун дагы, (инсандарга Акырет азабын) эскерткин!» [74:1-2]

﴿يَا أَيُّهَا الْمَرْزُقِيُّ ﴿١﴾ قُمْ اللَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا﴾

«Эй (кийимдерине) оронуп алган зат, түндө (сергек болуп, намазда) тургун!» [73:1-2]

﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَعَآثُوا الرَّكَّوَةَ﴾

«(Эй Мухаммад) мына бул кишилерди көрбөдүңбү, аларга (мурун Меккеде турган убактарында каапырларга каршы согушууга талапкер болушканда): Өзүңөрдү баскыла жана намазыңарды окуп, зекетиңерди аткарып тургула», - делинген эле» [4:77]

﴿فَأَصَدِّعْ بِمَا تُوْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ﴾

«Демек, сен өзүңө буйрулган ишти (Акыйкат динге даават кылууну-чакырууну) аткар жана мушириктенден жүз үйүр!» [15:94]

Расуллаллах ﷺ мамлекетти тикелегенге чейин Аллахтын ушул сыяктуу буйруктарына итаат кылып, амал кылар эле. Андан кийин, Расуллаллах ﷺ Меккедеги даъватынын акыркы жылдарында түрдүү уруу башчыларынан нусрат талап кылды жана Мадинада алгачкы Ислам мамлекетин орнотууга жетишти. Анан кантип мусулман аалымдары мына ушул нерселерге көңүл бурбай келишүүдө?

Куранда Аллах түшүргөн дин менен өкүм жүргүзүү тууралуу көптөгөн ачык аяттар келген. Ошондой эле, мамлекеттик мыйзамдарга, жаза-чараларга, жихадка жана Исламды татбик кылуучу валий ул-амрга итаат кылууга тиешелүү аяттар келген. Куран бүгүнкү күндөгү кайры исламий мамлекеттерде кайры исламий дастурларды татбик кылуучу тагуттарга итаат кылууну буйруган эмес.

Расуллалах ﷺдын сүннөттүндө дагы Куранда келген ахкамдарды толуктоочу буйруктар келген. Акыйкатта, сүннөт Курандагы ахкамдарды чечмелеп, баяндап берет жана ахкамдардын тафсилаттарын ачыктап берет. Расуллалах ﷺдын сийрат жолу болгон сүннөт мамлекетке тиешелүү ахкамдарга толо. Куран жана сүннөт бардык шарый ахкамдарды өз ичине камтыган. Эмне үчүн кыямат күнүндө эсеп китеп кылына турган бул ахкамдар тууралуу мусулман аалымдары үн катышпайт? Алардын бул ахкамдарга кайдыгерлик кылуусу акылга сыярлык ишпи? Ал аалымдар өз намаздарында ушул сыяктуу аяттарды окуп жатып, Аллахтын алардан талап кылган иштерине ой жүгүртүшөбү?

Эмне үчүн башкалардан мурун аалымдарга өзгөчө басым жасоодобуз? Акыйкатта, жалпы мусулмандар т.а. аалымдар, башкаруучулар жана карапайым адамдар бул иштерден суралышат. Бирок, эң чоң жоопкерчилик аалымдардын мойнунда. Анткени, алар акыйкатты башкалардан көрө алдыныраак билишет жана билген нерселерине амал кылууга милдеттендиришет. Андан кийин, алар бул акыйкаттарды калган Умматка жеткиришет. Арийне, өкүмдарлар, жетекчилер, Уммат арасындагы салмактуу кишилер жана жалпы оомийлер акыйкатты мына ушул аалымдар аркылуу гана биле алышат. Эгер аалымдар акыйкатка кайдыгерлик кылышса, Уммат дагы андан алыс бойдон кала берет. Биз бүгүнкү күндө дал ушундай абалда жашап жатабыз. Мусулмандар суунун бетиндеги көбүк сымал болушуп, алардын дуаларына жана нусрат талап кылууларына жооп берилбей жатат. Расуллалах ﷺ айткан:

«وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، لَتَأْمُرَنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ، أَوْ لَيُوشِكَنَّ اللَّهُ أَنْ يَبْعَثَ

عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِنْ عِنْدِهِ، ثُمَّ لَتَدْعُنَّهُ فَلَا يُسْتَجَابُ لَكُمْ»

«Менин жаным Анын колунда болгон Затка касам, жакшылыкка буйруп, жамандыктан кайтарасыңар же болбосо Аллах Таала силерге Өзүнүн азабын жиберет жана дуа кылсаңар дуаларыңарга жооп бербей коёт» (Ибн Маажар риваяты). Расуллалах ﷺ дагы бир хадисинде мындай деген:

«يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اِنَّ اللّٰهَ عَزَّ وَجَلَّ يَقُوْلُ لَكُمْ: مُرُوْا بِالْمَعْرُوْفِ، وَاَنْهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ، قَبْلَ اَنْ تَدْعُوْنِيْ فَلَا اُجِيْبُكُمْ، وَتَسْأَلُوْنِيْ فَلَا اُعْطِيْكُمْ، وَتَسْتَنْصِرُوْنِيْ فَلَا اَنْصُرُكُمْ»

«Оо адамдар, Аллах Таала силерге мындай деди: «Мага дуа кылуудан мурун жакшылыкка буйруп, жамандыктан кайтаргыла, болбосо дуаңарга жооп кылбаймын, сураган нерсеңерди бербеймин жана нусрат талап кылсаңар нусрат дагы бербеймин». Абу Дарда رضي الله عنه айтты:

«لَتَأْمُرَنَّ بِالْمَعْرُوْفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ، اَوْ لَيَسْلَطَنَّ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ سُلْطٰنًا ظٰلِمًا، لَا يُجِلُّ كَبِيْرَكُمْ وَلَا يَرْحَمُ صَغِيْرَكُمْ، وَيَدْعُوْ عَلَيْهِ خِيَارُكُمْ فَلَا يُسْتَجٰبُ لَهُمْ، وَتَسْتَنْصِرُوْنَ فَلَا تُنْصَرُوْنَ، وَتَسْتَغْفِرُوْنَ فَلَا يُغْفَرُ لَكُمْ»

«Силер жакшылыкка буйруп, жамандыктан кайтарасыңар, же болбосо Аллах Таала силерге улууну да кичүүнү да аябай турган заалим султанды жиберет, силердин жакшыларыңар дуа кылса, алардын дуалары кабыл кылынбайт, нусрат талап кылсаңар нусрат берилбейт жана магфират сурасаңар магфират дагы берилбейт».

Оо мусулмандар, акыйкатта, мусулмандар жетеленүүчү эмес, жетелөөчү болушу зарыл! Мусулмандар Аллах Таала Өз коргоосуна алган Курандын ордуна, куфр мыйзамдары менен башкарылбашы керек. Куран дүйнө жана акыретте мусулмандардын пайдасына же алардын зыянына хужжат болот.

Оо мусулмандар, Аллах түшүргөн дин менен башкарууну орнотуу тоолор көтөрө алгыс оор жүк. Бул жүктү Аллахтан корккон, таза, таквадар жана жакшылык иштерде алдыңкылардан болгон момундар гана көтөрө алышат. Бул улуу фарз болуп, ансыз башка фарздарды толук аткаруу мүмкүн эмес. Баарыбызга белгилүү, Расуллаллах ﷺдын сийраты тууралуу сөз болгондо «пайгамбарлык берилгенден баштап, хижратка чейин, хижраттан кийин, намаз Мадинада фарз болгон жана жихад Мадинада фарз болгон» деген сыяктуу сөздөр колдонулат. Ошондой эле, Расуллаллах ﷺдын жанында жүргөн сахабалары анын вазирлери, валийлери, каазылары жана аскербашчылары болушкан. Арийне, Исламды мамлекетсиз элестетүү таптакыр мүмкүн эмес. Ислам ахкамдарын дагы мамлекетсиз татбик кылуу мүмкүн эмес. Ислам мамлекетин орнотууга кайдыгерлик кылуу Исламды кемчиликтүү дин катары кабыл кылууга барабар. Анан кантип бул улуу фарзга кайдыгерлик кыла алабыз?

Оо мусулмандар, диниңерге бекем болгула жана Аллах Тааланын каарына калуудан корккула! Христиандар жана яхудийлер сыяктуу

диндин кээбир бөлүктөрүнө чектелип калбагыла. Акыйкатта, силердин диниңер толук жана бүтүн экендигине Аллах Таала күбөлүк берген. Аллах Таала айтат:

﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾

«Бүгүн силерге диниңерди толук кылдым, нематымды-жакшылыгымды кемчиликсиз, толук кылып бердим жана силер үчүн Исламды (гана) дин кылып тандадым» [Моида 3]

Оо мусулмандар, Расуллалах ﷺ бул динди бизге ак жана таза абалында алып келип, ошол абалында калтырып кетти. Бул диндин түнү дагы күндүзгүдөй жарык, аны адашкан, көөдөнү сокур пенделер гана көрө алышпайт. Биз мусулмандар хидаят жолго баштоочу рошид халифалардын жолун азуу тиштерибииз менен карманышыбыз зарыл. Бүгүнкү күндө биз итаат кыла турган мына ошондой жетекчилерибииз кайда? Акыйкатта, итаат кылууга болгон буйрук – алар жок кезде аларды пайда кылууга болгон буйрук. Аллах Таала айтты:

﴿أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ﴾

«Эй момундар! Аллага моюн сунгула жана пайгамбарга, ошондой эле өзүңөрдөн болгон (мусулман) акимдерге моюн сунгула» [4:59]

Бул аят аким бар болсо ага итаат кылууга, жок болсо аны пайда кылууга буйруп жатат. Биз сахабалардын жүргөн жолуна ээрчишибиз важиб. Анткени, Абу Дауд, ат-Тирмизий жана Ибн Маажалар риваят кылышкан хадисте Расуллалах ﷺ мындай деген:

«... مَنْ كَانَ عَلَيَّ مِثْلَ مَا أَنَا عَلَيْهِ وَأَصْحَابِي»

«Менин жана сахабаларымдын жүргөн жолуна ээчригиле»

Оо мусулмандар, бүгүнкү күндөгү Аллахтын хукму менен башкаруунун колдон чыгарылгандыгы себептүү биздин башыбызга түшкөн кордуктардан чыгуу үчүн Аллахтын динин кайрадан орнотууга кайдыгерлик кылуу күнөө эмес деп ойлоп жатасыңарбы? Акыйкатта, Исламды толук түрдө орнотмоюнча биз дүйнөдө жана акыретте Аллахтын каарынан кутула албайбыз. Бул Уммат баштапкы абалында кордуктан кантип кутулган болсо, азыркы учурда дагы дал ошол жол менен гана кутула алат.

Оо мусулмандар, динди тургузуу, Аллах түшүргөн дин менен башкаруу, ал динди жихад жана даъват менен бүтүн дүйнөгө алып чыгуу, адамдарды топ-топ кылып Исламга киргизүү – фарздардын эң улуусу. Бул фарзды ишке ашыруучулар бар жана биз мына ошолордон болууну каалайбыз. Бул Умматтын ар дайым акыйкат үстүндө туруучу тайпасы бар жана биз мына ошол тайпа болууга умтулуудабыз. Бул

Умматтын адамдар бузуп жиберген нерселерди түзөтүүчү гариб-мырзалары бар жана биз ошолордон болууга аракет кылуудабыз. Бул Умматтын Аллах азиз кыла турган ансарлары бар жана биз пайгамбарлык минхажындагы Рошид Халифалыкты тикелөөгө чакыруучу даъват элине мына ошол ансарларды чыгарышын Аллах Тааладан сурап калабыз. Аллах Таала бул улуу жолдо аракет кылууга тафвик берген адамдар кандай гана суктанарлык! Аллах бизди мына ошол адамдардан кылсын! □

ХИЗБ-УТ-ТАХРИР ПАЙГАМБАРЛЫКТЫН МУРАСКОРУ, АЛ ЭЦ ТУУРА ЖОЛ МЕНЕН РОШИД ХАЛИФАЛЫК МАМЛЕКЕТИН ТИКЕЛӨӨГӨ ДАЪВАТ КЫЛАТ

Ахмад ал-Махмуд

Бүгүнкү күндө, Исламдын башкарууга келүүсүнө каршы айыгышкан чабуулдар уюштурулуп жаткандыктан, мусулмандар арасында Ислам мамлекети жана Аллах түшүргөн дин менен башкаруу тууралуу талкалуулар, ошондой эле, тарыхтагы Халифалык, фатхтар жана жеңиштер тууралуу эскерүүлөр табигый түрдө козголуп келет. Мындан улам, мусулмандар өз диндеринен аларды бүгүнкү кордуктан чыгаруучу амалды издеп келишүүдө. Ошондой эле, мусулмандар арасында массалык түрдө исламий өзгөрүүнү каалоо жана бул жолдо иш алып баруучуларды издөө сезими пайда болууда. Мына ушул учурда, мусулмандар алдында алардын талабына жооп берип, көптөгөн жылдардан бери мээнет кылып келе жаткан, фикирий жетилген, олуттуу жана эр жүрөк болгон Хизб-ут-Тахрир турат. Хизб Умматка бул кордуктан чыгуу жолун тартуулап, мусулмандардан анын айланасына биригүүнү жана күч ээлеринен Рошид Халифалык мамлекетин орнотууда ансарлардан болууну гана талап кылууда. Демек, мусулмандар нусратка жетүү үчүн көп убакытка жана боштукка муктаж эмес, алар жеңиш босогосунда турушат, ин шаа Аллах. Анткени, жеңишке жетүү үчүн саналуу гана кадамдар калды. Мусулмандардын Хизб айланасына биригүүсү жана мусулмандардан болгон күч ээлеринин – мойнуларындагы важиби болгон – Аллахтын өкүмүн орнотуу үчүн бутка туруусу аркылуу бул кадамдар толукталат. Учурда, Уммат бул ишке т.а. Хизбди колдоого, калкалоого, ар кандай кооп-коркунучтардан сактоого жана коргоого даяр. Ошондой эле, момундардан болгон күч ээлери дагы бар. Эми бул эки тарап Аллах Азза ва Жалланын буйругуна итаат кылып, мамлекетти тикелөө үчүн биригиши зарыл. Бул эки тараптын биригүүсү мамлекетти тикелөө милдетинин эки канатын калыптандырат. **Биринчиси:** бир убакыттын өзүндө даъват жана мамлекет адамдары боло турган жигиттерди жетиштирип чыгарган саясий, фикирий жетекчилик т.а. Хизб. **Экинчиси:** учурдагы бузуку, малай жана саткын болгон жетекчилерден, ошондой эле, алардын кол астындагылардан бийликти тартып алуучу күч ээлери. Өз учурунда, Расуллалах ﷺ жана мухажирлер ансарлар менен биригишип, биринчи Ислам мамлекетин дал ушундай жол аркылуу орнотушкан.

Бул динге нусрат берип, Ислам мамлекетин орнотуу үчүн Уммат жана момундардан болгон күч ээлери биригиши зарыл болгон Хизб акыйкатта ким?

Бул суроого жооп табуу үчүн Хизбдин келип чыгуу тарыхына, ошондой эле, анын келип чыгуусуна себеп болгон окуяларга жана кыйынчылыктарга көз чаптыруу зарыл.

– Халифалык мамлекетинин кулатылышы, мусулман өлкөлөрүнүн майда бөлүктөргө бөлүнүшү, Фалестин жергесинин колдон кетиши, мусулман жетекчилеринин яхудийлер бийлигин бекемдөөгө кызмат кылышы, Батыштын мусулмандар турмушунун бардык тармактарын көзөмөлгө алышы жана аларды дининен алыстатуу жолундагы аракеттери себепинен исламий Уммат абдан оор абалда турмуш кечирип жаткан эле. Мына ошол учурда мужаддид, аалым, казы жана имам Такийюддин ан-Набханий баш болгон бир топ аалымдар козголушуп, Умматты бул абалдан куткаруучу шаръий амал зарыл экендигин түшүнүштү. Андан кийин, алар бул абалды түп тамырынан өзгөртүүчү шаръий амал пайгамбарлык минхажындагы Рошид Халифалык мамлекетин тургузуу аркылуу жер бетинде Аллахтын өкүмүн орнотуу экенин табышты. Анткени, Расуллаллахтын ﷺ көз жумуусунан тартып кыяматка чейин мусулмандар үчүн туруктуу абалда Халифалык мамлекетсиз жашоо мүмкүн эмес. Жихадды тургузуу, Исламды жайылтуу, мусулман өлкөлөрүн бириктирүү, алардан канкор Батыштын таасирин сүрүп чыгаруу жана Фалестинди яхудийлер колунан азат кылуу бир гана Халифалык мамлекетин тургузуу менен ишке ашат. Андан тышкары, Халифалык мамлекети анын кулатылышы себептүү жокко чыгарылган шаръий ахкамдарды ордуна кайтарат. Ошондуктан, бүгүнкү Уммат абалын түп тамырынан оңдоонун жападан жалгыз жолу Халифалык мамлекетин орнотуу. Такийюддин ан-Набханий баш болгон аалымдардын тобу ушул акыйкатты көрүштү жана Уммат абалын оңдоо алардагы жакырчылыкты жоюу, адеп-ахлакты оңдоо жана башка ушул сыяктуу иштер менен болбостугун түшүнүштү. Анткени, Уммат башына түшкөн жакырчылык, ахлакий бузулуу жана башка ушул сыяктуу көйгөйлөр Аллах түшүргөн динден башка түзүм менен башкаруунун натыйжасында келип чыкты. Демек, бул көйгөйлөрдү чечүүнүн жолу Аллах түшүргөн дин менен башкарууну орнотуу т.а. Халифалык мамлекетин тикелөө. Мына ушул акыйкаттардан келип чыгып, аталган аалымдар Умматты бүгүнкү абалынан куткаруунун эң туура жолун белгилелишти жана ал – пайгамбарлык минхажындагы Рошид Халифалыкты тикелөө үчүн аракет кылуу.

– Андан соң, аталган аалымдар пайгамбарлык минхажындагы Рошид Халифалыкты тикелөө үчүн аракет кылуу бүтүн Уммат аткаруусу зарыл болгон фарз ул-кифая экендигин көрүштү. Мунун мааниси – бул жолдо аракет кылуу, ал ишке ашканга чейин, ага

кадыр болгон ар бир мусулман үчүн фарз. Мусулмандар арасынан ким бул ишти аткарууга аракет кылса, анын мойнунан сакыт болот жана ким аракет кылбаса фарз ишке ашканга чейин ал адам күнөөкөр болот. Ошондой эле, фарз ул-кифаяны ишке ашыруу жамаатка муктаж, жеке адамдын ага кудурети жетпейт. Шарияттагы «Важибге алып баруучу иш дагы важиб» деген эрежеге ылайык, бул фарзды ишке ашыруу үчүн жамаат түзүү важиб болот. Андан кийин, Расулунулахтын ﷺ төмөнкү:

«لَا يَجِلُّ لثَلَاثَةٍ فِي سَفَرٍ إِلَّا أَمْرُوا عَلَيْهِمْ أَحَدُهُمْ»

«Сапарга чыккан үч адам өздөрүнөн бирөөнү амир кылып шайлап албоосу халал болбойт» деген хадисине ылайык, 3 же андан көп мусулмандар аткара турган иштерде алардын амири болушу важиб. Сапарга чыгууда мусулмандар өз ара амир шайлоосу важиб болгондон кийин, Аллахтын хукмун орнотууда дагы өздөрүнө амир шайлоосу сөзсүз түрдө важиб болот. **Мына ушул нерселердин негизинде, бул улуу фарзды орнотуу үчүн Хизб-ут-Тахрир түзүлдү.**

– Бүгүнкү күндө, исламий Уммат Исламды татбик кылуудан бүтүндөй алыстап, куфр дастурлары (конституциялары) менен башкарылып калды. Мусулмандар үстүнө кафир капиталист Батышка көз каранды болгон тагүт режимдери орнотулду. Ошондуктан, Исламдан башка түзүм менен башкарган бул жасалма режимдерди түп тамыры менен кулатып, ордуна бир бүтүн Ислам мамлекетин куруу зарыл. Бул иш жетекчилерге насаат кылуу жана бийликти реформалоо менен гана ишке ашпайт, балким андан алда канча чоңураак иштерди талап кылат. Хизб-ут-Тахрир өз максатын жер бетинде Аллахтын өкүмүн орнотуу деп белгилегенден кийин, мына бул акыйкаттарды көрдү жана өз максатына жетүү үчүн Батыш орноткон жасалма чек аралардан чыгып, жалпы Уммат деңгээлинде масштабдуу иш-аракет кылуу зарыл экендигин түшүндү. Ошондой эле, вакыйлыкты өзөгүнөн толук түрдө жаңылоо үчүн Умматты, анын башкаруусун жана жалпы турмушун бир мамлекетке бириктирүү үчүн Халифалык мамлекетин орнотууга аракет кылуу зарыл экендигин түшүндү. Мына ушул нерселерден улам, Хизб Рошид Халифалыкты орнотууга алып баруучу шарый жолду белгиледи. Ал – Ислам мамлекетин орнотуудагы Расулунулах ﷺ көрсөткөн тарыйкатты кармануу. Андан кийин, Хизб бул улуу фарзды аткаруу үчүн зарыл болгон сакафатты табанный кылды.

– Хизб-ут-Тахрир түзүлгөн күндөн тартып, өзүнүн мабдаий хизб экендигин жана фикирлеринин негизи исламий акыйда экендигин,

ошондой эле, өзү табанний кылган фикрат, тарыйкат жана дастурий ахкамдар исламий акыйдадан балкып чыккан шарый ахкамдар экендигин маалымдаган. Андан тышкары, Хизб шарый ижтихад тарыйкатын табанний кылып, бул үчүн мурунку өткөн аалымдардын усулдагы тарыйкатына негизделген усул ал-фикх китебин жазды. Андан соң мына ушул усулдардын негизинде, өз ишине керектүү болгон шарый ахкамдарды истинбат кылды.

– Хизб-ут-Тахрир Ислам мамлекетин орнотуу үчүн иш-аракет кылуу шарый далилдерге жана шарый ахкамдарды истинбат кылууга негизделиши керек экендигин, ошол эле учурда, бул иш абалдарга, көз караштарга, каалоолорго, акылга жана кызыкчылыктарга негизделбеши керектигин түшүндү. Бул үчүн биринчи жолу Ислам мамлекетин курган Расуллаллахтын ﷺ тарыйкатын кармануу важиб. Шарияттагы ар бир иште Расуллаллахтын ﷺ тарыйкатын кармануу зарыл болгондой эле, бул иште дагы анын ﷺ тарыйкатына ээрчүү милдет. Мисалга алсак, намаз окууда Расуллаллах ﷺ мындай деген:

«صَلُّوا كَمَا رَأَيْتُمُونِي أُصَلِّي»

«Менин намаз окуганымды көргөнүңөрдөй намаз окугула»
Ажылыкты аткаруу тууралуу мындай деген:

«خُذُوا عَنِّي مَنَاسِكَكُمْ»

«Ажылык амалдарын менден алгыла (үйрөнгүлө)»

Ошондой эле, Аллахтын шариятын тургузууга даъват кылууну дагы Расуллаллах ﷺ көрсөткөндөй аткарышыбыз зарыл. Аллах Таала айтты:

(قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ

الْمُشْرِكِينَ)

«Айткын: «Менин Жолум ушул, Мен Аллага даават кыламын (чакырамын). Мен жана мени ээрчиген адамдар анык-таасын далилге-ишеничке ээбиз. (Ар кандай шериктен) Алланы аруулаймын. (Анткени) мен мушриктерден эмесмин» [12:108]

– Хизб-ут-Тахрир пайгамбарлык минхажындагы Рошид Халифалыкты орнотууда Расуллаллахтын ﷺ тарыйкатын бекем карманып, бул тарыйкаттан башкасын тандоону туура эмес деп эсептеди. Расуллаллахтын ﷺ тарыйкатын кылдат түшүнүү аркылуу даъваттын башталыш чекитин, жайылуу чекитин жана таяныч чекитин белгиледи. Ошондой эле, Расуллаллахтын ﷺ мамлекетти орнотуудагы амалдарынан даъваттын 3 баскычын т.а. сакафат баскычын, таасир өткөрүү баскычын жана бийликти колго алуу

баскычын табанний кылды. Бул тарыйкатка бекем болуу сөзсүз түрдө кыйынчылыктарга жана көйгөйлөргө дуушар кылат. Ошондуктан, Хизб өз жигиттерин бул кыйынчылыктарга туруштук берүүгө даярдоодо дагы Расулуллахтын ﷺ сахабаларды даярдоодогу тарыйкатын карманды. Акыйкатта, Расулуллах ﷺ жана анын сахабалары даъват жолунда нусраттын кечигүүсү, алсыздык, даъватка ээрчүүчүлөрдүн аздыгы, аларга жардам берүүчүлөрдүн аздыгы жана куугунтуктоолор сыяктуу түрдүү кыйынчылыктарга кабылышкан. Демек, алардын тарыйкатына ээрчүүчүлөр дагы дал ушул кыйынчылыктарды басып өтүшү зарыл. Арийне, бул кыйынчылыктарды басып өтүү мусулмандар үчүн оор болсо дагы, аларга сабыр кылуу даъватчылардын чынчылдыгын жана Расулуллахтын ﷺ тарыйкатына бекемдигин ашкере кылып, алардын нусратка татыктуу экендигин далилдейт.

– Хизб-ут-Тахрир Расулуллахтын ﷺ тарыйкаты негизинде Аллахтын буйругу болгон даъватты ишке ашырууда белгилүү бир аймакка чектелип калбады. Тактап айтканда, Хизбдин аракетин жана максаты өзү иш алып барган аймактарга гана чектелген жок. Тескерисинче, Хизб Расулуллахтын ﷺ амалына негизделген шарый тарыйкат ахкамдары аркылуу колу жетип барган бардык аймактарда бирдиктүү жана масштабдуу түрдө даъват кылууда. Ошондуктан, анын бир аймактагы даъваты башка аймактагы даъватынан айырмаланбайт. Хизб жалпы мусулмандарды бир бүтүн Уммат деп эсептеп, мына ушул чекиттен туруп жайылууну баштады. Ошондой эле, Хизб назарында бул Умматты бүгүнкү абалынан куткаруучу амал дагы бирдиктүү болушу зарыл. Мына ошондо, бир аймакта Ислам мамлекети орной турган болсо, ал мамлекет ага кошулууга даяр болуп турган өлкөлөргө тездик менен жайыла баштайт.

– Хизб-ут-Тахрир өз ишине керектүү болгон кең сакафатты Куранга, сүннөткө, алар ишарат кылган сахабалардын ижмасына жана шарый кыяска, ошондой эле, шарый усулдарга, фикхий жана лугавий (тилдик) коидаларга негизделип табанний кылды. Ошондуктан, Хизб сакафаты өз жигиттеринин сакафий деңгээлин жогорулатат жана аны бүтүн Умматка жеткирүүгө буйруйт. Хизб сакафатында шарый эмес болгон бир дагы хукм жок. Андан тышкары, Хизб-ут-Тахрир өз жолуна керектүү болгон тартиптүү исламий фикирлерди табанний кылды. Мына ушул амалий сакафаттын жана усулдардын негизинде даъват жолундагы Уммат кызыкчылыктарын табанний кылды. Хизб Исламдын ордуна альтернатива катары сунушталып жаткан демократия, улутчулдук, мекенчилдик, жарандык мамлекет, королдук жана республикалык мамлекеттер сыяктуу куфр фикирлерине каршы туруу үчүн фикирий

күрөштү, ошону менен бирге, Аллах түшүргөн динден башка куфр мыйзамдары менен башкаруучу тагут режимдерине каршы саясий күрөштү табанний кылды. Хизб аталган тагут режимдеринин Батышка малай экендигин, алар Батыш тарабынан Уммат жүрөгүнө сайылган уулуу канжар экендигин жана эң негизгиси, Батыш аларды өз колониализмин бекемдөөгө, мусулман өлкөлөрүн элүүдөн ашык майда мамлекетчелерге бөлүүгө, ошондой эле, мусулмандарды мазхабпарастык, улутчулдук жана мекенчилдик негизинде бөлүп жарууга колдонорун ачып таштады. Хизб-ут-Тахрир бул фикирлерге каршы өзүнүн аклий саясий акыйдага негизделген, ар бир адамга улуту жана расасына карабай адам деген эътибар менен карай турган, ошондой эле, Умматка түрдүү чек аралар жана мамлекеттик аталыштар бөлө албай турган бир бүтүн Уммат деген эътибар менен карай турган сакафаты негизинде күрөш баштады. Хизб мына ушул нерселерди табанний кылуу менен дүйнөлүк деңгээлдеги исламий хизб болду. Анын даъваты Халифалык мамлекети орнотулганга чейин жана андан кийин дагы, мусулман өлкөлөрүндө башталып жер шарынын бардык булуң бурчуна чейин жайылат. Мына ошондуктан, Хизбдин иши акыр заманда жиберилген пайгамбарлык ишине окшоп кетет. Акыйкатта, саййидибиз Мухаммаддан ﷺ кийин башка пайгамбар келбейт, бирок пайгамбарлык минхажындагы Рошид Халифалык болот. Хизб-ут-Тахрир мусулмандарга жана бүткүл ааламга мына ушул нерсени жеткирүүнү көздөйт.

Хизб-ут-Тахрир өзү сунуштаган сакафатында алгачкы доордогу сахабалардын Исламды түшүнүүдөгү тарыйкатына ээрчигендиги менен өзгөчөлөндү. Ошондой эле, заманбап көйгөйлөрдүн чечимдерин фикхий ижтихадий ахкамдардан истинбат кылууда сахабалардын ижтихаддагы тарыйкатын кармануусу менен өзгөлөндү. Мына ошондуктан, бул шарый ахкамдар негизинде иш алып баруучу мабдай хизб болду. Ал эми башка исламий кыймылдар болсо шарый ахкамдардын эмес, вакыйлыктын негизинде гана иш алып барышууда. Ошондуктан, алардын даъваты бүтүндөй Умматтын абалын өзгөртүүгө каратылбай, өз өлкөлөрүндөгү мекенчилдик тосмолоруна чектелип калууда. Андан тышкары, бул исламий кыймылдар кээ бир учурларда өздөрү өзгөртүүнү эмес түзөтүүнү каалап жаткан режимдердин бир бөлүгүнө айланышып, куфр менен башкаруучу бийликке аралашып кетишүүдө.

– Хизб-ут-Тахрир Расулуллахтын ﷺ тарыйкатын бекем кармангандыктан, анын иш-аракеттери саясий болушу важиб болду. Хизб өлкө жетекчилеринин жана алардын артында турган Батыш өлкөлөрүнүн иш-аракеттерин кылдат күзөтөт. Акыйкатта, мусулман

өлкөлөрүнүн жетекчилери ар бир кадамын Батыш өлкөлөрүн көрсөтмөлөрүнө ылайык ишке ашырышат жана алардын кызыкчылыктарын ишке ашыруу жолунда кызмат кылышат. Ошондой эле, Хизб өзү ишмердүүлүк кылган ар бир өлкөдөгү жергиликтүү саясатты, анын аймагындагы регионалдык саясатты жана мусулман өлкөлөрүндөгү саясий иштерди башкарып турган эл аралык саясатты күзөтөт. Андан тышкары, Хизб держава өлкөлөрдүн иш-аракеттерин, айла-амалдарын, чыр-чатактарын жана өз ара атаандашууларын кылдат күзөтүп барат. Анткени, бул нерселердин бардыгын зиректик жана кылдаттык менен күзөтүп баруу Халифалык мамлекетин куруу жолундагы аракет үчүн абдан зарыл болуп калды. Хизб-ут-Тахрир бул иштерди аткаруу менен саясатта үлкөн үлүшкө ээ болуп, өзүнүн аң-сезими жана ихласы аркылуу куфр жетекчилеринин пландарын ашкере кылып келүүдө. Мындан улам, Хизб саясатты жана анын сырларын түшүнүүдө теңдешсиз тажрыйбага ээ болуп, дүйнөлүк деңгээлдеги терең тамырлуу саясий хизбге айланды. Ислам Халифалыгы тикеленип, анын саясатты күзөтүүдө жана көзөмөлдөөдө атайын кызматтары ачыла турган күн келгенде Хизб мындан дагы бийик деңгээлдерге көтөрүлөт, ин шаа Аллах.

– Бүгүнкү күндө, бүтүн ааламдын Исламга каршы күрөшү Хизб табанний кылган Халифалык мамлекетин тикелөө долбооруна каршы күрөш аркылуу алып барылып жатканын баары көрүп турат. Кээбир Батыш расмийлери бул долбоорду «Ислам императорлугу» деп аташууда. Мына ушунун өзү Хизбдин туура жолдо бара жатканына далалат кылып турат. Аллахтын колдоосу, тавфиги, бекемдөөсү жана коргоосу аркылуу бул долбоор тез күндө ишке ашат.

– Бул жолдогу даъваттын ийгилиги башка даъваттардан айырмаланып турат. Анткени, бул жолдогу даъват ийгилиги жалгыз гана Аллах Таала тарабынан болот. Ошондуктан, бул иште Аллахтын буйруктарына жана Расуллаллахтын ﷺ тарыйкатына бекем болуу зарыл. Арийне, Расуллаллахтын ﷺ тарыйкатына бекем болуу даъват учурунда маддий (материалдык) күч колдонбоону жана чечимдерди кабыл алууда толук түрдө көз карандысыз болуп, өз жигиттеринен башкалар тарабынан болуучу каржылык жардамдарды кабыл албоону, ошондой эле, бул жолдогу кыйынчылыктарга, нусраттын кечигүүсүнө, ээрчүүчүлөрдүн аздыгына, өлтүрүүлөргө, кыйноолорго, куугунтуктоолорго жана камоолорго сабыр кылууну талап кылат. Хизб-ут-Тахрир мына ушул кыйынчылыктарга сабыр кылуу менен өзүнүн тунуктугун сактоого жана өз жигиттерин бир эле убакытта даъват жана мамлекет кишилери кылып жетиштирүүгө аракет кылып келет. Аллах Таала мына ушундай кишилердин колу менен Ислам

Умматын жалпы адамзат үчүн чыгарылган эң жакшы Уммат кылат. Мына ошондуктан, Хизб нусратты жалгыз гана Аллах Тааладан сурап, тарыйкат ахкамдарына бекем болуп келүүдө. Мына ушул эки нерсе ийгиликтин кепилдиги жана андан башка жолдордун бардыгы анык кыйроо.

– Арийне, бүгүнкү күндө жалпы мусулмандар Ислам менен башкарууну каалап, чыдамсыздык менен күтүп келишет. Бирок алардын Хизб менен чогуу иш алып бара албай жатышкандыгынын себеби – мусулмандардын даъваты жалпы Уммат деңгээлинде масштабдуу түрдө алып барылбастан, өздөрүнүн жасалма чек араларындагы мамлекеттерине чектелип калууда. Ошондуктан, мусулмандар дааваты, амалдары жана аракеттери түрдүү аймактарга чектелип, масштабдуу түрдөгү даъват иш жүзүндө эмес, кооз ураандарда гана айтылып келүүдө. Бирок эмне болгон күндө дагы, Хизб аларды Исламий башкарууну орнотуу деген ваъй оомдон (умумий аң-сезимден) келип чыккан райы оомду (умумий фикирди) калыптандыруучулар деп эсептейт жана алардын бүгүнкү абалын дагы ийгиликтин бир бөлүгү катары көрөт. Түрдүү мусулман өлкөлөрүндөгү көтөрүлүштөр муну далилдеп турат.

– Аллах Тааланын каалоосу менен Хизб-ут-Тахрир динди тургузуу үчүн иш-аракет кылуучу тайпа болду. Тилекке каршы, бул жолдо Хизб менен атаандаша турган башка тайпа жок болуп, Хизб жалгыз аракет кылып келүүдө. Аллах Тааладан бизге тез күндө нусрат берүүсүн, Өз динин башка диндерден үстөм кылуусун, биздин каталарыбызды кечирүүсүн, Өзүнүн ырайымы жана ыраазылыгы менен бизди жеңүүчүлөрдөн кылуусун сурап калабыз! Акыйкатта, Аллах күч-кудуреттин жана даанышмандыктын ээси! □

ХИЗБ-УТ-ТАХРИР ХАЛИФАЛЫКТЫН КУЛАТЫЛГАНЫНЫН 101 ЖЫЛДЫГЫНА КАРАТА УЮШТУРГАН ИШ-ЧАРАЛАР

Хизб-ут-Тахрир жыл сайын ражаб айында Халифалык мамлекетинин кулатылганын эскерүүнү адатка айланткан. Ошондуктан, Хизб бул жылы да т.а. хижрий 1443-жылы, миладий 2022-жылы Халифалык мамлекетинин кулатылгандыгынын 101 жылдыгын эскерүүдө. Хизб бул ишти өзүнүн амири улуу аалым Ата ибн Халил Абу Раштанын (Абу Ясин) көзөмөлүндө алып барды. Аллах ал кишини Ислам жана мусулмандар атынан эң жакшы сыйлыктар менен сыйласын о.э. ал кишинин колу менен мусулмандарды жер жүзүндө үстөм кылсын. Хизб-ут-Тахрир иш алып барып жаткан бардык өлкөлөрдө кеңири жамаий иш-чараларды өткөрдү.

Ал-Ваъй журналы өткөн жылдарда кадырлуу окурмандарына тартуулап келгендей, бул отчётто Хизб-ут-Тахрир дүйнө бойлоп аткарган кээ бир маанилүү иштерди жана аракеттерди жарыялоодо. Хизб бул кайгылуу окуяны эскерип, жалпысын алганда Исламий Умат перзенттеринин, өзгөчө кубат жана коргоо ээлеринин чечимин бекемдөө үчүн бир катар маанилүү иштерди жасады. Муну менен алар Аллахтын убадасы жана Расулунун кушкабары болгон Пайгамбарлык минхажы негизиндеги рошид Халифалыкты тикелөө аркылуу исламий жашоону кайрадан баштоо ишинде Хизб менен бирге аракет кылышы көздөлгөн. Халифалык Умматка өзүнүн кубатын жана урматын кайтарат, Аллах каалагандай адамдар үчүн чыгарылган эң жакшы Умматка айлантат.

Хизб-ут-Тахрир амири улуу аалым Ата ибн Халил Абу Раштага берилген суроонун жообу

Халифалыкты тикелөө үчүн аракет кылуу ал тикеленгенге чейин фарзи кифая, ким ага аракет кылбаса, ал тикеленгенге чейин күнөөкөр болот. Даъватты жаюу – фарзи кифая. Бул фарздын мааниси – ал аткарылмайынча ар бир күчү жеткен кишинин мойнунда важиб болуп кала берет, ал аткарылгандан кийин, важиб сакит болот. Ал эми, ал аткарылбаган болсо, ал ар бир күчү жеткен киши үчүн важиб... Халифалыкты тикелөө үчүн аракет кылуу да ушуга окшоп, ал тикеленгенге чейин фарзи кифая. Аны тикелөө үчүн аракет кылбаган ар бир киши ал тикеленгенге чейин күнөөкөр болот.

- «Исламий шахсия» китебинин үчүнчү бөлүгүндө мындай делет: «Фарз амалы аткаруу жагынан экиге бөлүнөт: фарзи айн жана фарзи кифая. Важибдикте экөөнүн ортосунда айырма жок, себеби, экөөсүндө тең талап бирдей т.а. катый талап. Бирок, экөөсүнүн ортосундагы айырма: фарзи айн ар бир адамдан талап кылынган болсо, фарзи кифая бардык мусулмандардан талап кылынган. Фарзи кифаяны

аткаруу үчүн жетиштүү боло турган кишилер табылса, ал аткарылат. Аны ар бир киши аткарабы же айрымдар аткарабы, анын айырмасы жок. Эгер жетиштүү боло тургандай кишилер табылбаса, ал аткарылганга чейин ар бир кишинин мойнунда важиб болуп кала берет».

• «Исламий фикир» китебинде мындай делет: «Фарзи кифая ар бир мусулманга фарз: фарз Шариънин амалга байланыштуу хытабы болуп, аны аткаруу катъий талап кылынган. Бул Аллах Тааланын:

(وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ)

«Намазды толук аткаргыла» [2:43]

(أَنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجِهْدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ)

«(Эй момундар), мейли жеңил, мейли оор абалыңарда (т.а. кааласаңар да, каалабасаңар да жихадга) чыккыла жана мал-жаныңар менен Аллах жолунда жихад кылгыла» [9:41]

сыяктуу сөзүнө же Расуллаллах ﷺдын:

«إِنَّمَا جُعِلَ الْإِمَامُ لِيُؤْتَمَّ بِهِ»

«Имам артындагылар ээрчиши үчүн белгиленген».

«وَمَنْ مَاتَ وَلَيْسَ فِي عُنُقِهِ بَيْعَةٌ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً»

«Кимде-ким мойнунда байъаты болбогон абалда өлсө, жахилият өлүмү менен өлүптүр» сыяктуу хадистерине окшойт. Бул нусустардын баары аткарууну катъий талап кылган Шариънин хытабы болуп эсептелет. Талаптын катъийлигин түшүндүрүп жаткан нерсе – талапка байланыштуу карина. Демек, аны аткаруу важиб болуп, кандай гана абал болбосун, фарз кылынган амал аткарылмайынча сакит болбойт. Фарзды таштаган киши жазага ылайык жана ал фарзды аткармайынча күнөөкөр болот. Бул туурасында фарзи айн менен фарзи кифаянын ортосунда айырма жок. Экөөсү тең бардык мусулмандарга фарз. Мисалы, Аллах Тааланын: «وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ» «Намазды толук аткаргыла» деген буйругу фарзи айн болсо, «أَنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجِهْدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ» деген буйругу фарзи кифая. Расуллаллах ﷺдын:

«إِنَّمَا جُعِلَ الْإِمَامُ لِيُؤْتَمَّ بِهِ»

«Имам артындагылар ээрчиши үчүн белгиленген» хадиси фарзи айн болсо,

«وَمَنْ مَاتَ وَلَيْسَ فِي عُنُقِهِ بَيْعَةٌ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً»

«Кимде-ким мойнунда байъаты болбогон абалда өлсө, жахилият өлүмү менен өлүптүр» деген хадиси фарзи кифая болот.

Буллардын баары фарз болуп, Шариънин катъий талабына байланыштуу хытабы менен сабит болгон. Фарзи айн менен фарзи кифаяны важибдик жагынан айырмалоо Аллахтын алдында чоң күнөө, Аллахтын жолунан тосуу жана Аллахтын фарздарын аткарууда кайдыгерликке жол ачуу болуп эсептелет.

Ал эми, аткаруу важиб болгон кишилерден фарз амалынын сакит болушуна келсек, мында да фарзи айн менен фарзи кифаянын ортосунда айырма жок. Шариъ талап кылган амал аткарылмайынча, фарз сакит болбойт. Мында фарз намаздар сыяктуу ар бир мусулмандан талап кылынабы, же халифага байъат кылуу сыяктуу бардык мусулмандардан талап кылынабы, айырмасы жок. Ар эки абалда тең фарз аткарылмайынча, сакит болбойт. Башкача айтканда, намаз толук аткарылмайынча же халифа тикеленип, ага байъат берилмейинче, фарз сакит болбойт. Ошондуктан, фарзи кифаяны айрым мусулмандар аткарууга киришсе, бирок, ал толук аткарылбаса, ар бир мусулмандан сакит болбойт. Амал толук аткарылмайынча, ар бир мусулман күнөөкөр болуп кала берет.

Ушуга ылайык, фарзи кифаяны кээ бирөөлөр аткарууга киришсе, башкалардан сакит болот дегени туура эмес. Тескерисинче, аны кээ бирөөлөр толук аткарып болсо, башкалардан сакит болот. Мында анын сакит болушу вакийй болуп калат, себеби, талап кылынган иш аткарылды жана башка нерсеге орун калбады. Бул фарзи кифая жөнүндө болуп, анын фарзи айдан айырмасы жок. Ушуга ылайык, Исламий мамлекетти тикелөө бардык мусулмандарга, башкача айтканда, ар бир мусулманга фарз. Исламий мамлекет тикеленгенге чейин бул фарз эч бир мусулмандан сакит болбойт. Ал тургай, кээ бирөөлөр аны тикелөөгө киришсе да, Исламий мамлекет тикеленбеген болсо, бул фарз эч бир мусулмандан сакит болбойт о.э. алардын ар бирине фарз болуп кала берет жана мамлекет тикеленгенге чейин ар бир мусулман күнөөкөр болуп кала берет. О.э. ар бир мусулман аны тикелөө менен түздөн-түз алектенмейинче жана ушул ишти улантмайынча алардан күнөө сакит болбойт...

Башка фарзи кифаялар да кудум ушул сыяктуу ар бир мусулманга фарз, талап кылынган иш аткарылмайынча фарз сакит болбойт».

• 2009-жылы 28-майда келген суроо-жооп баракчасында мындай делет:

«... б) Ал эми, Исламий жашоону кайрадан баштоого аракет кылуу – фарзи кифая. Ошондуктан, ал жүзөгө чыкпаган болсо, аны аткаруу баарынан талап кылынат. Бул фарз жүзөгө чыкканга чейин аны менен алектенип жаткандардан башка бардык кишилер күнөөкөр болушат...».

Жооп ачык-айкын болду деп үмүт кыламын. Аллаху аьлам ва ахкам.

11-ражаб, 1443-х.
12-декабрь, 2022-м.

Хизб-ут-Тахрир дүйнөдө алып барган айрым маанилүү иш-аракеттер:

Мубарак Фалестин жери:

Батыш Жээк:

– «Динибиз үстөм болуп, Пайгамбарыбыз байрагы көтөрүлө турган убакыт келди» деп аталган баракча.

– Килкилия шаарындагы жамаий сабакта Уммат башына түшкөн чоң кырсык жана ал мусулмандардын тарыхында эң чоң жеңилүү болгону жөнүндө сөз болду. О.э. момундарга нусрат келишинин аныктыгы жана жакын күндөрдө Халифалыктын кайра тикелениши о.э. Аллах жана Расулунун Халифалык, нусрат жана мүмкүнчүлүк берүү туурасындагы убадасы жүзөгө чыгышы баса белгиленди.

– Рамаллах шаарынын Умарий жана Бийра мечиттеринде 2022-жылы 16-февралда шам намазынан кийин жамаий сабак өттү.

– Халил шаарындагы Шаъравий мечитинде «Аллахка өзүңөрдөн жакшылык көрсөткүлө» деген жамаий сабак болуп өттү. Сабакка белгилүү жана таасирдүү адамдар, академиктер о.э. мектеп жана университеттердин жаш студенттери катышты.

– Жамаий сабакта болгон күчтү жумшап жана мүмкүнчүлүк жеткенче батыраак Халифалыкты тикелөөгө чакырган видео тасма көрсөтүлдү.

– Ятта шаарында эки күнкү жыйын болуп өттү. Анда негизги этибар мусулмандар өз мамлекетин жана күчүн жоготкондон кийинки абалына о.э. колонизатор Батыш алардын үстүнөн көзөмөл орнотконуна жана мусулмандар үчүн Ислам мамлекетин тикелөөдөн башка чечим жоктугуна каратылды.

– 2022-жылы 18-февралда Халил шаарындагы Намра мечитинде жамаий сабак өттү. Ага Хизб-ут-Тахрир мүчөлөрүнүн чакырыгына жооп катары, белгилүү адамдар, таасирдүү жана этибарлуу кишилер о.э. катардагы адамдардан көпчүлүгү катышты.

– 2022-жылы 19-февраль күнү Килкилия шаарынын чыгышында жайгашкан Эзбет Салман айылы, Абу Рашид аймагында симпозиум өттү. Анда Ислам Умматы Аллахтын шариятын колдоно турган, алсыз мусулмандарга жардам бере турган жана исламий өлкөлөрдү азат кыла турган халифа жана мамлекетке муктаж экенине ишенимди күчөтө турган жергиликтүү, регионалдык жана эл аралык деңгээлдеги көзгө көрүнгөн маанилүү маселелер талкууланды.

– Халил шаарында, Хария өрөөнүнүн Салахиддин мечитинде жамаий сабак өттү. Анда залим башкаруудан кийин кудум мурунку рошид Халифалыктай Халифалык мамлекети тикелениши жөнүндөгү Пайгамбарыбыз ﷺдын башараты о.э. куфр борборлору тарыхта фатх кылынгандай дагы фатх кылынышы жөнүндө сөз болду.

– Наблус шаарынын Равза мечитинде жамаий сабак болуп, анда Уммат Халифалык мамлекетисиз башынан өткөрүп жаткан кайгылуу окуя жөнүндө талкуу болду.

– Жанин качкындар лагериндеги чоң мечитте жана Жанин шаарындагы жаңы мечитте жамаий сабак өттү. Эки мечитте баяндоочулар чогулгандарга мусулмандардын Халифалык мамлекетинин байрагы астындагы намысын эске салып, Исламий мамлекетти тикелөөгө жардам берүүгө жана ушул жолдо аракет кылууга чакырышты.

– Хусандагы Абу Бакр Сыддык мечитинде өткөн жамаий сабакта мусулмандардын аракетке келтирүү үчүн Халифалыктын кулатылганы эске салынды жана Халифалыктан башка чара жоктугу жөнүндө талкуу болду.

– Халил шаарындагы Дарул Ислам мечитинде «Нусрат Аллахан экени акыйда» деген жамаий сабак өттү. Анда Уммат Халифалыкты тикелөөгө кудуреттүү экендиги жана нусрат Аллахан экени баса белгиленип, мусулмандарды кайраттуу болуп, Халифалыкты тикелөө үчүн аракет кылууга чакырылды.

– Килкилия шаарындагы Али ибн Абу Талиб мечитинде өткөн жамаий сабакта мусулмандардын улуулугу алардын нурдуу тарыхындагы фактылар менен айтылды о.э. Халифалыктын даңкы жана кадыр-кыйматы жөнүндө сөз болду. О.э. мусулмандардын кубатын жана намысын кайра тикелөө үчүн ошол мамлекетти дагы кайра тикелөөгө жана анын изинен барууга чакырылды.

– Халил шаарындагы Касим мечитинде өткөн «Уммат башараттар жана мүмкүнчүлүктөр ортосунда» деген жамаий сабакта Аллахтын Халифалык тикелениши жөнүндөгү убадасы жана Расулунун башараты жөнүндө сөз болду.

– Халил шаарында өткөн түнкү маекте мусулмандар жана бүткүл адамзат Халифалыктын кулатылышы акыбетинде кандай зыяндарды көргөнү жана Халифалык жок кылынышы артынан адамзат кандай күндөрдү башынан өткөргөнү жөнүндө сөз болду. О.э. жырткыч капиталисттердин өкүмдарлыгы доорунда адамзат жашоосу кандай өзгөргөнү, алар адамдарды кул кылып, өлкө байыктарын талап-тоногону, адамдарды жакырларга айлантканы, адамзаттын фитратын бузуу натыйжасында гомосексуализм сыяктуу жийиркеничтүү иштерди

таркатканы, үй-бүлөнү бузушканы о.э. бүгүнкү күндө Европада болуп жаткандай, ири мамлекеттердин кызыкчылыгы үчүн адамзатты кандуу согуштар менен алек кылганы жөнүндө айтылды.

– Салфит шаарындагы Сахаба мечитинде «Халифалык – важиб милдетибиз» деген жамаий сабакта Халифалыкты тикелөө ар бир мусулмандын мойнундагы важиб экендиги, аны кайра тикелөө үчүн аракет кылуу шарт экендиги жана ал Хизб-ут-Тахрирдин «монополиясы» эместиги жөнүндө айтылды.

– Тафух шаары Гураба мечитинде өткөн жамаий сабакта Расуллулах ﷺдын колу менен тикеленген мамлекетте мусулмандар азиз болуп жашашканы о.э. мындан 101 жыл мурун Халифалыктын кулатылышы акыбетинде мусулмандар кордукту башынан өткөрүп жатканы жөнүндө айтылды. О.э. адамдарды даъватты жаюучулар айланасында биригүүгө жана Халифалыкты кайра тикелөө үчүн алар менен бирге аракет кылууга чакырылды.

– Халилдеги Изна шаарынын Умарий мечитинде өткөн жамаий сабакта Исламий Уммат Халифалыкты тикелөөгө кудуреттүү экендиги, байлыктарынын көптүгү, башка калктарда жок инсаний күчкө ээ экени о.э. өзгөргүс жана тирүү акыйда ээси экени жөнүндө сөз болду.

– Халилдеги Сурайф шаарындагы Салахиддин мечитинде өткөн жамаий сабакта Халифалык кулатылгандан кийин мусулмандар башынан өткөргөн кыйынчылыктар жөнүндө айтылып, жаркыраган тарыхы айтылды. О.э. тарыхка кайгыруунун убагы бүткөнүн, себеби, бүгүнкү мусулмандар Халифалык тикеленишине жана Аллахтын нусрат жана мүмкүнчүлүк берүү туурасындагы убадасы жүзөгө чыгышына жакын турганы баса белгиленди.

– Тулкаримдин Кифин шаарында, Али Киттана районунда Халифалыктын кулатылганын эскерүү үчүн түнкү маек өттү. Анда Халифалык маселеси өтө маанилүү экени жана негизги маселе экени, Хизб-ут-Тахрир тикелемекчи болгон мамлекеттин вакиълиги жөнүндө айтылды. О.э. булар Халифалыктын мааниси жана аны тикелөө зарылдыгын ачык көрсөткөн күнүмдүк мисалдар жана турмуштук окуялар аркылуу ачыкталып берилди.

– Халилдин Яфиин шаарында өткөрүлгөн жолугушууда Хизб-ут-Тахрир мүчөлөрү жаш муун менен сүйлөштү. Анда жаштардын динге жардам берүү туурасындагы мааниси жана ролу жөнүндө айтылды. О.э. Халифалыкты тикелөө фарз экендиги жана Халифалык Умматтын бардык проблемалары үчүн түпкү чечим экени баяндалды.

– Халифалыктын кулатылганынын кайгылуу 101 жылдык эскерүүсүндө Аксадан Умматка жана анын кошуундарына кайрылуу. Хизб-ут-Тахрир Халифалыктын кулатылганынын 101 жылдыгын

эскерүү үчүн уюштурган иш-аракеттин аягында т.а. 2022-жыл 4-март, жума намазынан кийин Умматка жана анын кошуундарына Масжидул Аксадан кайрылуу жасалды. Хизб анда Умматты Халифалыкты тикелөөгө жана ушул жолдо аракет кылып жаткандарга жардам берүүгө чакырды.

Газа сектору:

– Хизб-ут-Тахрирдин Мубарек Фалестин жериндеги маалымат бөлүмүнүн мүчөсү устаз Халид Саид жасалган иштерге түшүндүрмө берип, мындай деди: «Бул окуялар бүткүл дүйнө үчүн өтө маанилүү бир учурда болууда. Себеби, дүйнөдө саясий боштук, жетекчиликтеги шалдык о.э. ахлакый жана идеологиялык кыйроо өкүмдарлык кылууда. Халифалыктын кулатылганынын экинчи жүз жылдыгы башталып жатканда, биз мусулмандарды Халифалыкты тикелөө үчүн аракет кылып жаткандар менен биригүүгө жана алардын сабына кошулууга чакырабыз. О.э. Уммат ичиндеги күч-кубат жана коргоо ээлерин Умматтын сабына өтүүгө, Умматтын динине жардам берүүгө жана бизди колонизатор мамлекеттер көз карандылыгынан азат кылуу үчүн болгон эл аралык абалдан пайдаланууга чакырабыз. Чынында, динибиз жеңишке жетишинин жана Расуллаллах ﷺ байрагы көтөрүлүшүнүн убагы келди».

– Илинген баннер жана сүрөттөр Халифалык мамлекетин тикелөөгө чакырып жаткан жана нусрат жөнүндө кушкабар берип жаткан ураандар менен толуп ташты: «Фалестин – Исламий маселе, аны улутташтыруу – текке кетируү», «Кошуундардан жардам суроо – шарый важиб», «Фалестин маселесинде соодалашууга орун жок, бул жаатта сүйлөшүү алып баруу – кыянаттык», «Халифалык камкордук жана хидаят мамлекети, ал салыккор мамлекет эмес», «Эл аралык мыйзамчылыкты ээрчүү – адашуу жана кыйроо».

– 2022-жылы 25-февралда жума намазынан кийин «Халифалык – Умматты бириктирүү о.э. жерлерин жана баалуулуктарын азат кылуунун жолу. Биз Халифалык аркылуу кафирлерге, баскынчыларга жана саткындарга каршы күрөшөбүз» деген темадагы саясий баракча таратылды. Хизб бул баракчада Халифалык Умматты бириктирүүнүн, жерлерин жана баалуулуктарын азат кылуунун жолу экенине о.э. ал кафирлерге, баскынчыларга жана саткындарга каршы күрөшүүгө этибарды тартты.

– «Динибиз жеңип, Расуллаллах ﷺдын байрагы көтөрүлө турган убакыт келди» деген темадагы баракча соода дүкөндөрүндө, мектеп жана жогорку окуу жайларынын студенттерине, көчөдөгү жөө жүргүнчүлөргө таратылды.

– Расуллалах ﷺдын байрагынын баркын көтөрүү, аны эл арасында таратуу жана Сайкс-Пико байрактарын чекте кагуу максатында соода дүкөндөрүндө жана автомобилдерде укаб байрагы орнотулду.

– 2022-жылы 1-март күнү Газа секторунун борборунун Салахиддин көчөсүндөгү Нусайрат качкындар лагери жолтоомунда «Динибиз жеңишке жетишип, Расуллалахтын байрагы көтөрүлүшүнүн убагы келди» урааны астында митинг өттү. Бул митингде Халифалыкты тикелөөгө жана кошуундарды Фалестинди азат кылууга чакырган ураандар көтөрүлдү.

- Судан вилаяты:

Хизб-ут-Тахрир Судан вилаяты борбор калаа Хартум жана башка шаарларда бир нече иш-аракеттерди өткөрдү:

– Базарларда, коомдук жайларда жана шаарларда миңдеген баракчалар таратылды. Баракчаларда негизинен ушул маанидеги сөздөр болду: «Исламий акыйда – Халифалык мамлекетинин устуну о.э. конституция жана башка мыйзамдардын негизи. Илманий мамлекетте, жарандык же аскерий болушуна карабастан, динди жашоодон бөлүү акыйдасы негиз. Жакшы нерсени арзыбас нерсеге алмаштырасыңарбы?!», «Халифалык мамлекетинде башкаруу түзүмү жалгыз болот. Ал федерациялык түзүм эмес. Ошондуктан, федерация, конфедерация, мамлекет жарандарын бөлүү о.э. проблемаларды регион, тек жана уруу негизинде чечүү мамлекетти талкалай турган батыл фикирлер».

– Калакла көчөсүнүн Шейх Бакрий Вахда мечитинде чогулгандарга кайрылуу жасалып, Британия жана Франция башчылыгындагы колонизатор кафир Батыш араб жана түрктөрдөн турган саткындар жардамында Халифалыкты кулатканы айтылды. Хизб мүчөлөрү намазкөйлөрдү бул дүйнөдө күч-кубатка жана Ахыретте соопко жеткирген бул улуу фарзды тикелөөгө чакырышты.

– Умму Дурмандын түндүк аймагында өткөн массалык кайрылууда, Халифалык мамлекети жоктугу себептүү мамлекет иштерине четтен аралашуулар болуп жатканы, ошондуктан, мамлекет түрдүү элчилик жана уюмдар о.э. чет элдик разведкалардын майданына айланып калгандыгы, бул болсо колонизатор мамлекеттер жана алардын ичиндеги малайлары тарабынан уюштурулган аракет экендиги жана бул аралашуу он үч кылымдан ашуун Исламий Умматты өз кучагына алган Халифалыктын кулатылышына жол ачкан эң маанилүү себеп болгондугу кеңири баяндалды.

– Базарларда жана шаарлардагы коомдук жайларда ушул сздөрдү камтыган үч барактан баракча таратылды: «Халифалык

мамлекетиндеги башкаруу түзүмү «Кожоюндук шарияттыкы», «Салтанат Умматтыкы» эрежеси негизинде курулат. Ошондуктан, элдик башкаруу жана мыйзамчылык палатасын орнотуу түшүнүгү, аскерийлердин мамлекет үстүнөн көзөмөл орнотуп, Уммат салтанатын басып алышы Ислам негизинде өзгөртүлүшү зарыл болгон туура эмес абалдар».

– Хизб-ут-Тахрирдин Абяз шаарындагы маалымат бөлүмүнүн офисинде 2022-жылы 11-февраль күнү «2022-жылдын бюджетти жана Судан калкынын умтулуулары» деген форум уюштурулду.

– Хизб мүчөлөрү 2022-жылы 15-февралда Умму Дурмандын батыш аймагындагы Ливия базарында «Исламдагы башкаруу түзүмү федерациялык түзүм эмес, тескерисинче, бүтүндүк түзүм» деген саясий кайрылуу уюштурушту.

– 2022-жыл 17-февралда Абяз шаарындагы Алтын билерик мечити алдында «Уммат Халифалыкты жоготуу менен эмнени жоготту» деген темада саясий кайрылуу уюштурулду. Анда Исламий мамлекеттин Пайгамбарыбыз тикелеген шарый тарыйкаты жөнүндө сөз болду.

– Хартум көчөсүнүн жаштары 2022-жылы 17-февралда «Халифалык мамлекетинин кулатылганын эскерүү жана аны тикелөө үчүн аракет кылуу зарылдыгы» деген саясий кайрылуу уюштурушту. Анда Пайгамбарыбыздын байрагы, анын жогору көтөрүлүшү жана адамдар анын астында биригиши важибдиги о.э. колонизатор кафир 101 жыл мурун Халифалык мамлекетин кулатышы артынан пайда кылган Сайкс-Пико байрактары кулатылышы жөнүндө айтылды.

– Калакла көчөсүнүн Зуннураин мечитинде 2022-жылы 18-февраль жума күнү уюштурулган саясий кайрылууда ушул айда мусулмандар башынан өткөрүп жаткан кайгылуу эскерүү жөнүндө сөз болду.

– Дахинат көчөсүндө, Хартумдун түштүгүндөгү Жабал Авлия шаарындагы эски базар мечитинде 2022-жылы 18-февраль жума намазынан кийин массалык саясий кайрылуу уюштурулду. Бул кайрылуу «Халифалыктын кулатылганынын 101 жылдыгы, динибиз үстөм болуп, Расулубуздун байрагы көтөрүлө турган убакыт келди» деген аталышта өттү.

– 2022-жыл 18-февраль жума күнү Умму Дурмандын түндүк көчөсүнүн Жетинчи квартал мечитинде саясий кайрылуу уюштурулду. Анда Халифалыктын кулатылганын эскерүү о.э. Пайгамбарлык минхажы негизиндеги рошид Халифалыкты кайра тикелөө Умматга важиб экендиги айтылды.

– Умму Дурмандын батыш көчөсүнүн жигиттери 2022-жылы 18-февраль жума күнү Дарус-саламдагы чоң мечитте «Халифалыкты тикелөө важиб» деген темада саясий кайрылуу уюштурушту. Анда Ислам хак дин экени о.э. анын калимасы жана байрагы бардык дин жана мабдалардан үстөм болушу зарыл экендиги айтылды.

- Түркия вилаяты:

Хизб-ут-Тахрир Түркия вилаяты «Экономикалык кризиске Исламдан башка чечим жок» деген темада конференция, симпозиум жана талкуу уюштурду. Хизб анда «Саясий партиялар, бейөкмөт жана коммерциялык эмес уюмдардын өкүлдөрү, жергиликтүү массалык маалымат каражаттарынын өкүлдөрү жана педагогдор» менен жолугушту. Хизб уюштурган иш-аракеттер:

– Бурса шаарынын Меринос маданият борборунда хижрий 1443-жылы 13-жумадуссаний, миладий 2022-жылы 16-январь күнү «Экономикалык кризистин 10 пункттан турган исламий чечимдери» деген экономикалык конференция болуп өттү.

– Адана шаарынын «Юрегир» жалпы таалим борборунда 1443-жылы 26-жумадуссаний, 2022-жылы 29-январь күнү «Экономикалык кризистин исламий чечимдери» темасында экономикалык конференция өттү.

– 1443-жылы 27-жумадуссаний, 2022-жылы 30-январь күнү Мерсин шаарында «Экономикалык кризистин Исламий чечимдери» темасындагы экономикалык конференция өткөрүлдү.

– 1443-жылы 29-жумадуссаний, 2022-жылы 29-январь күнү Хатай шаарында семинар өттү.

– 1443-жыл 27-жумадуссаний, 2022-жылы 30-январь күнү Кахраманмараш шаарында талкуу уюштурулду.

– 1443-жылы 4-ражаб, 2022-жылы 5-февраль күнү Айдин шаарында талкуу өткөрүлдү.

– 1443-жылы 4-ражаб, 2022-жылы 5-февраль күнү Куния шаарында талкуу өткөрүлдү.

– 1443-жылы 5-ражаб, 2022-жылы 6-февраль күнү Измир шаарында талкуу өткөрүлдү.

– 1443-жылы 11-ражаб, 2022-жылы 12-февраль күнү Ван шаарында талкуу өткөрүлдү.

– 1443-жылы 12-ражаб, 2022-жылы 13-февраль күнү Анталия шаарында «Экономикалык кризистин чечими» темасында талкуу өткөрүлдү.

– 1443-жылы 12-ражаб, 2022-жылы 13-февраль күнү Татван шаарында «Экономикалык кризистин чечими» темасында талкуу өткөрүлдү.

– 1443-жылы 12-ражаб, 2022-жылы 13-февраль күнү Эсенюрт шаарында «Экономикалык кризистин чечими» темасында талкуу өткөрүлдү.

– 1443-жылы 15-ражаб, 2022-жылы 16-февраль күнү Эсенюрт шаарында «Экономикалык кризистин чечими» темасында талкуу өткөрүлдү.

– 1443-жылы 19-ражаб, 2022-жылы 20-февраль күнү Ялава шаарында «Экономикалык кризистин чечими» темасында талкуу өткөрүлдү.

– 1443-жылы 18-ражаб, 2022-жылы 19-февраль күнү Инегүл шаарында «Экономикалык кризистин чечими» темасында талкуу өткөрүлдү.

Уюштурулган бул иш-чараларда капитализм кыйроого учураганы о.э. адамзат күрөшүп жаткан ахлакый жана экономикалык капиталисттик кризистердин жалгыз куткаруучусу Исламий Халифалык түзүмү жана исламий экономика экени баса белгиленди. Ушуга ылайык, ар бир тармакта Исламдын чечим жана эрежелерин күн тартибине коюу зарыл экендигине басым жасалды. О.э. Исламда идара, таалим жана ижтимаий тармактар туурасында түпкү жана толук чечимдери бар экендиги о.э. ар бир платформада алар түшүндүрүлүшү важибдиги айтылды.

- Малайзия:

– 1443-жылы 3-ражаб, 2022-жылы 4-февраль жума күнү Халифалыктын кулатылганынын 101 жылдыгын эскерүү себептүү интернет тармактарында «Исламды толук колдонуу важиб!» деген семинар өткөрүлдү.

– 1443-жылы 10-ражаб, 2022-жылы 11-февраль жума күнү Халифалыктын кулатылганынын 101 жылдыгын эскерүү себептүү интернет тармактарында «Исламда мамилелерди түшүнүү!» деген семинар өткөрүлдү.

– 1443-жылы 14-ражаб, 2022-жыл 15-февраль күнү Халифалыктын кулатылганынын 101 жылдыгын эскерүү себептүү интернет тармактарында «Исламдагы экономика түзүмү жана анын жогорулугу» деген семинар өткөрүлдү.

– 1443-жылы 12-ражаб, 2022-жылы 13-февраль күнү Халифалыктын кулатылганынын 101 жылдыгын эскерүү себептүү интернет тармактарында «Халифалык түзүмүндөгү мамлекет идаралары» деген семинар өткөрүлдү.

– 1443-жылы 9-ражаб, 2022-жылы 10-февраль күнү көчө жана коомдук сейилбактарда адамдар менен талкуулар өткөрүлдү.

- Ливан вилаяты:

- 1443-жылы 15-ражаб, 2022-жылы 16-февраль күнү Эл аралык Валюта Фондунан карыз алууга каршы кампания өткөрүлдү.
- Эл аралык Валюта Фондунан карыз алууга каршы плакаттар илинди.
 - Пакистан вилаяты:
 - Пакистан вилаятынын Хизб-ут-Тахрир мүчөлөрү өлкөнүн шаарларында массалык кайрылууларды уюштурушту. Алар Британия жана Франция башчылыгындагы колонизатор кафир Батыш араб жана түрктөрдөн турган саткындар жардамында Халифалыкты кулатканын эске салышты. О.э. Уммат Халифалыктын кулатылышы акыбетинде экономикалык, саясий, социалдык жана сакафий тармактарда чоң зыяндарды көргөнү айтылды. Бул кайрылуулар 1443-жылы 17-ражаб, 2022-жылы 18-февраль жума күнүндө уюштурулду.
 - Карнатака, Уттар Прадеш, Кашмир жана Куддуста... 1443-жылы 8-ражаб, 2022-жылы 9-февраль күнү Пакистан вилаятында «Халифалык – мусулман аялдардын жалгыз куткаруучусу» деген кампания өткөрүлдү.
 - Хизб-ут-Тахрир–Малайзия вилаяты 1443-жылы 1-ражаб, 2022-жылы 2-февраль күнү «Халифалык көлөөсүндөгү толук Ислам» деген кампания баштады.
 - 1443-жылы 19-ражаб, 2022-жыл 20-февраль күнү Яман вилаятында «Халифалыктын кулатылышы – мусулмандар башына түшкөн кырсыктардын эң чоңу» деген кампания өткөрүлдү.
 - 1443-жылы 8-ражаб, 2022-жылы 9-февраль күнү Хизб-ут-Тахрир–Ливан вилаяты Эл аралык Валюта Фондунан карыз алууга каршы кампания өткөрдү.
 - 1443-жылы 10-жумадуссаний, 2022-жылы 13-январь күнү Судан вилаятында «Халифалык кантип жомок болсун, акыры ал фарздардын таажысы го» деген кампания өткөрүлдү.
 - 1443-жылы 16-сафар, 2021-жылы 23-сентябрь күнү Судан вилаяты «Аялдар өз укуктарын Пайгамбарлык минхажы негизиндеги Рошид Халифалык көлөкөсүндө гана табат» деген кампания өткөрдү.
 - 1443-жылы 22-ражаб, 2022-жылы 23-февралда Пакистан вилаятында «Аллахтын урухсаты менен жакында тикелене турган Халифалык мамлекети Исламий Умматтын чоң энергия булактарын бириктирип, экономикалык бейпилдикти кепилдейт» деген кампания өткөрүлдү.
 - 1443-жылы 28-ражаб, 2022-жылы 1-март күнү Хизб-ут-Тахрирдин Борбордук маалымат бөлүмү «Эй мусулмандар, Халифалык колуңар жете турган мөмө, аны терип алууга шашылгыла» деген кампания баштады.

– 1443-жылы 27-ражаб, 2022-жылы 28-февралда Иордания вилаятында Халифалыктын кулатылганын эскерип «Халифалык сагынычы аны тикелөө үчүн аракет кылууга чакырат» деген кампания өткөрүлдү.

– «Халифалык мамлекети – Ислам Умматынын учурдагы проблемалары жана башкаруу кризиси үчүн дары». 1443-жыл 20-ражаб, 2022-жыл 21-февраль. Шайх Мухаммад Саманий.

– «Халифалык мамлекетинин кулатылышы». 1443-жыл 19-ражаб, 2022-жыл 20-февраль. Мухаммад Саманий.

– «Халифалык мамлекетинде саламаттыкты сактоо». 1443-жыл 16-ражаб, 2022-жыл 17-феврал. Муслима Шамий.

– «Халифалыксыз муслима аял: Коргоонун жоголушу жана салык системасы астындагы жашоо». 1443-жыл 14-ражаб, 2022-жыл 15-февраль. Бараа Мунасира.

– «Халифалык гана муслима аялдардын муктаждыктарын камсыздайт». 1443-жыл 8-ражаб, 2022-жыл 9-февраль. Зухра Малик.

– «Эй акыл ээлери, бул кризис жеке кризис эмес, Халифалыктын кулоо кризиси». 1443-жыл 7-ражаб, 2022-жыл, 8-февраль. Мунажий Мухаммад.

– «Капитализм көлөкөсүндөгү аял: Азаттык жана мүмкүнчүлүкпү же уятсыз эксплуатация жана кордукпу?». 1443-жыл 6-ражаб, 2022-жыл 7-феврал. Зайна Самит.

– «Халифалык мамлекетинде Исламды колдонуу менен гана ошол «Кооз заман» кайтып келет». 1443-жыл 26-жумадуссаний, 2022-жыл 29-январ. Гада Мухаммад Хамадий.

– «Халифалыкты тикелөө менен мусулмандарга жеңиштер арты-артынан келе баштайт». 1443-жыл 3-сафар, 2021-жыл 10-сентябрь. Умму Асим Тавил.

– Биз бир континентке чектелген Халифалыкты эмес, бардык мусулмандарга жетекчилик кыла турган Халифалыкты каалайбыз. 1443-жыл 18-мухаррам, 2021-жыл, 26-август. Абдулхалик Абадун Али.

– «Халифалык чуманы пандемияга айланышынан мурун токтотуп калат». 1443-жыл 3-шаъбан, 2022-жыл, 16-март. Абдуллах Рубин.

– «Халифалык тикеленбесе, бизден кайгы жана зулум кетпейт». 1443-жыл 28-ражаб, 2022-жыл 12-март. Ахмад Саба.

– «Аял Исламий Халифалыкта адилеттүү Раббаний мыйзам көлөкөсүндө жашайт». 1443-жыл 23-ражаб, 2022-жыл 24-февраль. Раъна Мустафа.

– «Халифалыкты тикелегиле: Аялга адилеттик кыла турган мамлекетти тикелегиле». 1443-жыл 21-ражаб, 2022-жыл 22-февраль. Гада Мухаммад Хамадий.

– «Судан рошид Халифалыкты тикелөө негиздерине ээ, демек, аны Судан жеринде тикелегиле». 1443-жыл 30-ражаб, 2022-жыл 3-март. Якуб Ибрахим.

– «Халифалык гана чыныгы өзгөртүүнү жүзөгө чыгарат». 1443-жыл 28-ражаб, 2022-жыл 1-март. Ибрахим Усман.

• «Ал-Вакия» телеканалы:

1 – «Бул иш ким үчүн маанилүү» деген рубрика. Бул Умматты туура ойгонууга жана адамзатты Ислам нуруна жана адилетине жетектей турган түп-тамырынан өзгөртүүгө аракеттенүүгө байланыштуу фикир жана түшүнүктөрдү камтыган кыска суроо-жооптор рубрикасы.

2 – «Имам – калкан», «Тандоо мусибаты» 1443-жыл 11-ражаб, 2022-жыл 12-февраль.

3 – «Тикелене турган Халифалыктын жышаандары» урааны астында тегерек столу.

– «Жакырчылык, кымбатчылык жана Исламдын дары болуучу чечими» деген баян. Шайх Насир Риза, Судан.

– «Эл аралык күрөш жана анын Умматка таасири» деген баян. Доктор Мухаммад Малкавий, Иордания.

– «Уммат жаштары жана салмаксыз муунду пайда кылуу» деген баян. Абу Низар Шамий, Триполи.

– «Халифалыкка карай жол» деген баян. Хизб-ут-Тахрирдин Борбордук малымат бөлүмүнүн төгарасы мухандис Салахиддин Азаза, Бейрут.

4 – «Халифалык – куткаруучубуз» деген жума хутбасы. 1443-жыл 17-ражаб, 2022-жыл 18-февраль.

5 – «Адилеттүү өкүмдар» деген жума хутбасы. 1443-жыл 17-ражаб, 2022-жыл 18-февраль.

6 – «Имам – калкан», «Тандоо мусибаты». 1443-жыл 11-ражаб, 2022-жыл 12-февраль.

7 – «Уммат бир дене» деген жума хутбасы. 1443-жыл 10-ражаб, 2022-жыл 11-февраль.

8 – «Рижалдар кайда, Асвад Заварий кайда? Мусулмандар калканы кайда?!» деген мечиттеги кайрылуу. 1443-жыл 10-ражаб, 2022-жыл 11-февраль.

9 – «Исламда өкүмдардын сыфаттары жана Уммат жоопкерчилиги» деген жума хутбасы. 1443-жыл 3-ражаб, 2022-жыл 4-февраль.

Роя гезити:

Халифалыктын кулатылганынын 101 жылдыгын эскерүүгө Роя гезити да өз салымын кошту. Ал түрдүү макалалар аркылуу

Халифалык, анын мусулмандардын жашоосундагы мааниси, мусулмандардын бул жааттагы важиб милдеттери жөнүндө жазды. О.э. Пайгамбарлык минхажы негизиндеги рошид Халифалыкты тикелөө үчүн Хизб менен бирге аракет кылууга чакырды. Мындан тышкары, бул кайгылуу эскерүү туурасында Хизб уюштурган иш-аракеттерди ачыктады. Ошол макалалардын айрымдары:

– «Аллахтын буйругун аткаруу – Ислам фарздарынан». 1443-жыл 22-ражаб, 2022-жыл 23-февраль. Устаз Саид Карамий.

– Халифалык гана колонизатор кафирлердин өлкөбүздүн иштерине аралашуусуна чекит коёт. 1443-жыл 22-ражаб, 2022-жыл 23-февраль. Устаз Ибрахим Усман.

– Халифалыктын кулатылганынын 101 жылдыгы – Халифалык имаратынын курулушунун башталышы. 1443-жыл 10-ражаб, 2022-жыл 11-февраль. Устаз Рула Ибрахим.

Халифалыктын кулатылышы – Исламий Умматтын башына түшкөн чоң кырсык. 1443-жыл 8-ражаб, 2022-жыл 9-февраль. Устаз Асьад Мансур. □

ХАЛИФАЛЫК КЫЯМАТКА ЧЕЙИН ВАЖИБ, ИСЛАМИЙ ФИКХТИ КАЙРАДАН ЖАЗУУ ИДЕЯСЫ БАТЫЛ

Мухаммад Сиддик ал-Жавий

Ислам менен бишка диндер жана хазараттар ортосундагы күрөш Расуллалах ﷺ га даъватты ачыкка чыгаруу тууралуу буйрук берилген күндөн башталган жана ал кыямат кунгө чейин уланат. Аллах Таала айткан:

(فَأَصْدَعُ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضُ عَنِ الْمُشْرِكِينَ)

«Демек, сен өзүңө буйрулган ишти (Акыйкат динге даават кылууну-чакырууну) аткар жана мушириктенден жүз үйүр!» [15:94]

Мына ушул аят түшүрүлгөн күндөн тартып, исламий түшүнүктөр менен куфр түшүнүктөрү ортосунда фикирий күрөш башталган жана бүгүнкү күнгө чейин токтобой уланып келүүдө. Бүгүнкү күндө бул күрөшкө экономикалык, саясий жана аскерий күрөштөр кошулган болсо дагы, бул күрөштөрдүн түпкү негизи фикирий күрөшкө барып такалат. Анткени, фикирий күрөш кыяматка чейинки бардык күрөштөрдүн негизи болуп кала берет. («Хазараттар күрөшүнүн аныктыгы» китеби/31-бет, Абу ал-Хасан Али ан-Надавийдин «Исламий өлкөлөрдөгү Ислам жана Батыш фикирлери ортосундагы күрөш» китеби/7, 8-беттер)

Мусулман өлкөлөрүндөгү Халифалыктын важибдигине каршы колониалист каафирлердин жана аларга малайлык кылган мусулман ойчулдарынын чабуулдары дагы мына ушул фикирий күрөштүн бир бөлүгү болуп саналат. Тилекке каршы, бүгүнкү күндө Батыш фикирлеринен таасирленген кээбир мусулмандардын Халифалыктын важибдигин каафирлердин чабуулдарынан коргоонун ордуна, алар менен биргеликте бул важибге каршы чабуул кылып жатышканына күбө болуудабыз. Акыйкатта, шариятта Халифалыктын важиб экендигине жалпы мусулмандар иттифак кылышкан. Имам ал-Куртубий бул тууралуу мындай деген: «Мусулмандардын жана аалымдардын арасында анын (Халифалыктын) важиб экендиги тууралуу эч кантай талаш жок. Бул маселеде бир гана ал-Асаммдын ихтилаф кылганы риваят кылынган. Акыйкатта ал, ошондой эле, анын фикирине жана мазхабына ээрчигендер шарияттан бир топ алыстап кетишкен». (Тафсир ул-Куртубий, 1-том\264-бет)

Биз бул макалада Ислам мамлекетин тикелөө важибине каршы чыккан бир кишинин т.а. Индонезия дин иштери башкармалыгынын төрагасы Якут Халил Каумастын сөздөрүнө токтолуп өтөбүз жана бул жаатта ага ээрчүүчүлөргө үлгү болуусу үчүн акыйкатты баяндап беребиз.

Индонезия дин иштери башкармалыгынын төрагасы Якут Халил Каумас 2021-жылдын 2-февралында, Индонезиянын Суракарта шаарында болуп өткөн Эл аралык Исламий Илимдер конференциясынын 20-отурумунун ачылышында сөз сүйлөп жатып Ислам мамлекетин тикелөө важибине каршы чабуул жасады. Бул конференциянын темасы «Өзгөргөн аалам көлөкөсүндөгү Ислам: Исламий фикхти кайрадан жазуу идеясын жаңылоо жана жалпы саясат» деп аталды. Якут Халил өз сөзүндө: «Исламий мамлекетти же Улуу Имамчылыкты, дагы бир аталышында, Халифалыкты орнотуу үчүн кылынган ар кандай аракеттер мусулмандарга кыйынчылыктан башка нерсе алып келбейт. Анткени мындай аракеттердин натыйжасында, дүйнөнүн бардык аймактарынан мусулмандарга башчылык кылуу үчүн ат салышкан түрдүү күчтөр пайда болот», - деп айтты¹. Ал өзүнүн мындай билдирүүсү менен Халифалыктын важибдигин четке кагууда. Анын үстүнө, ал айтып жаткан «Исламий фикхти кайрадан жазуу» идеясы шарият ахкамдарын заманбап хазаратка ыкташтыруу үчүн андагыжихад жана Халифалык сыяктуу ахкамдарды өзгөртүүгө жол ачат.

Анын айтымында, Исламий фикхти кайрадан жазуу эки негизден улам зарыл болуп турат. **Биринчиси:** Исламий фикх орто кылымдардын аягында жазылып, толукталып бүткөн жана сенектикке туушугуп калган. **Экинчиден:** Заманбап хазараттын себепинен мусулмандар турмушунун көпчүлүк жааттарында кенен өзгөрүүлөр жүз берди. Мусулмандар турмушу мамлекеттик түзүлүш жаатында «Улуттук мамлекет» түшүнүгү, башкаруу түзүмү жаатында «демократия» түшүнүгү жана экономикалык түзүм жаатында «капитализм» түшүнүгү сыяктуу Батыш хазаратына ылайык тартиптелип калды. Мына ушул эки негизден улам, Исламий фикхтеги кээбир бөлүмдөр заманбап хазарат менен шайкеш келбей калууда. Мына ошондуктан бүгүнкү заманбап хазарат менен шайкеш келүүсү үчүн Исламий фикхтеги кээбир бөлүмдөрдү өзгөртүү зарыл.

Маалым болгондой, Якут Халилдин Исламий фикхти кайрадан жазууга болгон чакырыктары ашкере түрдө эмес, балким имам аш-Шатибий негиз салган макосид уш-шарийъа (шарият максаттары) түшүнүгү астында, тымызын алып барылууда. Анын айтымына ылайык, динди, жанды, акылды, насилди жана мал-байлыкты сактап-коргоодон турган макосид уш-шарийъа – адилеттүүлүк, теңдик жана толеранттуулук сыяктуу өзгөртүлгүс, алмаштырылгыс, туруктуу

¹ <https://www.kemenag.go.id/read/14-kondisi-pendorong-pentingnya-rekontekstualisasi-fikih-di-era-global>

ааламдык кыйматтар (баалуулуктар) менен бирдей. Ал эми шарый ахкамдар болсо мына ошол кыйматтарды ишке ашыруу үчүн гана орнотулган. Ошондуктан, шарый ахкамдар мына ушул ааламдык кыйматтарга төп келүүсүнө же төп келбөөсүнө жараша өзгөртүлүүсү жана алмаштырылуусу мүмкүн. Эгер шарый ахкамдар бул туруктуу ааламдык кыйматтарга төп келе турган болсо, аларды өзгөртүү зарыл болбойт. Эгер андай болбой калса, туруктуу ааламдык кыйматтарга төп келүүсү үчүн шарый ахкамдарды өзгөтүү важиб болот. Якут Халил Каумастын жогоруда аталган конференциянын ачылышында сүйлөгөн сөздөрүнүн кыскача мазмуну мына ушул нерселер тууралуу болду.¹

Чынында, Якут Халилдин Халифалык важиб экендигин четке кагуусу таң каларлык иш эмес. Анткени анын назарында, Халифалык – бул заманбап хазаратка төп келбей калса өзгөртүлүүсү мүмкүн болгон шарый хукм гана. Ошондой эле анын көз карашына ылайык, Халифалык Ислам Умматына буйрулган башкаруунун жалгыз формасы эмес. Балким мусулмандар үчүн республика жана падышачылык сыяктуу Халифалыктан бөлөк дагы башкаруу формалары менен жашоо жаиз боло берет. Башкаруу формасы кандай болсо дагы, эң негизгиси ал өзгөртүлгүс туруктуу ааламдык кыйматтарды сактоочу заманбап хазаратка төп келиши шарт. Андан тышкары, Якут Халил Халифалыктын важибдигин четке кагуу үчүн дагы бир хужжатты келтирип өттү. Анын айтышынча, бүгүнкү доордо мусулмандар Халифалыкты кайрадан орнотууга аракет кылыша турган болсо, жер бетинде бузукулуп жайылып, мусулмандар үлкөн зыянга учурашат имиш.

Биз «Исламий фикхти кайрадан жазуу» идеясына жооп кылып, төмөнкү сөздөрдү айтмакчыбыз:

Биринчиден: Якут Халилдин Халифалыкты четке кагуу тууралуу айткандары «динди турмуштан ажыратуу» деген илманийлик түшүнүгүнөн келип чыккандыгы көрүнүп турат. Анын сөздөрүнүн Ислам менен эч кандай байланышы жок. Ал эми макосид уш-шарийъа тууралуу имам аш-Шатибийдин айткандарын негиз кылуусу – Халифалыкты четке кагуусун актоого болгон ийгиликсиз урунуу гана. Акыйкатта, Якут Халилдин Халифалыкты четке кагуусу анын динди турмуштан ажыратуу идеясын кабылдагандыгын түшүндүрөт. Эгер мусулман адам өз динин жана мусулмандар тарыхын – ууланган Батыш фикирлеринен таасирленбеген абалда – туура өздөштүрө

¹

<https://kemenag.go.id/read/aicis-2021-menag-sebut-empat-alasan-pentingnya-rekontekstualisasi-fikih-xknwx>

турган болсо, Исламдын өзгө башкаруу формаларынан айырмаланып туруучу, өзүнө хос болгон башкаруу формасы бар экендигин жана ал Халифалык экендигин табат. Бул башкаруу формасын Расуллаллах ﷺ миладий 622-жылда, Мадинадагы Аус жана Хазраж урууларынан бийликти алган күндөн тартып татбик кылган. Андан кийин, бул башкаруу формасы жүздөгөн халифалар тарабынан татбик кылынып, муундан муунга өтүп келди жана 1924-жылы Стамбулда кулатылды. Ислам дини адамдардын турмуш иштеринен, алардын ичинде мамлекет иштеринен жана башкаруу түзүмүнөн ажыратылышы мүмкүн эмес. Ошондой эле, Исламий фикх китептерин окуган адам үчүн Халифалыктын важиб экендигин табуу кыйынга турбайт. Мисалга алсак, шейх Абдуррахман ал-Жазирий өзүнүн «Төрт мазхабга ылайык фикх» китебинин 5-томунун 366-бетинде мындай деген: «(Төрт мазхабдагы) бардык имамдар имамчылыктын (Халифалыктын) фарз экендигине, мусулмандар арасында дин шиярларын тургузуучу жана мазлумдарды заалимдерден коргоочу имам болушу зарыл экендигине, ошондой эле, мусулмандар үчүн жер бетинде бир убакыттын өзүндө – чогуу же өз-өзүнчө болгон – эки имам болушу мүмкүн эместигине иттифак кылышкан».

Жада калса, ахлу суннадан тышкары болгон тайпалар дагы имамчылыктын (Халифалыктын) важиб экендигине иттифак кылышкан. Бул тууралуу имам Ибн Хазм өзүнүн «Улуттар, ишенимдер жана диндер тууралуу бөлүм» аттуу китебинин 3-томунун 3-бетинде мындай деген: «Бардык ахлу суннадагылар, бардык муржиъалар, бардык шийъалар жана бардык хавариждер имамчылыктын важиб экендигине иттифак кылышкан».

Мына ушуларга ылайык, Халифалыктын важиб экендиги өз сакафатын билген ар бир мусулман үчүн күңүрт эмес, ачык жана түшүнүктүү. Эгер кайсы бир мусулман бул улуу важибди четке кагып жаткан болсо, ал билбестиктен улам же «динди турмуштан ажыратуу» түшүнүгүнө негизделген кафир Батыш сакафатынын таасиринен улам кылып жаткан болот. Бул динди турмуштан ажыратуу түшүнүгү туура исламий түшүнүккө карама каршы келет. Анткени, Ислам эч качан турмуштук, мамлекеттик жана коомдук иштерден ажыратылышы мүмкүн эмес. (Доктор Сафар Абдуррахман ал-Хавалийдин «Илманийлик, анын келип чыгышы, жайылышы жана заманбап исламий турмушка тийгизген таасири» китебинин 11-бети)

Экинчиден: Якут Халилдин сөздөрүнөн көрүнүп тургандай, ал «заманбап хазарат вакыйылыгын» башка хазараттар ага салыштырыла турган өлчөө кылып алган. Анын фикирине караганда, бардык хазараттар бүгүнкү заманбап хазарат алдында тизе бүгүүгө тийиш.

Ошондой эле, заманбап хазаратка төп келбеген ар кандай хазарат эч экиленбестен четке кагылышы жана турмуш майданынан четтетилиши зарыл. Ачыгына келгенде, ал айтып жаткан «заманбап хазарат вакыйлыгы» динди турмуштан ажыратуу негизине курулган Батыш хазаратынан башка нерсе эмес. Ошондой эле, бул хазараттан улуттук мамлекет, демократия, капитализм жана АКШ башчылык кылган «жаңы дүйнөлүк тартип» сыяктуу түшүнүктөр келип чыгат. Бул хазарат өткөн кылымдын 90-жылдарында Советтер Союзу кулатылган күндөн тартып, Америка башчылыгы астында бүтүн дүйнөгө жетекчилик кылып келүүдө.

Батыш хазаратын башка хазараттар үчүн өлчөө кылып алуу төмөнкү себептерден улам батыл:

1 – Фикрат жаатынан батыл.

Эгер, Батыш хазараты негизги өлчөө кылып алына турган болсо, анда акыйдадан жана шарый ахкамдардан турган Ислам дини Батыш хазаратына төп келбей калган учурда аны кабыл алуу жана ага амал кылуу туура эмес болуп калат. Себеби, Ислам Батыш хазаратына тескери. Качан Ислам Батыш хазаратына ылайык келсе, анда, «исламий фикхти кайрадан жазуу» талабына ылайык аны кабыл алуу жана ага амал кылуу мүмкүн болот. Мындай болушу таптакыр мүмкүн эмес жана Кыямат күнүнө чейин да эч качан андай болбойт. Себеби, акыйкат мунун тескериси. А чынында Ислам негизги өлчөө кылынып, башка хазараттар ага кыясталышы керек. Демек, «исламий фикхти кайрадан жазуу» фикири Ислам акыйдасына бүтүндөй тескери келет. Себеби, Аллах Субханаху ва Таала мусулмандар үчүн Куръаниди фуркан т.а. өлчөө кылды, анын негизинде акыйкат менен батыл айырмаланат, ажыратып алынат. Аллах Таала айтат:

(شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ)

«Рамазан айы, бул айда адамдар үчүн туура жол болуп жана хидаят менен фуркандын (акыйкат менен жалганды айырмалоочунун) ачык аяттары болуп Куръан түшүрүлгөн» [2:185]

Ибн Касир рахимахуллах өзүнүн тафсиринде айтты: «Аяттагы «*وَالْفُرْقَانِ*» – бул акыйкат менен батылды, жакшылык менен жамандыкты, пайда менен зыянды жана Аллахтын хизби менен Аллахка каршы согушуну ажыратуу т.а. ар бир нерсени айырмалай билүү». (Тафсири Ибн Касир, 1-том, 400-бет. Дарул аламия).

Ушуга ылайык, адамдын ар бир фикири үчүн Ислам акыйдасын өлчөө кылуу шарт. Ошол эле учурда, адамдын ар бир амалы, жеш, ичүү, кийинүү сыяктуу муктаждыктарын кандыруу аракеттери үчүн да шарый өкүмдөрдү өлчөө кылуу шарт. Мисалы, кандайдыр бир коомдо

мас кылуучу ичимдик жайылган болсо – Ислам аны харам кылгандыгы белгилүү – бул абалда бизден мас кылуучу ичимдиктин шарый өкүмүн өзгөртүү эмес, ушул харам жайылган коомдун вакиъсин өзгөртүү талап кылынат. «Исламий фикхти кайрадан жазуу» фикири талап кылгандай, Шарый хукмду өзгөртүү менен харамды халалга айлантуу талап кылынбайт. СубханАллах! Бул чоң жалаа.

2 – Тарапкерлик жагынан:

Батыш хазаратын башка хазараттар үчүн өлчөө кылуу мусулмандардын Батыш хазаратына тарапкер болууга алып келет. Акыйкатта болсо, «Батыш хазараты ыглас жана ийгиликсиз болуп, мусулмандарга эле эмес, бүткүл адамзатка ылайыксыз». (Мухаммадшакир Шариф, «Илмания ва синарухал хабиса» 21, 28-бет).

Батыштын мына ушундай тозокко алып барчу хазараты акыбетинде жер жүзүндө нечендеген инсаний кризистер жана бузукулуктар пайда болду. Бүткүл дүйнөдөгү адамдар катары Батыш өлкөлөрүндөгү адамдар да андан запкы чегүүдө! Он тогузунчу жана жыйырманчы кылымдарда Азия жана Африка калктарынын колония кылынышына ким жооптуу, кара мүртөз хазаратын зордоп киргизген батыштыктар эмеспи? Он миллиондогон адамдын өмүрүн алган биринчи жана экинчи дүйлөлүк согуштарга ким жооптуу, жырткыч хазаратына таянып согуш ачкандар батыштыктар эмеспи? Хиросима жана Нагасакиге атом бомбаларын таштап, ондогон миллион күнөөсүз адамдардын өлүмүнө ким жооптуу, өздөрүнүн ырайымсыз хазараттарынын талабына ылайык ушул ишти кылган батыштыктар эмеспи?... Бул айтылгандар Батыш хазараты адамзатка алып келген балээлердин бир тамчысы гана. Демек, кантип биз бул жийиркеничтүү хазаратты өзүбүз үчүн жана адамдар үчүн өлчөө жана үлгү кылышыбыз мүмкүн? Расуллаллах ﷺ бизди алардын адамзат үчүн ылайык болбогон ыглас, зыянкеч хазараттарына ээрчүүдөн эскертип мындай деген:

«لَسَّيْنَنَّ سَنَنَ مَنْ قَبْلَكُمْ شَيْبًا بِشِيرٍ، وَذِرَاعًا بِذِرَاعٍ، حَتَّىٰ لَوْ سَلَكُوا جُحْرَ ضَبٍّ لَسَلَكْتُمُوهُ، قُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ؟ قَالَ: فَمَنْ؟»

«Өзүңөрдөн мурдагылардын жолуна изме-из жана кулач-кулач ээрчийсинер, ал тургай, алар кескелдириктин уясына кирсе, силер да киресинер». «Я Расуллаллах, алар яхудий жана христиандарбы?», - деп сурадык. «Башка ким да болот эле», - деди». (Бухарий риваяты).

3 – Саясий жактан:

Батыш хазаратын башка хазараттар үчүн өлчөө кылуу албетте кафир Батыштын мусулмандарды колония кылышын бекемдейт. Айрыкча, мына ушундай «исламий фикхти кайра түзүү» сыяктуу

фикирий колониясын дагы да бекембейт. Аллах Таала кафирлердин мусулмандар үстүнөн – аскерий болобу, саясий болобу, экономикалык болобу, фикирий болобу – өкүмдарлык кылышына жол берүүдөн кайтарган:

﴿وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا﴾

«Аллах момундар үстүнөн кафирлерге эч качан жол бербейт» [4:141]

Ушул аяттагы «سَبِيلًا» сөзү кайтаруу көрүнүшүндөгү накра болуп, жалпылыкты түшүндүрөт. (Шейх Абдуррахман ибн Насир ибн Абдуллах Саъдий, «Каваидул хассан ли тафсири Куръан», 6-бет. «Тайсир Каримур Рохман», 210-211-бет). Ошондуктан, бул аяттагы кайтаруу жалпы түрдө ар кандай жол берүүдөн, алардын катарында, фикирий жол берүүдөн да кайтаруу. Демек, аят ар кандай турмуштук иштерде мусулмандар үстүнөн кафирлерге жол берилиши харам экендигине далалат кылууда. Андагы «لَنْ» (эч качан) сөзү мунун катый харам кылынганына карина. Кыскасы, эгер Батыш хазараты башка хазараттар үчүн өлчөө кылынса, демек, бул нерсе Батыш колонизаторлугуна алып келиши анык жана бул шарый түрдө жаиз эмес.

Үчүнчү:

«Шарияттын максаттары» фикирин «исламий фикхти кайрадан жазуу» деген нерсеге негиз жана актоо кылуу туура эмес жана вакиъликке тескери келет. Бул вакиъси болбогон куру сөз жана жалаа. «Шарияттын максаттары» фикирин колдонгон адам кудум сүткө суу аралаштырып, кардарга таза сүт деп сатып жаткан алдамчыга окшойт. Расулуллах ﷺ

﴿مَنْ غَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا﴾

«Ким бизди алдаса, бизден эмес», деген. (Имам Муслим риваяты).

Имам Шатибийдин назарындагы «шарияттын максаттарын» шарый тарыйкатсыз эч качан түшүнүп болбойт, мунун үстүнө халалга харам жолу менен жетишүү жаиз эмес. Имам Шатибий «Муваффакат»та мындай деген: «Шарияттын максаттарын белгилөө Шарий-Аллах түзүп берген шарый тарыйкатсыз болушу эч качан жаиз эмес. О.э. эгер шарият белгилүү бир максатты жүзөгө чыгаруу үчүн белгилүү бир тарыйкатты белгилеген болсо, аны башка тарыйкат менен жүзөгө чыгарууга аракет кылуу дурус эмес»¹.

⁽¹⁾ <https://hizb-ut-tahrir.info/ar/index.php/sporadic-sections/articles/political/59445.html>

Туурасы мына ушул. Т.а. Исламда максат эч кандай васитаны (каражатты) актабайт. Бул «исламий фикхти кайрадан жазуу» деген нерсеге бүтүндөй тескери. Себеби, мында эң маанилүүсү максатка жетүү. Максатка жетүү үчүн алып бара турган жол-тарыйкатка каралбайт. Тарыйкат кээде шарый болсо, кээде нашарый болушу мүмкүн, мунун эч кандай мааниси жок. Буга далил – алар Халифалыктын фарз экендигин четке кагышты, себеби, алардын назарында эң маанилүү маселе максатка жетүү, тарыйкат эмес. Алардын айтымында, адилеттик, теңдик жана бейпилдик сыяктуу максаттарга алып барууга кудуреттүү болгон ар кандай башкаруу формасын алууга эч кандай тоскоолдук жок.

Мындан көрүнүп тургандай, «фикхти кайрадан жазуу» фикиринен пайдаланып жаткан адам «шарияттын максаттары» фикирин жаман көрүнүштө кыянаттык менен колдонууда. Себеби, ал түпкүлүгүндө «шарияттын максаттарын» имам Шатибий каалагандай туура жолдо колдонбой жатат. Мындан да жаманы, ал мусулмандарга көз боёмочулук кылып, алдап жатат, өзүн исламий фикирди колдонуп жаткандай кылып көрсөтүүдө. А түпкүлүгүндө, Батыштын фикирин колдонуп жатат, Исламдан эч нерсени колдонбой жатат.

Төртүнчү:

Шарый хукм, эгер туура шарый далилдер менен далилденсе, ал – заман жана мекендин өзгөрүшүнө карабастан – Кыямат күнүнө чейин таптакыр өзгөрбөйт. Мисалы, сүткордук Расулуллах ﷺдын заманынан бери харам, биздин заманыбызда да харам жана Кыямат саатына чейин харам болуп калат. Туурасы мына ушул. «Исламий фикхти кайра түзүүдө» «Шарияттын максаттары» фикиринен пайдаланып жаткан адамдардын сөзү туура эмес. Себеби, алардын назарында шарый хукм заманбап вакиъликке ылайык келбесе, өзгөрөт жана алмашат. Мисалы, Аллах Таала сүткордукту катый нусус менен харам кылган. Бирок, алардын сөзүнө ылайык, бүгүнкү күндө колдонулуп жаткан капиталисттик экономика түзүмү боюнча сүткордуктун өкүмү жузый же толук түрдө өзгөрүшү жана халалга айланышы мүмкүн.

Шарый хукмду заман жана мекенге карап өзгөртүү фикири батыл болуп эсептелет. Себеби, ал шарый хукмдагы сабиттик сыфатына тескери. Бул жерде сабиттиктен максат шарый өкүмдү кандай болсо ошондой бойдон калышы жана уланышы, заман, мекен жана башка себептерге ылайык өзгөрбөстүгү. Буга далилдер өтө көп:

1 – Аллах Тааланын ушул аяты:

﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾

«Бүгүн силерге диниңерди толук кылдым, ниъматымды кемчиликсиз, толук кылып бердим жана силер үчүн (бир гана) Исламды дин кылып тандадым» [5:3]

Көрүп турганыбыздай, Ислам дини толук кылынган жана бул ниъмат кемчиликсиз аягына жеткен. Демек, шарыйй хукмду өзгөртүү жаиз деген сөз Аллах Тааланын динди толук кылгандыгын тастыктабашын билдирет. Ошол эле убакта, бул Аллахтын кемчиликсиз кылып берген ниъматын четке кагуу болуп саналат.

2 – Аллах Тааланын бул каламы:

﴿وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا﴾

«Раббиңдин сөздөрү толук бойдон чындык жана адилеттүүлүк менен болду» [6:115]

Имам Ибн Касир (Аллах рахмат кылсын) мындай дейт: «*قَدْ* чындык» хабарларга, «*عَدْلًا* адилеттүүлүк» буйрук жана кайтарууларга тиешелүү». (Тафсири Ибн Касир, 2-том, 19-бет). «Шарыйй өкүм буйрук жана кайтаруулар бабынан т.а. адилетти өзгөртүү жагынан зулум болот». (Мухаммадшакир Шариф: «Сабатул ахками шарыййя» жана «Завабити тагайюрил фатва»)¹.

Ушуга ылайык, исламий шариятты кайра түзүү фикири четке кагылат, себеби, ал китеп-сүннөттөн бир да далилсиз түрдө шарыйй хукмду өзгөртүү болуп саналат. Бул жерде сөз шарыйй хукмду заман жана мекенге карап өзгөртүү жөнүндө болууда, негизи, заман жана мекен шарыйй хукмду өзгөртүү үчүн жарактуу шарыйй далил эмес.

Имам Ибн Хазм айтат: «Эгер? Куръан же сабит сүннөттөн кандайдыр иш жөнүндө нусус келген болсо... анда, ал заманга, мекенге жана абалдарга карап эч качан өзгөрбөйт. Сабит нерсе анын өкүмүн башка заманда? же башка мекенде? же болбосо башка абалда өзгөртө турган башка нусус келмейинче, ар заманда, ар мекенде жана ар кандай абалда түбөлүк сабит боюнча калат». (Имам ибн Хазм: «Ахкам фи усулил ахкам», 5-том, 2-3-беттер).

Шарыйй далилдер менен сабит болгон шарыйй өкүмдү өзгөртүүнүн эч кандай кыйматы да, негизи да жок. Имам Ибн Хазм бул булакта шарыйй хукмду өзгөртүү шарыйй далил менен гана болушун, башка нерсе менен болбошун баса белгилеген. Демек, эгерде шарыйй өкүмдү өзгөртүүнүн жаиздиги жөнүндө Китеп-сүннөттөн далил келбесе, заман жана мекенге карап аны өзгөртүүнүн эч кандай кадыр-кыйматы жок. Себеби, өзгөртүүчү фактор заман да, мекен да, же башкасы да эмес, бир гана далил (нусус). Имам Ибн Хазм ошол

¹ <http://www.saaaid.net/Doat/alsharef/3.htm>

булакта: «Ал эми, биз бир өкүмдөн башка бир өкүмгө хужжат-далилсиз эч качан өтпөйбүз», - дейт.

Муну менен Батыш хазаратынан таасирленип заман жана мекендин өзгөрүшүн хужжат кылып, Халифалыкты четке кагуу фикири о.э. Халифалыкты кайра тикелөөгө аракет кылбоону талап кылуу батылга чыкты. Ооба, бул фикир батыл, себеби, Халифалыктын фарз экендиги Китеп-сүннөт жана сахаба ﷺ дардын ижмасынан турган шарый далилдер менен ырасталган шарый өкүмдөрдөн о.э туура ижтихад менен истинбат кылынган шарый эрежелерден болуп эсептелет. Демек, Халифалыктын фарз экендиги Кыямат күнүнө чейин фарз болуп калат, аны «исламий фикхти кайрадан жазуу» деген батыл фикир сыяктуу эч кандай фикир бекер кыла албайт.

Бешинчи:

Шарый фарзды аткарууда туш боло турган зыян да эч бир абалда бул фазды бекер кыла албайт. «Халифалыкты тикелөөгө болгон ар кандай аракет мусулмандарды кыйроодон башка нерсеге алып барбайт» деген сөз эки жактан батыл:

1 – Бул сөздөн Халифалыкты тикелөө үчүн жасалып жаткан аракеттен улам келип чыккан зыян Халифалыкты тикелөө үчүн аракет кылууга тоскоолдук болот деген түшүнүк келип чыгууда. О.э. бул сөздөн ушул аракеттен келип чыккан зыян Халифалыктын шарый түрдө фарз экендигин батылга чыгарат деген түшүнүк да пайда болууда. Бул болсо бүтүндөй болбогур сөз. Себеби, зыяндын жүзөгө келиши сабит шарый өкүмдү эч бир көрүнүштө бекер кыла албайт. Мисалы, Халифалыктын тикелениши жолунда мал-мүлктүн текке кетиши, же үй-жайдын өрттөнүшү, же болбосо жанга зыян жетиши жана башкаларга окшогон кырсыктар бул шарый өкүмдү таптакыр бекер кыла албайт. Буга далил, жогоруда айтканыбыздай, эгер шарый өкүм туура шарый далилдер менен өз тастыгын тапкан болсо, демек, ал заман жана мекендин өзгөрүшү менен өзгөрбөйт. Ошондуктан, фарзды аткарууда зыян келип чыкса, бул фарз өкүмүн – бекер кылуу тиякта – таптакыр өзгөртпөйт. Бул фарз өзгөргүс түбөлүк. Бул жерде кылына турган иш – фарзды эмес, мүмкүн болушунча ошол зыянды жок кылуу. Мына карагыла, хаж фарзын аткаруу негизинде катуу тыгын себептүү кээде өлүм абалдары жүзөгө келет, бул абал өтө көп болгон. Бирок, эч ким бул окуя хаж фарзын бекер кылууга себеп болду деген эмес. Эмнеге, анткени, хаждын шарый өкүмү сабит фарз болуп, заман жана мекендин өзгөрүшү менен өзгөрбөйт. Халифалыктын фарз экендиги да кудум ушундай. Аны кайра тикелөө үчүн аракет кылуу себептүү Батышка малай өкүмдарлар тарабынан мал-мүлккө зыян жетиши, куугунтукталышы,

камалышы, кыйноолорго учурашы, ал тургай, өлтүрүлүшү сыяктуу зыян келери табигый. Бирок, булардын баары бул улуу фарзды – бекер кылуу тиякта турсун – таптакыр өзгөртө албайт. Бул фарз Кыямат саатына чейин өзгөргүс түбөлүк. Себеби, Халифалык фарзы сабит өкүм болуп, заман же мекенге карап өзгөрбөйт. Т.а. бул Халифалык фарзын көтөрүп чыккан адамдарга жеткен эч бир зыян аны бекер кылбайт.

2 – Кээде айрымдар туура эмес түшүнгөндүктөн Халифалык согушуу жолу менен тикеленет деши мүмкүн. Натыйжада, Халифалыкты тикелөөгө аракет кылуу өтө көп күнөөсүз адамдардын каны төгүлүшүнө себеп болот деген фикир пайда болот. Буга жооп мындай: Халифалыкты тикелөөнүн туура жолу – Расуллалах ﷺ карманган жол. Кыскача айтканда, Халифалык согушуу жолу менен эмес, Ислам даъватын жеткирүү менен болот. Т.а. алгач уюм мүчөлөрүн сакафаттандыруу, кийин Уммат менен биргеликте иш алып баруу жана күч-кубат ээлеринен нусрат талап кылуу, андан кийин ички саясатта турмуштун бардык тармактарында шарият өкүмдөрүн колдонуу о.э. тышкы саясатта жихад аркылуу даъватты бүткүл дүйнөгө алып чыгуу үчүн бийликти колго алуу менен болот.

Жогоруда айтылган фикирлерибизге ылайык, «исламий фикхти кайра түзүү» маселесин карап чыгуу (Recontextualization of Islamic fiqh) деген нерсе – Исламды жок кылуу үчүн, өзгөчө Халифалыктын фарз экендигин жокко чыгаруу үчүн Батыш малайларынын фикирий чабуулу. Мындан көздөлгөн максат Батыш колонизаторлугунун, айрыкча, АКШнын Индонезиядагы колонизаторлугунун өмүрүн узартуу, ошол эле убакта, Халифалыкты кайра тикелөө аракетине тоскоолдук кылуу.

﴿يُرِيدُونَ أَن يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَآ أَن يُتِمَّ نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ﴾

«Алар Аллахтын нурун (т.а. Исламды) ооздору (т.а. пайдасыз сөздөрү) менен өчүрмөкчү болушат, Аллах болсо, (кафирлер) каалашпаса да Өз нурун толук жаюуну каалайт» [9:32] □

ТАРЫХТАГЫ АНСАРЛАРДЫН ПОЗИЦИЯСЫ, АЛЛАХТЫН АЛАРГА КӨРСӨТКӨН СЫЙ-УРМАТЫ ЖАНА БҮГҮНКҮ КҮНДӨГҮ АЛЛАХТЫН ДИНИНЕ НУСРАТ БЕРҮҮНҮН ВАЖИБДИГИ

Абу Айман ал-Асурий - Яман

Биз бул макалабызда тарыхтагы ансарлар тууралуу, Расуллаллах ﷺдын колу менен биринчи Ислам мамлекетинин орнотулушу тууралуу жана Рошид Халифалык мамлекетин орнотууга даъват кылуучуларга нусрат берүүчү бүгүнкү күндүн ансарлары тууралуу сөз кылмакчыбыз. Акыйкатта, Расуллаллах ﷺ акыр заманда пайгамбарлык минхажындагы Рошид Халифалыктын орнотулушу тууралуу башарат кылган. Бүгүнкү күндө Уммат Аллах Тааладан мына ошол Халифалыкты орнотууга даъват кылуучуларга нусрат берүүчү ансарларды чыгарышын күтүп турат. Бүгүнкү күндө мусулмандар аларды кордуктан куткарып, эл аралык майдандагы жетекчиликке алып чыга турган Халифалыкты күтүп турушат. Ошондой эле, бүткүл аалам аларды кулатылышы зарыл болуп калган жапайы капитализмдин кылмыштарынан куткаруучу Халифалыкты күтүп турат. Акыйкатта, бул иш өздөрүнүн бул дүйнөдөгү жеке коопсуздугун, үй-бүлөсүн жана мал-байлыгын экинчи орунга коюп, биринчи орунга динге нусрат берүүнү коюучу чыныгы баатырлар тарабынан гана ишке ашырылат. Бул иш Мусъаб ибн Умайрдай, Асъяд ибн Зурарадай, Саъд ибн Муъаздай жана Усайд ибн Худайрдай Аллахты сүйгөн баатырлар тарабынан ишке ашырылат. Бул баатырлар биринчи жолу динге нусрат беришкен жана бүгүнкү күндөгү динге нусрат берүүчүлөр мына ушулардан үлгү алууга тийиш.

– **Мусъаб ибн Умайр** رضي الله عنه: Ал Мусъаб инб Умайр ибн Хашим ибн Абдуманнаф ибн Абдуддар ибн Кусай ибн Килаб. Имам аз-Захабий өзүнүн «Сийару аълам ин-нубала» китебинде бул сахабаны төмөндөгүчө сифаттаган: «Саййид, шахид, сабик, ал-бадрий, ал-Кураший, ал-Абдарий». Мусъаб ибн Умайр Меккеде туулуп өскөн жана анын ата-энеси өз коомунун эң алдыңкы байларынан болуп эсептелген. Ал түрдүү кыйынчылыктарга карабай, Исламда бекем болгон. Атасы анын Исламга киргенинен кабар тапкан учурдан тартып, аны үйдөн кууп, түрдүү кыйноолорго салып, кийимсиз жана ачка абалында таякка байлап көтөрүп жүрөр эле. Андан кийин, Расуллаллах ﷺ аны Мадина элине даъват кылуу жана динди үйрөтүү үчүн жөнөткөн. Мусъаб ибн Умайр رضي الله عنه хижраттын 3-жылында, Ухуд казатында шахид болду.

– **Асъяд ибн Зурара** رضي الله عنه: Ал Асъяд ибн Зурара ибн Малик ибн Адас ибн Убайд ибн Саълаба ибн Гонам ибн Малик ибн ан-Нажжар

Абу Умама ал-Ансарий ал-Хазражий. Асъад ибн Зурара ан-Нажжар уруусунун жетекчиси жана улуу сахабалардын бири болгон. Мадиналыктар арасынан Исламга алгачкылардан болуп кирип, биринчи Акаба байъатына катышкан жана Акаба байъатынан бир жыл мурда Расуллалах ﷺ га кезиккен адамдардын бири болгон. Асъад ибн Зурара ﷺ Улуу (экинчи) Акаба байъатында Расуллалах ﷺ га байъат берген 12 накийбдин бири болгон жана анын биринчи болуп байъат бергендиги риваят кылынган. Ал Бадр казатынан мурун тамак ооруусунан улам каза тапкан жана Расуллалах ﷺ аны көмүп жатып мындай деп айткан:

«لَبِغَنَّ أَوْ لَنْبَلِينَ فِي أَبِي أَمَامَةَ عُدْرًا»

«Мен Абу Умаманын үзүрүн сөзсүз жеткиремин»

– **Саъд ибн Муъаз** ﷺ: Ал Аус уруусунун жетекчиси, Саъд ибн Муъаз ибн Нуъман ибн Имр ал-Кайс ибн Зайд ибн Абдулашхал, Абу Умар ал-Ансарий ал-Аусий ал-Ашхалий ал-Бадрий. Ал Хандак казатында жаанын огунан жаракат алып, бир айдан кийин көз жумган. Имам ал-Бухарий өз «Сахихинде» Абу Саъид ал-Худрийден ﷺ мындай деп риваят кылган: «Курайза уруусу Саъд ибн Муъаз ﷺ нун өкүмүнө баш ийишти. Андан кийин, Расуллалах ﷺ Саъдга элчи жөнөттү жана ал эшек минип келди. Саъд мечитке жакындап калганда Расуллалах ﷺ ансарларга кайрылып мындай деди: «**Мырзаңар же жакшыңар үчүн ордуңардан тургула. Алар (Курайза урусу) сенин өкүмүнө мюн сунушту**». Ошондо, Саъд ﷺ: «Алардын согушкандары өлтүрүлөт жана балдары кул кылынат», - деп айтты. Андан кийин, Расуллалах ﷺ: «Аллахтын өкүмү менен чечим чыгардын», - деп айтты. Саъд ибн Муъаз ﷺ көз жумганда Расуллалах ﷺ мындай деп айткан:

«اهْتَزَّ عَرْشُ الرَّحْمَنِ لِمَوْتِ سَعْدٍ»

«Саъддын өлүмүнөн Рахмандын аршы титиреди»

– **Усайд ибн Худайр** ﷺ: Ал Усайд ибн Худайр ибн Саммак ибн Атийк ибн Нафиъ ибн Имр ал-Кайс ибн Зайд ибн ал-Ашхал ал-Ансарий, ал-Аусий ал-Ашхалий. Усайд дагы Исламга биринчилерден болуп кирген жана экинчи Акаба байъатына катышкан 12 накийбдин бири болгон. Анын атасы ардактуу жана итааткөй адам болгон. Адамдар аны Худайр ул-Катаиб деп аташар эле. Ал Баас күнүндө Аус уруусуна башчылык кылган жана хижраттан 6 жыл мурун өлтүрүлгөн. Усайд даанышман жана акылы курч адам болгон. Имам ал-Бухарий өз «Сахихинде» аны мындайча эскерет: «Усайд жана Аббад ибн Бишр Расуллалах ﷺ менен чогуу караңгы түндө бара жатышкан болчу. Алардын ортосунда нур чыгып турган эле жана алар бөлүнүп

кетишкенден кийин нур дагы көрүнбөй калды». Имам ал-Бухарийдин риваятына ылайык, Усайд ибн Худайр رضي الله عنه Куран окуганда анын кыраатын угуу үчүн периштелер түшүп келишер эле. Ал сахабий رضي الله عنه хижраттын 20-жылында көз жумган.

Көрүнүп тургандай, бул кишилер өз уруулары арасында эң ардактуу жетекчилерден жана байлардан болушкан. Бирок алар Аллах Таалага болгон чыныгы ыймандары себептүү өздөрүнүн бул абалдарынан баш тартышкан жана бул дүйнөдөн көрө акыретти афзел көрүшкөн.

Ал эми нусраттын кантип ишке ашкандыгы тууралуу айта турган болсок, бул туурасында сийрат китептеринде абдан кеңири жана түшүнүктүү кылып баяндалган. Жада калса, бир китепте айтылбай калган жерлери башка китептерде айтылып, толукталган. Ошондуктан, Расулуллах ﷺдын кандай жол менен Мадинада мамлекетти тикелеп, динди орноткондугун үйрөнүүнү жана ал жолдон жүрүүнү каалагандар үчүн бул жол абдан ачык жана түшүнүктүү деңгээлде баяндалган. Сийрат китептеринде айтылгандай, Мекке эли Расулуллах ﷺдын даъватына ээрчибей, ага каршы турушкандан кийин, ошондой эле, анын абасы Абу Талиб жана аялы Хадийжа رضي الله عنهاлар көз жумушкандан кийин, Расулуллах ﷺга каршы кыйноолор күч алгандыктан, ал ﷺ башка урууларга барып, аларды Исламга даъват кыла баштаган.

Расулуллах ﷺдын түрдүү урууларга даъватты жеткирүүсү:

Расулуллах ﷺ ажылык мезгилинде арабдардан болгон түрдүү урууларды Аллахка даъват кылып, аларга өзүнүн Аллахтан жиберилген пайгамбар экендигин айтар эле, ошондой эле, аларды ыйман келтирүүгө жана Аллах жиберген нерселерди жеткирүү үчүн аны коргоп коргоп алууга чакырат эле. Расулуллах ﷺ ал уруулардан даъватты кабыл кылууну жана Ислам мамлекетин орнотууга нусрат берүүнү каалайт эле. Пайгамбар ﷺдын каалоосу көптөгөн чарчоолор жана кыйынчылыктардан кийин орундалды. Ал ﷺ өзүн тааныштырган уруулардын көпчүлүгү анын даъватын абдан копол түрдө четке кагышты жана кээбирлери аны копол түрдө жерлеринен кууп чыгышты. Андан кийин, Аллах Таала бул улуу даъватты кабыл алуу неъматын Мадина элине насип кылды жана убакыттын өтүшү менен мадиналыктырдын чыныгы момундардан экендиги тастыкталды. Бул окуялар сийрат китептеринде абдан кеңири баяндалган жана бүгүнкү күндөгү мусулмандар үчүн бул улуу фарзды аткаруунун эң туура үлгүсү катары көрсөтүлгөн.

Ансарлардын Исламга кирүүсү:

Аллах Азза ва Жалла Өз динин үстөм кылууну, Өз элчиси Мухаммад ﷺ ды азиз кылууну жана Өз убадасын ишке ашырууну каалаган учурда ажылык мезгилик келип, ансарлардан болгон бир топ кишилер Расуллаллах ﷺ дын араб урууларына өзүн тааныштырып жатканын көрүп калышты. Расуллаллах ﷺ ар жылы ажылык мезгилинде ушундай кылар эле. Ал ﷺ Акаба тоосунда турган кезде – Аллах аларга жакшылык каалаган – Хазраж уруусунун бир тобуна жолукту. Расуллаллах ﷺ аларды көрүп, алардан: «Силер кимсиңер», - деп сурады. Ошондо алар: «Биз Хазраж уруусунанбыз», - деп жооп беришти. Расуллаллах ﷺ: «Яхудийлер менен келишим түзгөндөр силерсиңерби?» - деп сурады. Алар: «Ооба», - дешти. Андан кийин Расуллаллах ﷺ аларга: «Отуруп, силер менен баарлашсак кантет?» - деди. Алар болсо: «Албетте», - деп макул болушту. Расуллаллах ﷺ алар менен чогуу отуруп, аларды Аллах Азза ва Жаллага даъват кылып, аларга Исламды сунуштады жана Куран окуп берди. Ал кезде Мадинада Хазраж уруусу менен бирге яхудийлер дагы жашайт эле. Яхудийлер ахли китеп болушкан жана аларда пайгамбарлар тууралуу маалымат бар эле. Хазраж уруусу болсо мушриктерден болушуп, буттарга сыйынышар эле. Яхудийлер менен Хазраж уруусу ортосунда тынымсыз уруштар болуп турган жана ар качан экөөнүн ортосунда чатак чыкканда яхудийлер: «Пайгамбар жөнөтүлө турган заман келип калды. Ал чыкканда биз ага ээрчийбиз жана Ад менен Ирма коому сыяктуу силерди дагы өлтүрөбүз», - деп айтышар эле.

Расуллаллах ﷺ алар менен сүйлөшүп, аларды Аллахка даъват кылгандан кийин, алардын ичинен кээбирлери: «Билесиңерби, Аллахка касам, бул яхудийлер айтып жаткан пайгамбар экен. Алар силерден мурун келип (ыйман келтирип) алышпасын», - деп айтты. Андан соң, алар Расуллаллах ﷺ дын даъватына жооп кылышып, ага ишеништи жана Исламды кабыл алышты. Кийин алар: «Биз өз коомубуздан баш тарттык. Ар дайым өз ара кырылышып келген коом акыйкатта коом эмес. Аллах Таала сен аркылуу биздин коомдубузду бириктирип жиберсе, ажеп эмес. Биз өз коомубузга барып, аларды сенин диниңе чакырабыз, өзүбүз кабыл кылган динди аларга дагы сунуштайбыз. Эгер Аллах аларды сенин артыңа бириктире турган болсо, сенден өткөн азиз киши болбойт», - деп айтышты да, Расуллаллах ﷺ дын алдынан туруп кетишти. Ошентип, алар Расуллаллах ﷺ га ишенген жана ыйман келтирген абалдарында өз жерлерине кайтып кетишти. Риваяттарда айтылышынча, алар 6 киши болушкан. Алар Мадинага кайтып барышкандан кийин, өз урууларына Расуллаллах ﷺ тууралуу айтып беришти жана аларды Исламга даъват

кылышты. Натыйжада, бул кабар тездик менен жайылып, ар бир ансардын үйүндө Расулунун аты сөз кылына баштады.

Биринчи Акаба байъаты:

Аталган окуядан бир жыл өткөндөн кийин, ажылык мезгилинде ансарлардан 12 адам келип Расулунун атына жолугушту жана биринчи «Аялдар байъатын» беришти. «Аялдар байъаты» деп аталышынын себеби ал учурда жихад фарз боло элек болчу. Байъат бергендердин арасында Ассад ибн Зурара, Рафиъ ибн Малик, Убада ибн ас-Самит жана Абу Хайсам ибн ат-Тайхандар бар болчу. Убада ибн ас-Самиттен риваят кылынышынан, ал бул окуяны мындайча айтып берген: «Мен биринчи Акаба байъатына катышкандардын арасында болчум. Биз жалпы 12 адам элек. Биз Расулунун атына «Аялдар байъатын» бердик. Анткени, ал кезде жихад фарз кылына элек болчу. Биз Аллаха шерик кошпоого, уурулук кылбоого, зынаа кылбоого, балдарыбызды өлтүрбөөгө, бирөөлөргө өзүбүз ойлоп тапкан жалааларды жаппоого жана билип туруп күнөө кылбоого байъат бердик. Эгер берген байъатыңарга бекем болсоңор, силерге жаннат болот. Эгер байъатыңардан кайта турган болсоңор, анда силердин ишиңер Аллах Азза ва Жаллага калат. Ал кааласа азаптайт, кааласа кечирет». Ибн Исхак айтат: «Байъат бергендер кайтып кетишкенден кийин, Расулунун атына Мусъаб ибн Умайрды (Мадинага) жөнөтүп, аларга Куран окуп берүүнү, Исламды үйрөтүүнү жана динди түшүндүрүүнү буйруду. Мусъаб «Мадинанын каарысы» деп аталган жана ал адамдарга имамчылык кылып намаз окуйт эле».

Саъд ибн Муъаздын жана Усайд ибн Худайрдын Исламга кирүүсү:

Ибн Исхак риваят кылып айтат: «Мага Убайдуллах ибн Мугийра ибн Муъайкиб жана Абдуллах ибн Абу Бакр ибн Мухаммад ибн Амр ибн Хазмдар айтышты: «Бир күнү Ассад ибн Зурара Мусъаб ибн Умайр менен Бану Абд ул-Ашхал жана Бану Зафар урууларына барып, (Саъд ибн Муъаз Ассад ибн Зураранын эжесинин уулу эле) алардын бактарынын бирине киришти. Бак «Марак кудугу» деген жерде эле. Алардын алдына мусулман болгон адамдар келишти. Саъд ибн Муъаз жана Усайд ибн Худайр өз коому Бану Абд ул-Ашхалдын сайиддери болуп, өз коомунун дининде эле т.а. мушрик болчу. Мусъабдын келгенин укканда, Саъд Усайдга айтты: «Алсыз, бечара адамдарыбызды акмак кылуу үчүн келген бул эки адамдын алдына бар. Аларга катуу айтып, биз тарапка келүүдөн кайтар. Ассад ибн Зураранын менин тууганым экендиги өзүңө белгилүү, болбосо аларга өзүм жетишет элем. Ал эжемдин уулу, ошондуктан анын алдына бара албаймын». Усайд найзасын алып жолго чыкты.

Асъяд аны көрүп, Мусъябга: «Бул адам өз коомунун саййиди, сенин алдына келе жатат. Калыс бол», - деди. Мусъяб: «Келип олтурса, сүйлөшөмүн», - деди. Усайд алардын үстүнө келип, сөгүнүп: «Биз тарапка эмне үчүн келдиңер? Алсыз адамдарыбызды акмак кылып жатасыңар. Жан керек болсо, бул жерден кеткиле», - деди. Мусъяб ага: «Отуруп сөздөрүбүздү угуп көрбөйсүңбү, эгер туура келсе аласың, жактырбасаң албайсың», - деди. Усайд «Ынсап кылдың» деп, найзасын жерге сайып, алардын алдына отурду. Мусъяб ага Ислам жөнүндө сүйлөп, Куран окуп берди. Мусъяб жана Асъяддар айтышат: «Аллага ант болсун, али бир ооз сөз айтпай туруп, маңдайы жаркып, мулайым тартып калганынан жүзүнөн Исламды көрдүк». Усайд Мусъябдын сөздөрүн уккандан кийин: «Бул сөздөр кандай жакшы, бул динге кирмекчи болгондо эмне кыласыңар?» - деди. Ага: «Гусул кылып, денеңди жана кийимдеринди тазалайсың, шахадат келмесин айтып, чын дилден күбөлүк бересиң, кийин эки рекет намаз окуйсуң», - дешти. Бул сөздөрдү уккандан кийин, ал ордунап туруп, гусул кылды. Кийимдерин тазалады. Чын дилден күбөлүк берип, эки рекет намаз окуду. Кийин аларга: «Ал жакта бир киши бар, эгер ал силерди ээрчиге, коомунан бир да адам андан артта калбайт. Азыр алдыңарга Саъд ибн Муъазды жиберемин», - деди. Андан кийин найзасын алып, Саъд жана анын коомунун алдына кетти. Алар чогулушчу жайда олтурушкан эле. Саъд анын келе жатканына карап туруп: «Аллага ант болсун, Усайд алдыбызга башкача болуп келе жатат», - деди. Усайд ал жерге жетип барганда, Саъд ага: «Эмне кылдың?» - деди. Усайд: «Экөө менен сүйлөштүм, Аллага ант болсун, алардан бирер жамандык көрө албадым. Аларды бул иштеринен кайтарганымда: «Сен каалаган нерсени кылабыз», - дешти. Дагы ушул сөздү айтып коёюн, Бану Хариса коому Асъяд ибн Зурараны өлтүрүү үчүн жолго чыкты. Алар Асъяд эжеңдин уулу экенин билип туруп ошондой кылмакчы. Максаты, сага кыянат кылуу», - деди. Саъд каардана шашылып ордунап турду. Ал Бану Хариса жөнүндө айтылган сөздөрдөн кооптонуп калган эле. Усайддын колунан найзаны алып: «Аллага ант болсун, айткан ишимди көңүлүмдөгүдөй аткарбадың», - деп Мусъяб жана Асъяд тарапка кетти. Саъд алардын кадыржам отурганын көргөндө, алардын сөздөрүн өз кулагы менен уксун деп атайын ушундай кылганын билди. Алардын алдына сөгүнүп барды жана Асъядга: «Эй Абу Уама, ортобузда тууганчылык болбогондо сага башкача мамиледе болот элем. Биз тарапка жаман көргөн нерселерибизди алып келүүгө кантип батындың!?» - деди. Асъяд мурунураак Мусъябга: «Эй Мусъяб, Аллага ант болсун, алдына бир саййид келет,

эгер ал сага ээрчисе, коомунан эч ким сенден аркада калбайт», - деген эле. Мусъаб Саъдга айтты: «Бир олтуруп сөздөрүбүздү угуп көрбөйсүңбү, туура келсе кабыл аласың, жакпаса жактырбаган нерсенди сенден алыс кылабыз». Саъд «Ынсап кылдың» деп, найзасын жерге сайып, алардын алдына отурду. Мусъаб ага Ислам жөнүндө айтып, Куран окуп берди. Мусъаб жана Асъаддар: «Аллага ант болсун, али ал бир ооз сөз айта элегинде, жүзү жайнап, жумшак болуп калганынан анын жүзүнөн Исламды көрдүк», - дешет. Саъд Мусъабдын «Гусул кылып, денеңди жана кийимдериңди тазалайсың, шахадат келмесин айтып, чын дилден күбөлүк бересиң, кийин эки рекет намаз окуйсуң», - деген сөздөрүн уккандан кийин, ордуна туруп гусул кылды. Чын дилден күбөлүк берип, эки рекет намаз окуду. Кийин, найзасын алып Усайд ибн Худайр коому тарапка кетти. Анын келе жатканын көргөн адамдар: «Аллага ант болсун, Саъд башкача болуп келе жатат», - дешти. Саъд алардын алдына жетип барып: «Эй Бану Абд ул-Ашхал, мени ким деп билесиңер?» - деп сурады. Алар: «Саййидибизсиң, эң пикирдүү жана эң берекелүү башчыбызсың», - дешти. Ошондо Саъд аларга: «Аллага жана Расулуна ыйман келтирмейинче, эркек жана аялдарыңар менен сүйлөшүү мен үчүн арам», - деди. Мусъаб жана Асъад айтат: «Аллага ант болсун, Бану Абд ул-Ашхалда мусулман болбогон бир да эркек жана аял калбады. Мусъаб Асъад ибн Зураранын үйүнө кайтып келип, Исламга даъват кылууну улантты. Ал тургай, ансарлардын үй-бүлөлөрүндө мусулман болбогон бирер адам калбады.

Экинчи Акаба байъаты:

Андан кийин, Мусъаб ибн Умайр Меккеге кайтты. Ажылык мезгили келген учурда мусулмандардан болгон бир топ ансарлар мушриктерден болгон мадиналыктар менен чогуу Меккеге аттанышты. Меккеге жетип келишкенден кийин, Ташрик күндөрүнүн ортосунда, алар Расулуллах ﷺга байъат беришти. Мына ошентип, Аллах Таала аларга сый-урмат көрсөттү, Өз элчиси ﷺга нусрат берди, Исламды жана мусулмандарды азиз кылды, ошондой эле, ширкти жана мушриктерди төмөн кылды.

Мадиналыктардын Расулуллах ﷺдын алдына чогулушу:

Каъб ибн Малик айтат: «Андан кийин биз ажылыкка аттандык жана Расулуллах ﷺ менен Ташрик күндөрүнүн ортосунда Акабадан жолугууга убадалаштык. Биз ажылыктан бошогонубуздан кийин, Расулуллах ﷺ менен убадалашкан түн келгенде, биздин арабызда ардактуу уруу башчылардын бири Абдуллах ибн Амр ибн Харам Абу Жабир бар болчу жана аны дагы өзбүз менен чогуу ээрчитип алдык. Негизинен, биз бул ишти коомубуздун мушриктеринен жашырган

элек. Ал эми Абу Жабирге болсо: «Оо Абу Жабир, сен биздин коомубуздун ардактуу башчыларынансың. Биз сенин тутунган диниң себептүү, эртең тозокко отун болуп калышыңды каалабайбыз», - деп айттык жана аны Исламга даъват кылып, ага Расулуллах ﷺ менен Акабада жолугушууга убалашканыбызды айттык. Ал Исламды кабыл алып, Акаба байъатына катышты жана Расулуллах ﷺ дайындаган 12 накийбдин бири болду. Биз ал түндө өз коомубуз менен чогуу кербен арасында уктадык жана түндүн алгачкы үчтөн бири бөлүгү өткөндөн кийин ойгонуп, кербендерибизден ажырап чыгып, Расулуллах ﷺ менен жолугууга жөнөдүк. Биз этияттанган мышыктай акырындык менен жүрүп отуруп Акаба тоосуна жетип келдик. Биздин арабызда 73 эркек жана эки аял бар болчу. Ал аялдар Насиба бинти Каъб жана Асма бинти Амр ибн Адийлер болчу.

Расулуллах ﷺдин ансарлар менен жолугушуусу учурунда болгон окуялар:

Каъб ибн Малик айтат: «Биз Акаба тоосунда чогулуп, Расулуллах ﷺди күтүп турган элек. Ал ﷺ абасы Аббас менен келди. Аббас Исламга кире элек болчу. Ал бул жерге инисине далдаа болуу үчүн келген эле. Аббас биринчи болуп сүйлөдү: «Эй Хазраж жамааты, Мухаммаддын бизде кандай даражада экени силерге белгилүү. Биз аны коомубуздагы биздей пикирде болгон адамдардан коргогонбуз. Ал өз коомунда азиз жана өз шаарында коргоо астында. Ал силердин өлкөңөргө кетүүгө токтом кылды. Эгер ага бапаа кылсаңар, каршы чыккандардан коргосоңор, өз мойнуңарга алган убадаңарга бекем болгула. Эгер силер тарапка баргандан кийин аны (душмандарга) тапшырып, жардамсыз таштап коё турган болсоңор, азыртан аны өз абалына койгула», - деди. Алар Аббаска «Айткандарыңды уктук» дешти. Кийин: «Я Расулуллах, айтыңыз, өзүңүз жана Роббиңиз үчүн бизден каалаган байъатыңызды алыңыз», - дешти. Расулуллах ﷺ Куран окуп, Исламга даъват кылгандан кийин: «Аял жана бала-чакаңарды коргой турган нерселерден мени да коргошуңарга байъат аламын», - деди. Барро ибн Маърур байъат берүү үчүн колун сунду жана: «Я Расулуллах, байъатыбызды кабыл алыңыз. Аллахка ант болсун, биз согуш перзенти жана соот калкыбыз, бул бизге ата-бабаларыбыздан мурас», - деди. Барро сөзүн айтып бүтө элегинде Абу Хайсам ибн Тайхан ага каршылык билдирип айтты: «Я Расулуллах, биз менен яхудийлер ортосунда келишим бар, биз аны бузабыз, эгер биз ошондой кылсак, кийин Аллах сизди жеңишке жеткирсе, бизди таштап коомуңузга кайтып кетпейсизби?». Расулуллах ﷺ бул сөздөрдү укканда жылмайып: «Канга-кан, согушка-согуш, мен силерденмин, силер менденсиңер, силер согушкан менен согушамын,

келишим түзгөн түзгөн менен келишим түзөмүн», - деди. Байъаттан кийин Расуллалах ﷺ: «Өз коомдоруна кепил болуусу үчүн мага араңардан он эки накыйбди чыгаргыла», - деп айтты. Алар Хазраждан тогуз, Аустан үч адамды тандашты.

Ошол кезде, Расуллалах ﷺдын колуна биринчи болуп колун койгон адам Барро ибн Маърур болчу. Андан кийин калган адамдар байъат беришти. Биз Расуллалах ﷺга байъат берип бүткөнүбүздөн кийин, Акаба тоосунун чокусунан шайтан бийик үнү менен: «Оо Жаббаб эли (меккеликтер)! Силер жемеленүүчүгө (пайгамбарга) жана аны менен чогуу турган адамдарга каршы чыгасыңарбы? Алар силерге каршы согуш үчүн биригишүүдө!» - деп кыйкырды. Мен ага чейин андай бийик үн уккан эмес элем. Ошондо Расуллалах ﷺ: «Бул Азб ул-Акаба (Акаба шайтаны). Бул ибн Узайб», - деп айтты жана бизди кербенибиз тарапка кетүүнү буйруду. Ошол кезде Аббас ибн Убада ибн Надла: «Сизди акыйкат менен жиберген Аллахка ант, эгер кааласаңыз, эртең Мина элине каршы кылычтарыбыз менен кирип барабыз», - деди. Расуллалах ﷺ ага мындай деп жооп кылды: «Бизге бул нерсе буйрулган жок. Кербениңерге кайткыла».

Биз өз чатырларыбызга кайтып барып, таң атканга чейин уктадык. Уйкудан турганыбызда биздин алдыбызга Курайш уруусунун бир топ адамдары келишип: «Оо Хазраж коому, бизге жеткен кабарларга караганда, силер биздин мына бул жолдошубузга келип, аны биздин арабыздан алып кетүүнү жана бизге каршы согуш кылуу үчүн ага байъат берүүнү көздөп жаткан экенсиңер. Аллахка касам, биз бүткүл арабдардын арасынан силер менен согушууну эң жек көргөн калкпыз», - деп айтышты. Ошондо биздин арабыздагы кээбир мушриктер андай иш болбогонун жана андай иштен кабарлары жоктугун айтышып, касам ичишти. Курайштыктар алардын сөзүнө ишенип калышты. Биз болсо бири-биризге карап, унчукпай коё бердик». Мына ошентип Расуллалах ﷺ Ислам ансарларына жолукту жана андан кийин Мадинага хижрат кылып, ал жерде Ислам мамлекетин орнотту.

Нусрат талап кылуунун шарият таразасындагы орду:

Аллах түшүргөн дин менен башкарууну орнотуу үчүн күч ээлеринен нусрат талап кылуу Ислам мамлекетин орнотуу тарыйкатындагы шарый ахкамдардын бири болуп эсептелет. Анткени, Расуллалах ﷺ дал ушул тарыйкат менен алгачкы Ислам мамлекетин орноткон. Ошондуктан, бүгүнкү күндө пайгамбарлык минхажындагы Рошид Халифалыкты орнотууну каалаган хизбдер үчүн мына ушул жолдон жүрүү важиб. Нусрат күч ээлеринен талап кылынып, өз жигиттерин – бир убакыттын өзүндө – даъват жана мамлекет кишилери кылып

даярдаган саясий уюмга берилет. Бул саясий уюм өз жигиттерин жаңыдан орнотулуучу мамлекет үчүн – жок дегенде башталышында – халифа, анын жардамчылары жана вазирлери болууга татыктуу кылып тарбиялаган болушу зарыл. Бул уюм Ислам мамлекети, анын түркүктөрү жана башкаруу эрежелери тууралуу тунук түшүнүккө ээ болушу, ал мамлекеттин шарый далилдерден истинбат кылынган дастурун даярдашы, Аллах түшүргөн дин менен башкарууну көздөшү, даъватта тажрыйбага ээ болушу, ошондой эле, саясасий фикирлерди, негиздерди жана андагы күңүрт болгон маселелерди мыкты түшүнүшү зарыл. Ошондой эле, бул уюм даъват жолунда түрдүү кыйынчылыктарды басып өткөн, жан чыдагыс кыйынчылыктарда Аллахтын буйругуна баш ийип, сабыр кылган, өз жигиттеринин көпчүк бөлүгүн эртеңки мамлекеттин өкүлдөрү болууга даярдаган жана Халифалык маселесин Уммат арасында коомдук фикирге айлантуу үчүн эбегейсиз мээнет кылган болушу шарт. Бүгүнкү күндө мындай уюм эл аралык майданда иш алып барууда. Андыктан, момундардан болгон күч ээлеринин Аллахтын ансарларынан болуу сыймыгына жетишип, бул уюмга нусрат берүүсү гана калды. Аллах Таала айтты:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا أَنصَارَ ٱللَّهِ﴾

«Эй момундар, Алланын ансарлары (жардамчылары) болгула!» [61:14]

Аллах Таала мусулмандар арасындагы күч ээлеринен – Расулуну жана анын ансарлары аткарышкандай – Ислам мамлекетин орнотуу үчүн өз милдеттерин аткарууну талап кылган. Эгер күч ээleri бул милдеттерин өтөшпөй турган болсо, эбегейсиз үлкөн күнөөгө батышат. Ислам мамлекетинин орнотулушу өкүмдарлардан бийликти алуу үчүн күчкө муктаж болот. Алардан бийликти алып, мусулмандардын колуна тапшыруучулар жаңыдан тикеленүүчү Ислам мамлекетинин күч ээлерине айланышат. Күч ээleri Аллах үчүн нусрат берип жатышканда Аллахка итаат кылуу менен Анын динине нусрат беришет. Ошондой эле, алардан нусрат талап кылып жаткан уюм дагы Аллах түшүргөн дин менен башкаруучу Халифалыкты орнотуу үчүн Аллахка итаат кылуу менен иш алып барат. Аллах Таала саясий уюмга мусулмандар арасындагы күч ээлеринен нусрат талап кылууну буйруган, ошол эле учурда, күч ээлерине бул саясий уюмдун талабына жооп берүүнү буйруган. Демек, бул иштердин бардыгы Аллах Тааланын буйругу. Аллах Таала нусрат талап кылууга буйруган жана ал талапка жооп берүүнү дагы буйруган. Аллах Таала нусрат талап кылууну Халифалык мамлекетин тикелөөгө даъват кылуучуларга гана буйруган жана алардан башкаларга буйруган эмес. Мына ошондуктан, алардын талабына жооп берүүгө кайдыгерлик

кылган күч ээлери куфр менен башкаруунун уланышына салым кошуучулардан болуп калышат.

Акыйкатта, Уммат арасында бул улуу милдетти мойнуна алган саясий уюм бар, ошондой эле, мусулмандар дагы Ислам башкаруусу астында жашоо үчүн болгон аракетин жумшап келүүдө. Демек, маселенин чечүүчү бөлүгү күч ээлеринин колунда турат. Күч ээлери Аллахтын өкүмүн орнотуу үчүн болгон күчү менен чечүүчү соккуну бериши калды. Күч ээлери даъватты көтөрүп чыгуучуларга нусрат берүү учурунда аларга жетекчиликти тапшыруулары зарыл. Анткени бул шарияттын буйругу, ошону менен бирге, башкаруу күч менен эмес фикирлер, канааттар жана түзүмдөр менен ишке ашырылат. Ал эми күч болсо мына ошол даъватты коргоо жана ага нусрат берүү үчүн колдонулат.

Меккедеги даъват үч нерсенин ишке ашысуусу себептүү өз максатына жетти. Расуллаллах ﷺ Мадинада биринчи Ислам мамлекетин орнотууда мына ушул үч нерсеге таянды. Бул үч нерсе бири-бирин толуктап, Ислам мамлекети үчүн түркүк болуп берди. Алар:

1 – Мухажирлер:

Алар Расуллаллах ﷺ жана аны менен чогуу болгон сахабалар. Расуллаллах ﷺ ал сахабаларга Куран аяттарын окуп берип, алардын аң-сезимин тазалап, аларга Курандан жана сүннөттөн таалим берүү менен алардын жүрөктөрүнө ыйман нурун сепкен. Алар Расуллаллах ﷺ менен чогуу эң оор күндөрдү баштарынан өткөрүштү жана түрдүү кыйынчылыктарга сабыр кылышты. Натыйжада, Аллах Таала аларды Өз Расулу ﷺдин кол астындагы вазирлерге, валийлерге жана казыларга айландырып, Расуллаллах ﷺ өткөндөн кийин мамлекет жетекчилерине айландырды.

2 – Кучагын ачкан эл:

Мадина Мунаввара эли Расуллаллах ﷺдин даъватына кучагын ачып, алар арасында Ислам абдан кең жайылды жана алар үчүн Ислам эң биринчи орунга коюлду. Натыйжада, Мадина жергеси Ислам мамлекетин орнотуу үчүн жарактуу жана ылайыктуу жерге айланды.

3 – Ансарлар:

4 – Алар Расуллаллах ﷺди жана анын даъватын коргоого күч-кудурети жеткен мадиналыктар. Алар өз күчтөрүн толугу менен Расуллаллах ﷺдин жетекчилигине тапшырышты. Анткени, нусраттын негизи – бул Аллах Таалага жана Анын Расулу ﷺга ыйман келтирүү менен динге нусрат берүү болчу. Ошондуктан, алар нусрат берүүдө дүйнө маталарын арзуу кылышпастан, бир гана бейишке жетүүнү көздөшкөн.

Мына ушул нерселерден келип чыгып айта турган болсок, бүгүнкү күндө Ислам мамлекетин орнотуу үчүн Ислам мабдасынан келип чыккан жана сахабалардын тарыйкатына негизделген саясий уюм жетилип чыкты. Бул уюм, сахабалар сыяктуу, даъват жолундагы түрдүү кыйынчылыктарга сабыр кылып, өз максаты жолундагы бардык тоскоолдуктарды жеңип өттү жана Аллахтын фазли менен, Мадина ишке ашканы сыяктуу, Ислам менен башкаруунун зарылдыгы тууралуу ваъй оомдон (коомдук аң-сезимден) келип чыккан раъй оомду (коомдук фикирди) пайда кылууга жетишти. Эми бул улуу даъват өз максатына жетиши үчүн момундардан болгон күч ээлеринин нусрат берүүсү калды. Мусулмандар арасындагы күч ээлеринин динге нусрат берүү аркылуу Халифалыкты орнотушу гана калды. Ал үчүн күч ээлери Халифалыкты орнотуу үчүн аракет кылып жаткан уюмга жүздөнүшү жана аны өз коргоосуна алышы зарыл. Халифалыкты орнотуу долбоору мына ушул эшиктин алдында турат деп айтсак болот. Бул эле эмес, жалпы Умматтын бүгүнкү кордуктан кутулуусу мына ушул эшиктин босогосунда туруп калды. Эгер биз тарыхка кайтып, Расуллуллах ﷺдин нурлуу сыйратына назар сала турган болсок, биздин бүгүнкү абалыбызга окшош абалдын болгонуна күбө болобуз. Ал кезде дагы Расуллуллах ﷺ нусрат талап кылган жана анын талабына жооп берүүчүлөр жок болуп, анын сунуштарын абдан кополдук менен четке кагышкан. Бирок Расуллуллах ﷺ бул кыйынчылыктардын бардыгын сабыр кылуу менен жеңип өттү жана Аллах Таала анын даъватына Ясриб жетекчилеринен болгон төрт кишинин жүрөгүн ачты. Расуллуллах ﷺдин улуу сыйраты бизге нусрат талап кылуу жеңилдик менен ишке ашпастыгын, бул жолдо түрдүү кооп-коркунучтар болорун, ошондой эле, бул ишке Аллах Азза ва Жалланын ыраазычылыгы үчүн өзүнүн жанын жана малын берүүгө даяр болгон, ыйманы күчтүү адамдар гана батына алышын көрсөтүп турат. Аллахтын динине нусрат берүүчүлөрдүн сыйлыгы бир гана жаннат болот. Тактап айтканда, нусрат талап кылынып жаткан күч ээлери калыс Аллахтын дини үчүн гана нусрат беришет. Аларга бул дүйнөдө мал-байлык, азиздик, мансап ж.б.у.с. нерселер убада кылынган эмес, балким булардын баарынан артык болгон нерсе удаба кылган. Ошондуктан, бүгүнкү күндө динге нусрат берүүчүлөрдүн даражасы анын өлүмүнөн Аллахтын аршы титиреген Саъ ибн Муъаздын даражасы менен бирдей болот. Расуллуллах ﷺ динге нусрат берүүчүлөргө бул дүйнөдө улуу жеңишке жетүүнү жана акыретте улуу даражаларга жетүүнү убада кылып мындай деген:

«يَا أَيُّهَا النَّاسُ، قُولُوا: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَفْلِحُوا، وَتَمْلِكُوا بِهَا الْعَرَبَ، وَتُدِينُ لَكُمْ بِهَا الْعَجَمَ، فَإِذَا مَثُمُّ كُنْتُمْ مَلُوكًا فِي الْجَنَّةِ»

«Оо адамдар! Лаа илааха илла Аллах деп айткыла, ийгиликке жетесинер. Бул сөз менен бүтүн арабдарды колго аласыңар жана бул сөз себептүү араб эместер дагы силерге баш ийишет. Эгер (бул сөз үчүн) жан берсеңер бейиште падышалардан болосуңар».

Аллах Таала ансарларды мухажирлерге шерик кылды жана алардын даражасын мухажирлерден кийинки орунга койду. Аллах Таала бул тууралуу төмөнкү аяттарда мындай деген:

﴿وَالسَّلَاقُونَ الْأَوْلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾

«Мухажирлердин жана ансарлардын алдыңкылары жана аларды жакишы иштер менен ээрчиген заттар – алардан Алла ыраазы болду жана алар Андан ыраазы болушту. Дагы (Алла) алар үчүн астынан дайралар агып тура турган, алар түбөлүк кала турган бейиштерди даярдап койду. Мына ушул улуу бакыт!» [9:100]

﴿إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آءَاوَأُ وَنَصَرُوا أُولَئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ﴾

«Албетте, ыйман келтирген, хижрат кылган жана мал-жандары менен Алла жолунда күрөшкөн жана (Меккеден хижраткылып келген мухажирлерге) үй-жай берип, жардам кылган заттар – дал ошолор, бири-бирине дос болгондор» [8:72]

﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آءَاوَأُ وَنَصَرُوا أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ﴾

«Ыйман келтирген, хижрат кылган жана Алла жолунда күрөшкөн жана (мухажирлерге – динин сактоо үчүн Меккеден Мадинага көчүп келгендерге) үй-жай берип, жардам кылган заттар-дал ошолор чыныгы момундар болуп, алар үчүн кечирим жана улуу ырыскы бар» [8:74]

Жогоруда айтылгандардан көрүнүп тургандай, бул даъватка нусрат берүүнү каалагандар ыйманы күчтүү, диндеги жоопкерчилигин сезе билген, даъват жүгүн көтөрө билген, аны кысымдардан, тоскоолдуктардан жана ага каршы алып барылган согуштардан алып чыгууну каалаган момундар болушат. Ясрибде алгачкы жолу Расуллалах ﷺдын даъватына жооп беришкен жана аны өз коргоосуна алышкан мусулмандар: «Биз качанга чейин Расуллалах ﷺды куулуп,

коркуп, Мекке тоолорун айланып жүргөн абалында калтырабыз?» - деп суроо салышкан эле. Биз болсо мындайча суроо салабыз: «Оо күч ээлери, биз качанга чейин Расулуллах ﷺдын даъватындай болгон даъватка нусрат бербей, колдоо көрсөтпөй жүрө беребиз? Биз качанга чейин Умматты зулумда, кордукта жана жакырчылыкта калтырабыз? Биз качанга чейин мусулмандарды Аллахтын душманы болгон каафир Батыштын жана анын малайларынын зулумунан коргобой жүрө беребиз?».

Оо мусулмандар, силердин араңардан ким тарыхтагы ансарлардай Аллахтын ансарларынан болууну каалайт? Аллахтын динине нусрат берип, Анын шариятын башкарууга алып келүүчү бүгүнкү күндүн ансарлары кайда? Мына бул саткын жетекчилерден тизгинди тартып алып, абалды Ислам пайдасына өзгөртүүчү күч ээлери кайда? Силердин араңарда көз карандылыкта калган Умматты азаттыкка алып чыгуучу баатырлар жокпу? Силердин араңарда Умматтын абалын өзгөртүүчү, аны төмөндүктөн жана кордуктан куткарып, улуулукка жана азиздикке алып чыгуучу чыгаандар жокпу?

Эй ансарлардын урпактары, эй Умматтын ихластуу перзенттери, алсыздыкта жана кордукта жашаганыбыз жетишет! Жүз жылдан бери каафир колониалисттердин жер бетинде бузукулукту жайып жатышканы, жүз жылдан бери мусулмандардын бөлүнүп-жарылган абалда күн кечирип жатышканы жетишет!

Оо мусулмандар, силер Халид, Салахутдин, Кутуз, Зохир жана Бейбарс сыяктуу эр азамат баатырлардын урпактарысыңар! Уммат арасынан чыккан, Рошид Халифалык мамлекетинин дастан долбоорун даярдаган, чын ихластуу Хизб ут-Тахрирге кол сунгула. Акыйкатта, Хизб ут-Тахрир Аллах жана Анын Расулу ﷺ ыраазы боло турган Рошид Халифалык мамлекетин тикелөө жолунда талыкпастан мээнет кылып келүүдө. Мусулмандар үчүн алардын турмушундагы башкарууну, экономиканы, ижтимаый түзүмдү, мамилелерди, жаза-чараларды, таалим программасын жана тышкы саясатты тартиптей турган Халифалык түзүмүнөн башка түзүм барбы? Албетте жок. Халифалык бул мусулмандарга Аллах тарабынан буйрулган фарз. Халифалык менен Ислам жана мусулмандар азиз болуп, куфр жана каафирлер кор болушат. Халифалык тикеленбей турган болсо, бүгүнкүдөй Исламга ар тараптан түрдүү чабуулдар улана берет жана каафирлер мусулмандарга үстөм бойдон кала беришет. Оо мусулмандар, Халифалык – бул чыныгы жеңиш! Оо күч ээлери, Халифалыкты орнотуу силерге Аллах тарабынан жүктөлгөн милдет! Халифалык бул бүтүндөй Ислам Умматын кордуктан жана

төмөндүктөн куткарып, азиздикке жана бийишке алып чыгуунун жападан жалгыз жолу. Аллах Таала айтат:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ﴾

«Эй момундар, Аллах жана Анын Расулу силерди түбөлүк жашоо бере турган нерсеге даъват кылганда, аны кабыл алгыла» [8:24] □

МУСУЛМАНДАР ДАГЫ ДЕЛЕ РАМАЗАНДЫ ХАЛИФАЛЫКСЫЗ ТОСУШУУДА

Жамал ат-Тайяр – Яман

Мусулмандар бул жылкы Рамазанды дагы, мурунку жылдардагыдай, Халифалык мамлекети жана турмуштун бардык тармактарын камтыган Ислам мабдасы орнотулбаган абалдарында тосуп алышууда. Рамазан келип, мусулмандар адаттагыдай намаз, орозо, таравих, садака, зекет, дуа, истигфар, тавба, изгилик иштер жана карым-катнашты бекемдөө сыяктуу түрдүү итаат-ибааттарды көбөйтүшүүдө. Бул айда мусулмандар ортосундагы ыйманий сезимдер күчөп, мечиттер таравих, тахажжуд жана башка намаздарга келген жамааттар менен толо баштады. Бул айда мусулмандардын жүрөктөрү Аллахка болгон ыйман менен, Расулуллахка ﷺ болгон сүйүү менен жана улуу Ислам динине болгон бекемдик менен толот. Мусулмандардын аң-сезимдери жана жүрөктөрү Аллах Таалага итаат кылууга шашылып, Ал ыраазы боло турган амалдарды аткарууга, Анын каарын келтирүүчү амалдардан качууга, тилдерин, көздөрүн, ашказандарын жана жыныс мүчөлөрүн сактоого, зекетти жана садакаларды берүүгө, ошондой эле, андан башка дагы жакшы иштерди кылууга куштар болуп, талпынып калат. Мусулмандардын бул мубарак айдагы жакшылыктарын, жыргалчылыктарын жана бактылуулуктарын көргөн ар бир адам Ислам мамлекетинин тикеленишин арзуу кылып кетет. Анткени, Ислам мамлекети орнотулган учурда жалпы адамзаттын азиздиги сакталып, ар-намысы корголот, акыйкат үстөм жана күчтүү болот, ошондой эле, жакшылыкка буйруп, жамандыктан кайтаруу кеңири көлөмдө алып барылат. Натыйжада, бул улуу айдын жакшылыктарынан бир гана мусулмандар эмес, бүтүн дүйнө эли рахат алат.

Бирок тилекке каршы, бул мубарак айдын аякташы менен бул көрүнүштөр дагы аягына чыгып, сезимдер соолуп, мечиттердеги жамааттардын саны азайып, мусулмандар өздөрүнүн мурунку турмуштарына кайтышып, дүйнө иштерине берилип жашап кетишүүдө. Рамазандын бүтүшү менен итаат жана ибадат туйгулары дагы бүтүп, Аллахка итаат кылуу бир жылда бир келе турган диний маараке сыяктуу болуп калууда. Эгер Ислам мамлекети орнотула турган болсо, Аллахка итаат кылуу сезимдери жылдын эч бир айында соолубастан, үзгүлтүксүз жанданып турат турат, ошондой эле, мусулмандар жыл бою Рамазан айындагыдай береке жана бактылуулук менен турмуш кечире башташат.

Мусулмандарды бакытка балкыткан мына ушул туйгулар Батыштын, ага малайлык кылган саясий жетекчилердин жана

илманийлердин тынчын алып, кыжырын козгоп келет. Мына ошондуктан, алар өздөрүнүн бузукулук таратуучу каналдары аркылуу пайдасыз сериалдарды, адеп-ахлакка жана таалим-тарбияга туура келбеген программаларды берүү аркылуу мусулмандарды алаксытууга жана ыйманий туйгулардан алыстатууга аракет кылышууда. Мусулмандар алардын мындай аракеттерине алданып, алар койгон сериалдарды жана программаларды көрүү менен убакыт өткөзбөстөн, өздөрүнүн ыйманий туйгуларын сактоолору, бүтүн дүйнөдөгү мусулмандардын абалдарынан кабардар болуулары жана үмөттүн азаттыгы тууралуу баш катыруулары зарыл. Ошондой эле, мусулмандар бул айда ачкалыктын даамын татып, Аллахтан дүйнөдөгү жалпы мусулмандарды асмандан жана жерден ырыскылантырып, тойдурушун сурап дуа кылуулары кажет. Бул болсо Аллах түшүргөн динге толук түрдө амал кылуу менен т.а. Ислам мамлекетин орнотуу менен ишке ашат. Аллах Таала бул тууралуу мындай деген:

﴿وَلَوْ أَنَّهُمْ آقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ مِّن رَّبِّهِمْ لَأَكْلُوا مِن فَوْقِهِمْ وَمِن تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ مِّنْهُمْ أُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ﴾

«Эгер алар Тoorотту, Инжилди жана Жараткан тарабынан түшүрүлгөн бардык нерселерди туура аткарышканда үстүлөрүнөн (асмандан) да, астыларынан (жерден) да ырыскыланган болушар эле. Алардын араларында адилет ээлери болгон кишилер да бар. А бирок алардын көптөрү канчалык жаман иштерди кылышат» [5:66]

Мусулмандар жыл сайын Рамазанды мына ушундай абалда өткөрүшүүдө. Исламий Халифалык кулатылып, мусулмандардын жерлери Батыш тарабынан басып алынгандан жана майда бөлүктөргө бөлүнгөндөн тартып, мусулмандар мына ушул абалда жашап келишүүдө. Ошол күндөн тартып, «динди турмуштан ажыратуу» негизине курулган Батыш дүйнө карашы мусулмандарга таңууланып, дин Рамазан айы сыяктуу белгилүү учурларга гана чектелип келүүдө, ал эми, башка айлар болсо дүйнө иштерине жана материалдык кызыкчылыктарга арналып келет. Ошондой эле, Батыш дүйнө карашы динди ибадат, адеп-ахлак, тамак-аш, кийим-кече, мурас, нике жана талак сыяктуу ахкамдар менен чектеп, анын мамилелерге, жаза-чараларга жана мамлекетке тиешелүү ахкамдарын мусулмандар турмушунан алыстатып келүүдө.

Мына ошондуктан, Исламдын улуу айы **Рамазан ушундай бир учурда кирип келди**, бул күндө мусулмандар дагы деле майда мамлекетчелерге бөлүнүп, алардын үстүнөн бузуку жетекчилер башкарып келишүүдө. Ал бузуку жетекчилердин бийлигин бекемдөө

жолунда өздөрүндөгү жакшылыкты өзгөлөрдүн колундагы жамандык менен алмаштырган жана өз акыреттерин башкалардын дүйнөсү үчүн саткан «сарай аалымдары» кызмат кылышууда.

Рамазан ушундай бир учурда кирип келди, бул күндө мусулмандар дагы деле алардын өлкөлөрүн ажыратып турган Сайкс – Пико чек араларына баш ийишип, аларга колониалисттер тарабынан белгилеп берилген жасалма байрактар менен сыймыктанып жашашууда.

Рамазан ушундай бир учурда кирип келди, бул күндө мусулмандар дагы деле өз жерлериндеги Аллах берген сансыз кен байлыктардын болушуна карабай, жакырчылыктан, түрдүү оорулардан жана оор шарттардан арыла албай жашап келишүүдө.

Рамазан ушундай бир учурда кирип келди, бул күндө мусулмандар дагы деле алсыздыкта жана төмөндүктө жашап келишүүдө. Батыштагы бардык кафир мамлекеттер Исламга жана мусулмандарга каршы согушта биригишүүдө.

Рамазан ушундай бир учурда кирип келди, бул күндө мусулмандар дагы деле шарияттын көптөгөн ахкамдарын турмушта колдонушпай, анын жеке адамга тиешелүү кээбир ахкамдарына гана чектелип жашап келишүүдө.

Рамазан ушундай бир учурда кирип келди, бул күндө мусулмандар дагы деле Батыштын капиталисттик мабдасына моюн сунушуп, анын негизинде жашап келишүүдө.

Рамазан ушундай бир учурда кирип келди, бул күндө мусулмандар дагы деле Аллах Таала убада кылган, Анын Расулу ﷺ башарат кылган, фарздардын таажысы болгон жана шарияттын бардык ахкамдарын турмушта татбик кыла турган улуу Исламий Халифалыгы жок жашап келишүүдө.

Аллах Тааланын уруксаты менен ушундай бир күндөр келет, ал күндө мусулмандарга Рамазан айы кирип келгенде мусулман өлкөлөрүндөгү Сайкс – Пико чек аралары түп тамырынан жоюлуп, Чыгыштагы Индонезиядан тартып, Батыштагы Атлантика океанына чейинки жалпы мусулмандар бир бүтүн үммөткө айланышкан болот.

Аллах Тааланын уруксаты менен ушундай бир күндөр келет, ал күндө мусулмандарга Рамазан айы кирип келгенде мусулман өлкөлөрүндөгү түркүн түстүү мекенчилдик байрактары түшүрүлүп, алардын ордуна шахадат калимасы жазылган улуу Ислам байрагы көтөрүлгөн болот. Ал күндө бүтүн үммөттү бириктирген бул улуу байрак бардык мамлекеттик мекемелерде желбиреп турган болот.

Аллах Тааланын уруксаты менен ушундай бир күндөр келет, ал күндө мусулмандарга Рамазан айы кирип келгенде түрдүү королдуктардан жана республикалардан турган мусулман өлкөлөрү Исламий Халифалыктын вилайттарына айланган болот. Ал күндө мусулмандар эч кандай паспортсуз жана визасыз ээн-эркин бир вилайттан экинчи вилайтка көчүп өтүп, сапар кылып жүрүшкөн болот.

Аллах Тааланын уруксаты менен ушундай бир күндөр келет, ал күндө мусулмандарга Рамазан айы кирип келгенде Ислам мамлекети мунайдан, газдан жана кен байлыктардан түшкөн кирешелерди умумий (жалпы) мүлк катары мусулмандарга бөлүштүрүп берип жаткан болот. Ал күндө мамлекет мусулмандардын мүлкүнөн зекеттерди жана садакаларды чогултуп, аларды Ислам мамлекетинин бардык вилайттарындагы Куранда айтылган орундарга сарптап турат. Зекеттер жана садакалар шарият талап кылгандай бөлүштүрүлүп, Африкадагы мусулмандар менен Перс булуңундагы мусулмандар теңдикте жашап жатышкан болот.

Аллах Тааланын уруксаты менен ушундай бир күндөр келет, ал күндө мусулмандарга Рамазан айы кирип келгенде мусулман соодагерлери өз товарларын бир вилайттан экинчи вилайтка, эч кандай салыксыз жана бажы төлөмүсүз, ээн-эркин алып өтүшүп, соода кылып жатышкан болот. Ал күндө Перс булуңундагы, Шам өлкөлөрүндөгү, Ирактагы, Пакистандагы, Магрибдеги, Ямандагы, Мисирдеги, Ооганстандагы, Туркистандагы, Судандагы, Индонезиядагы, Түркиядагы жана башка жерлердеги соода товарлары Халифалыктын бардык вилайттарында эркин сатылат. Ошондой эле, мусулман соодагерлеринин жана фирмаларынын ысымдары Исламий Халифалыктын түрдүү вилайттарындагы жана шаарларындагы жарнамаларда, соода түйүндөрүндө жана базарларда илинип турган болот.

Аллах Тааланын уруксаты менен ушундай бир күндөр келет, ал күндө мусулмандарга Рамазан айы кирип келгенде Халифалык мамлекети мусулмандардын жалпы кызыкчылыктарын ишке ашыруучу үлкөн долбоорлорду ишке ашырып жаткан болот. Исламий Халифалыктын бардык вилайттарын бириктирип туруучу темир жол тармактары курулат. Баб ал-Мандаб кысыгы менен Ормуз кысыгы жана Суец булуңу менен Акаба булуңу аркылуу мусулмандардын вилайттар ортосунда кыймылын жеңилдетүү үчүн кургактагы көпүрөлөр курулат. Ошондой эле, Халифалыктын булуң-бурчундагы жүз миллиондогон мусулмандардын азык-түлүк коопсуздугун камсыздоо үчүн үлкөн айдоо аянттары, өзгөчө Судан жерлери иштетилет.

Аллах Тааланын уруксаты менен ушундай бир күндөр келет, ал күндө мусулмандарга Рамазан айы кирип келгенде шарият ахкамдары толук түрдө татбик кылынып жаткан болот. Шарияттын жеке адамга, жамаатка жана мамлекетке тиешелүү болгон ибаадат, адеп-ахлак, тамак-аш, кийим-кече, мамилелер, жаза-чаралар жана башка ахкамдарынын бардыгы татбик кылынат.

Аллах Тааланын уруксаты менен ушундай бир күндөр келет, ал күндө мусулмандарга Рамазан айы кирип келгенде Меккедеги, Мадинадагы жана Куддустагы ыйык жерлер ажылык жана орозо айларында, ошондой эле, жылдын башка айларында дагы умра жана зыярат амалдарын аткаруу үчүн келген он миллиондогон мусулмандарга толуп турган болот. Ал күндө Хижаз, Шам жана аларга жакын болгон вилайттар дүйнөнүн түрдүү аймактарынан келген мусулмандарга толуп, бул вилайттардагы аэропорттор, деңиз порттору, жолдор жана мейманканалар болуп көрбөгөндөй коммерциялык активдүүлүккө жетишкен болот. Түрдүү аймактардан келген көп улуттуу мусулмандар бири-бири менен аралашуу жана таанышуу аркылуу биримдиктин, ынтымактын жана бир туугандыктын улуу үлгүсүн көрсөтүшөт.

Аллах Тааланын уруксаты менен ушундай бир күндөр келет, ал күндө мусулмандарга Рамазан айы кирип келгенде жалпыга маалымдоо каражаттары жана спутник каналдары Халифалык мамлекетинин карамагында болуп, мусулмандар арасында Ислам ахкамдарын жайылтууга, ошондой эле, дүйнөнүн бардык тилдеринде кайры мусулмандарды даават кылууга кызмат кылып жаткан болот.

Аллах Тааланын уруксаты менен ушундай бир күндөр келет, ал күндө мусулмандарга Рамазан айы кирип келгенде Ислам ааламынын бардык булуң-бурчундагы ар бир мусулман өз унаасында бир вилайттан экинчи вилайтка, бир шаардан экинчи шаарга жаны жана малы үчүн эч нерседен кооптонбостон, ээн-эркин сапар кылып калган болот.

Аллах Тааланын уруксаты менен ушундай бир күндөр келет, ал күндө мусулмандарга Рамазан айы кирип келгенде бүгүнкү Сайкс – Пико чек араларын коргоп жаткан сандаган үмөт аскерлери бир байрак астына биригип, өздөрүнүн негизги милдетин т.а. дүйнө элдерин Аллахтын динине киргизүү үчүн жихад жана Исламды жайылтуу милдеттерин аткарып жатышкан болот.

Аллах Тааланын уруксаты менен ушундай бир күндөр келет, ал күндө мусулмандарга Рамазан айы кирип келгенде бүтүндөй үмөт бир мамлекет жана бир халифа астына биригип, алардын Исламий Рошид Халифалык мамлекети дүйнөдөгү эң күчтүү

жана эң алдыңкы мамлетке айланган болот. Ал күндө Халифалык мамлекети мусулмандарга айбатын жана азиздигин кайтарып берип, аларды каафирлердин зыяндарынан коргоп турат. Ошондой эле, дүйнө жүзүн зулумдук менен толтурган капитализм мабдасын кулатып, анын ордуна адилеттүүлүктү орнотуучу Ислам мабдасы менен башкарат. Ислам мамлекети бүтүндөй адамзатты жакшылыкка, адилеттүүлүккө жана бактылуулукка карай жетелеп, жер жана асман элдерин ыраазы кылат.

Бул айтылган нерселер ишке ашкыс үмүттөр же негизсиз куру кыялдар эмес. Аллах Тааланын уруксаты менен, тез арада ал күндөрдү өз көздөрүбүз менен көрөбүз. Аллах Таала момундар арасынан салих амалдарды кылган пенделерин жер жүзүнө халифа кылууну жана алар үчүн Өзү ыраазы болгон динди үстөм-бекем кылууну убада кылган. Аллах Таала айтты:

﴿وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّن بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ﴾

«Алла силерден ыйман келтирген жана салих амалдар кылган заттарга, кудум илгери өткөн (ыйман-ишенимдүү) заттарды (жер жүзүнө) халифа өкүмдар кылгандай, аларды да жер жүзүнө халифа кылууну жана алар үчүн Өзү ыраазы болгон (Ислам) динин, үстөм-бекем кылууну, ошондой эле аларды коркунучтарынан кийин, тынтык-бейпилдикке бөлөп койушун убада кылды. Алар Мага ибадат кылышат жана Мага бир да нерсени шерик кылышпайт. Ким мына ушул (убада)дан кийин (нематка) күнүрдүк кылса, демек алар баш ийбес адамдар» [24:55]

Аллах Тааланын өзгөргүс жана алмашкыс сүннөттөрүнүн бири, Ал адамзаттын бардык доорлорунда өз пенделерин түрдүү абалдар менен сынап барат жана аягында сөзсүз түрдө таква пенделерге нусрат-жеңиш берет. Бул тууралуу Аллах Таала мындай деген:

﴿إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۗ وَالْآخِرَةُ لَلْمُتَّقِينَ﴾

«Бул жер, албетте, Аллага таандык. Аны өзү каалаган пенделерге мурас кылып берет. Акыбет-натыйжа болсо такыбаалардыкы (Алладан корккондордуку) болот» [7:128]

Биз мусулмандар мына ушул айларда жана жылдарда жабыр кылуучу өкүмдарлык доорунан пайгамбарлык минхадындагы Рошид Халифалык дооруна өтүү босогосунда турабыз. Аллах Тааладан Исламдын турмушка кайтуусун тездетишин жана бул ишти биздин

колдурбуз менен ишке ашырышын сурап калабыз! Ошондой эле, Рамазан айы илгеркидей нурдун, жакшылыктын, хидаяттын, жихаддын жана таквалыктын айы болушун сурап калабыз! Акыйкатта, Аллах бардык нерсеге кадыр! □

Оман муфтийи Батыштын Украина согушундагы «текчилдигин» сындады

Оман султанатынын башкы муфтийи шейх Ахмад ибн Халилий Россия-Украина согушун ачыктоо убагында расмийлер жана массалык маалымат каражаттарынын кызматкерлери тарабынан берилген текчилдик билдирүүлөрдү кескин сындады. Ал: «Болуп өткөн окуя – мусулмандар түшүнүнүп жетиши керек болгон сабак», - деди. Шейх Твиттердеги баракчасында мындай дейт: «Кээ бир батыштыктардын коопсуздук жаатында чыгыш мусулман коому менен Европа-Украина коому ортосундагы айырманы көрсөтүүгө урунган билдирүүлөрү акыл ээлерин этибар берүүгө үндөйт». Шейх: «Мусулмандар бул акыйкаттарды түшүнүп жеттиби жана бул сырлар ашкере болдубу?!», - деп суроо салды. Ал баса белгилешинче, кээ бир Батыш саясатчыларынын жана массалык маалымат каражаттарынын мындай салыштыруусу, алар өз өлчөөлөрүнө ылайык чыгыш коомдорду артта калган, хазарий баалуулуктар жагынан жакыр деп элестетишин түшүндүрөт. Алар үчүн чыгыш коомдор эч нерсеге арзыбайт. Оман султанатынын башкы муфтийи дагы мындай деп баса белгиледи: «Алар адамдар ортосунда өздөрү көтөрүп чыгып жаткан демократия, эркиндик жана теңдик сыяктуу жасалма ураандар менен канчалык акылдарды чалгытмакчы болушпасын, мунун артында мусулмандарды акаараттоону, алардын укуктарына жана тагдырына кайдыгерликти жашырышат».

Ал-Ваъй: Батыш хазараты банкротко учурады. Ал ак түстүү болбогон калктардын укугун, ал тургай, ак түстүүлөрдүн да укугун коргой албай калды. Биринчи жана экинчи дүйнөлүк согуштар жана бүгүнкү Украина-Россия согушу мунун ачык-айкын далили... Демек, алардын исламий калктарга карата көз карашы жөнүндө эмне десе болот?!

«The Guardian»: Европанын качкындар арасындагы тектик кемсинтүүгө байланыштуу фактылар

«The Guardian» гезити журналист Даниел Хоудендин ойпикирлерин билдирген макаланы жарыялады. «Арабий 21» которуп ачыктаган бул макалада качкындарга теринин түсүнө карап мамиле кылуудагы Европанын кош стандарты жөнүндө сөз болот. Автор айтат: «Украинада согуш башталгандан бери ак түстүү болбогон качкындар текчилдикке учурашууда. Мисалы, украиналык качкындар Польшага т.а. сириялык, афганистандык жана ирактык качкындардын киришине жол бербөө үчүн Беларус чегарасы бойлоп дубал курган

<p>ААЛАМ МУСУЛМАНДАРЫНЫН КАБАРЛАРЫ</p>	<p>قال رسول الله ﷺ: «الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يَحْتَدُهُ وَلَا يَخُونُهُ» «Мусулман мусулмандын боордошу. Ага зүлүм кылбайт, аны таштан койбойт жана кемсинтпейт»</p>	<p>ААЛАМ МУСУЛМАНДАРЫНЫН КАБАРЛАРЫ</p>
--	---	--

ошол мамлекетке өтүшүүдө. Акыркы убактарда Россиянын Украинага чабуулунан качкан европалык болбогон качкындарга карата кабатырлануу жараткан кемсинтүүлөр байкалууда. Кээ бир кабарларда айтылгандай, ак түстүү болбогон тектеги адамдардын эвакуация поезддерине чыгышына жол берилбеген жана алар изоляцияга алынып, чегарадагы өтмөк жайларда бир нече күн күтүүгө мажбур болушкан». Автор украиналык качкындар кантип тосуп алынган болсо, ак түстүү болбогон качкындардын да кудум ошондой тосуп алынышын элестетүү кыйын деп баса белгилейт. О.э. ал өтө көп серепчилер качкындык макамын алууга акылуу болгон адамдарга карата кемсинтүү позициясын карманганын баса белгиледи. Автор: «Россия-Украина согушу Европа көптөн бери актанып келген бардык шылтоолорду жок кылды жана Европа системасында текчилдик терең тамыр жайганын көрсөттү. Адамдык баалуулуктар маселесиндеги эки жүздүүлүктү ачып таштаганын айтпаса да болот», - дейт.

Ал-Ваъй: бул согушта тектик кемсинтүүнүн качкындарга чейин жетип барышы Батыш хазаратында адамдык сапаттын кагазда эле экенин ачык көрсөтүүдө... Бул жерде айтылгандар бир эле мисал болуп, анын артынан дагы көптөгөн мисалдарды келтирүүгө болот... «Адам укугун» айткандар жана эл аралык укук коргоо уюмдары Батыш колонизаторлугунун ыкма жана каражаттарынан башка нерсе эмес.

Украина согушу евангелисттердин акыр замандын башараттары жөнүндөгү ишенимдерин жалындатат

Вашингтон Пост гезити: «Украинага каршы согуш кээ бир консервативдүү евангелисттерде «Россия акыр заман жөнүндө библияда келген башараттарды жүзөгө чыгарууга жардам бериши мүмкүн деген ишенимди күчөттү», - деп жазат. Гезиттин «Арабий 21» которуп жарыялаган макаласында мындай делет: «Евангелисттер, өзгөчө, харизматикалык христиандар акыр заман назариясына, мында Россиянын өзгөчө ролу бар экенине жана бул «Кудайдын планынын» бир бөлүгү экендигине этибарды каратышкан. Калифорниядагы чоң чиркөө кызматкери, Дональд Трамптын ишеничтүү өкүлү Грег Лоури өз жолдоочуларына Украинадагы окуялардын «маанилүү башаратын» көрүп жатканын айтты. Христиан радиоуктуруу тармагынын негиздөөчүсү Пат Робертсон: «Кудай Путинди Украинага чабуул кылууга мажбур кылды», - деди.

Гезит консервативдүү христиандар ар дайым дүйнөлүк окуяларга библиядагы башаратты ишке ашыруу мүмкүн болгон белгилер катары

<p>ААЛАМ МУСУЛМАНДАРЫНЫН КАВАРЛАРЫ</p>	<p>قال رسول الله ﷺ: «الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يَخْذُلُهُ وَلَا يَحْقِرُهُ» «Мусулман мусулмандын боордону. Ага зулум кылбайт, аны таштан койбойт жана кемсиппейт»</p>	<p>ААЛАМ МУСУЛМАНДАРЫНЫН КАВАРЛАРЫ</p>
<p>карашат деп баса белгилейт. Христиан радио алып баруучусу Майкл Браун: «Ох, бул акыркы күрөш», - дейт. Мурда кээ бир евангелисттер Советтер Союзунун мурунку жетекчиси Михаил Горбачевду, анын бешенесинде кызыл так бар болгону үчүн «дажжал» деп аташкан. Кээ бирөөлөр анын бешенесиндеги бул такты Тооротто айтылган акыр замандагы «жырткыч айбандын белгисине» байланыштырышкан. Гезит башараттын Инжилдеги чечмеленишине этибарды каратат. Анда мындай делет: «Иса Масих жерге кайтып, ыймандууларды асманга тартып алат жана ыймансыздарды калтырат».</p>		
<p>Булунда (израил)ди өз ичине камтыган «НАТО» альянсын түзүү сунушу</p>		
<p>(израиль) бир катар Булуң мамлекеттерине жасаган сапарлардан көрүнүп тургандай, эки тараптуу аскерий жана коопсуздук алакалары кеңейе баштады. Курал-жарак келишими жана разведка маалыматтарын координациялоодон башталган мындай алакалар ал жердеги аскерий базаларда (израил)дин болушуна чейин жетип барды. Бул эки тараптуу аскерий келишимдердин акыркысы баскынчы армия командачысы Кохафийдин Бахрейнге жасаган сапарында болду. Күтүлбөгөн сапарда аны жогору даражадагы (израиль) аскерий жана разведка кызматкерлери коштоп жүрдү. Кийинчерээк Кохавий АКШнын бешинчи флотунун кеңсесинде катарлык кесиптеши жана Катар премьер-министри менен жолугушту. Алар региондогу соңку проблемалар, Россия-Украина согушунун тушунда Иран коркутууларына каршы туруу үчүн Катардын региондогу союзга кошулушу маселесин о.э. Катарда Иран дрондорун жана ракеталарын алдын ала эскертүүчү алдыңкы (израиль) радарларын орнотуу мүмкүнчүлүгүн талкуулашты. Белгилүү болгондой, «Премьер-министр Нафтали Беннет Булуң мамлекеттерине болгон сапарында региондо Булуң мамлекеттери үчүн таандык болгон НАТОго окшогон аскерий союз түзүүнү сунуш кылган.</p>		
<p>Көрүнүп тургандай, регион болуп көрбөгөндөй аскердик союз түзүү аркылуу (израил)дин ага кошулушун камтыган мааниге ээ аскерий өнүгүү алдында турат. Бул бир тараптан Булуң мамлекеттеринде кескиндикти күчөтөт жана (израил)дин кеңири аскерий эшиктер аркылуу регионго киришине мүмкүнчүлүк берет.</p>		
<p>Ал-Ваъй: бул сунуш күрөштү Араб-Иран күрөшүнө айлантуу көз карашынан АКШнын региондогу саясатына ылайык келет. Бул жерде этибарлуу нерсе, Иран Америка оюнунун таштарынын бири. Иран бул күрөштө ага көңүл бурулганына жана найзанын башына</p>		

<p>АЛАМ МУСУЛМАНДАРЫНЫН КАВАРЛАРЫ</p>	<p>قال رسول الله ﷺ: «الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يَحْتَدُهُ وَلَا يَحْتَفِرُهُ» «Мусулман мусулмандын боордошу. Ага зулум кылбайт, аны таштан койбойт жана кемсинтпейт»</p>	<p>АЛАМ МУСУЛМАНДАРЫНЫН КАВАРЛАРЫ</p>
<p>айлантылганына ыраазы. Анткени, ал өзүнүн жийиркеничтүү мазхабчылдыгын ушул аркылуу кандырат.</p>		
<p>Украина муфтийи: Бул биздин Россия мусулмандарына карата позициябыз</p>		
<p>Шейх Саид Исмаилов (Украина мусулмандарынын «Уммат» мекемесинин муфтийи) борбор Киевдин түндүк-батышындагы мамлекетке каршы Россия согушу башталгандан бери кескин бомбалоо операцияларына жана кагылышууларга туш болуп жаткан Буча шаарынан чыгып кетүүнү четке какты. Ал Киевди жана мекенди коргоо милдетин так аткарышын айтты. Анын позициясы расмий чөйрөлөрдө, массалык маалымат каражаттарында жана эл арасында жогору бааланды. Ал согуштан мурда курал колдонуу машыгуусунан өтүү үчүн «регионалдык коргоо» күчтөрүнө да кошулган.</p>		
<p>Муфтий азык-түлүк, дары-дармек, аскердик кийим, ок өтпөс кийим жана каскаларды чогултуп, аларды согушкерлерге таратуу үчүн «жеңиш канаты» демилгесин баштаган. Ал өз ишин имамдык кылуу о.э. Киевде калган мусулмандарга (алардын саны согуштан жана адамдар көчүрүлүшүнөн мурун 100 миң айланасында деп бааланган) кызмат көрсөтүү менен согуш фронттору ортосунда бөлүштүрдү. Ал Россиядагы исламий диний ишмерлерди Путиндин Украинага каршы «адилетсиз согуш» баштоо чечимин колдоп-кубатташканы үчүн сындады. Ал мындай деди: «Россиядагы мусулман жетекчилерге кол сунушубуз мүмкүн эмес. Украиналык мусулман катары менин диним, кадыр-кыйматым жана намысым буга жол бербейт». Ал дагы мындай деди: «Алар Кремлдин Украина калкына жана мусулмандарына каршы адилетсиз согушун алкыштап, Путиндин мунафыктык баткагына батышты. Россия мусулмандары алардан таза. Себеби, алар жүз берип жаткан окуяларды түшүнүп жетип, мусулман жана мусулман болбогон күнөөсүздөрдүн каны төгүлүшүн четке кагышат». Ал «Украинадагы неонацисттерге каршы согушту» колдоп-кубаттаган Россия башкы муфтийи Талъат Тажиддинди жана Украинадагы согушту «Аллах жолундагы жихад» деп эсептеген Чеченстан муфтийи Салах Мажидовду о.э. «Россиянын бардык жарандары өз жетекчилери айланасында биригүүлөрү керек» деп фикир билдирген Ингушетия муфтийи Ахмад Саговду айтып өттү.</p>		
<p>Ал-Ваъй: Аллахка ант болсун, расмий кызматтагы мусулман уламалар фатва чыгарууда чектен чыгышууда, ал тургай, алар үчүн Аллахтын буйругу мааниге ээ эместей фатва берип, өздөрү да адашууда, башкаларды да адаштырышууда. Алар чакырып жаткан</p>		

<p>ААЛАМ МУСУЛМАНДАРЫНЫН КАВАРЛАРЫ</p>	<p>قال رسول الله ﷺ: «الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يَخْذُلُهُ وَلَا يَحْمُرُهُ» «Мусулман мусулмандын боордошу. Ага зулум кылбайт, аны таштан койбойт жана келсиптийт»</p>	<p>ААЛАМ МУСУЛМАНДАРЫНЫН КАВАРЛАРЫ</p>
--	---	--

нерсе негизинде өлгөн кишинин өлүмү Аллахтын жолунан башка жолдо өлүп табуу экендигин жана мунун күнөөсү алардын мойнунда болушун билишпейби... Кандай болсо да, мындай уламалар Умматтын проблемалары болуп, аларга эмес, Аллахка моюн сунуу важиб.

Россия кызыкчылыгы үчүн сириялык жалданма аскерлер Украинага алынып келинүүдө

Россия-Украина согушу чет элдиктер үчүн согуштун эки тарабында согушууга кеңири жол ачты. Франциянын «Figaro» гезити кабарлагандай, Владимир Путин украиналыктардын катуу каршылыгы себептүү алга жылышы жайлашып калган Россия күчтөрүн колдоп-кубаттоо үчүн 16 миң сириялыкты жиберүүгө ыраазы болгон. Гезит жарыялаган маалыматтарда айтылгандай, Украинадагы согушта болжол менен 150 миң орус аскери т.а. баскынчылыктан мурда Украинанын жака белинде жайгашкан күчтөрдүн дээрлик 100 пайызы катышкан. Париждеги Франция Башкы Штабдын маалыматтарына ылайык, орустардын бул майдан үчүн запас күчтөрү жок. Ошондуктан, Россия жетишпестикти толтуруу үчүн жалданма аскерлерди жалдоону чечти.

Сирия борбору Дамаск жана башка аймактардагы ортомчулар Украинада Россия армиясынын сабында согушуу үчүн сириялык жаштар менен келишим түзө башташты. Алар Сирия режими күчтөрү тарабында ыктыярдуу согушкерлер сабында согушкан жаштар. О.э. жаштарга келишим долбоорлорун таратууда «согуш амирлери» да активдүүлүк көрсөтүштү. Келишимде ар бир согушкерге жети ай мөөнөткө Украинадагы объекттерди коргоодо иштөө үчүн жети миң доллар кепилденген. Байкоочулардын айтымында, бул көрсөткүч, айрыкча, Сириядагы экономикалык шартты жана лиранын долларга карата кунсузданышын эсепке алганда өтө чоң. Бул болсо жаштарды ал жерге барып, согушууга кызыктырышы да мүмкүн. Келишимде Сирияга алгачкы жети айда кайтпоо сыяктуу шарттар да коюлган. О.э. согушкер каза болгон учурда аны менен Сириядагы «Шейиттер фонду» алектенбейт, тескерисинче, ал эч кандай укуктардан пайдаланбаган өлүк болот. Бирок, муну менен ыктыярдуу жаштар мажбурий аскерий кызматты кечиктирүү себептерин алышы мүмкүн. Көптөгөн сириялык жаштардын миграциясына себеп мына ушул мажбурий кызмат болуп эсептелет.

Ал-Ваъй: шексиз, Украинадагы согуш Сириядагы козголоң жараянына таасир кылат. Аллахтан бул талап-тоноочу жалданма

<p>АЛАМ МУСУЛМАНДАРЫНЫН КАБАРЛАРЫ</p>	<p>قال رسول الله ﷺ: «الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يَحْتَدِيهِ وَلَا يُخْفِيهِ» «Мусулман мусулмандын боордону. Ага зулум кылбайт, аны таштан койбойт жана кемсиптпейт»</p>	<p>АЛАМ МУСУЛМАНДАРЫНЫН КАБАРЛАРЫ</p>
<p>аскерлерден өч алынат о.э. Сириядагы абал Ислам жана мусулмандардын пайдасына өзгөрөт деп үмүт кылабыз. □</p>		

КУРЪАНИ КАРИМ САБАГЫНДА

НУСРАТ, ХАЛИФА ЖАНА ҮСТӨМ КЫЛУУ ЖӨНҮНДӨГҮ
АЯТТАР

Аллах Таала айтат:

(إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهُدُ)

«Албетте, Биз пайгамбарларыбызга жана ыйман келтиргендерге дүйнө тирүүлүгүндө да, күбөлөр турчу күндө (Кыяматта) да жардам беребиз» [40:51]

Ибн Касир ушул аяттын тафсиринде мындай дейт: «Ошентип, Аллах Таала Өзүнүн Расулуна жана сахабаларына, аларга каршы чыккан, тоскоолдук кылган, жалганчыга чыгарган жана душмандык кылган кишилерге каршы нусрат берди. О.э. Өзүнүн калимасын жогору кылды жана динин башка диндерден үстөм кылды. Расулуллах ﷺ ды Мадинага хижрат кылууга буйруп, ал жерде ансар жана жардамчыларды чыгарды. Кийин Бадр күнү мушриктер үстүнөн жеңиш берди жана мушриктерди алдан тайдырды. Расулуллах ﷺ алардын күчтүү каармандарын өлтүрдү, калгандарын туткунга алып, кишендеп алып кетти. Кийин алардан фидя алып, аларга айкөлдүк кылды. Андан соң эч канча убакыт өтпөстөн Макка фатх болду жана Пайгамбарыбыз ﷺ бул нерсеге кубанды. Анткени, Макка улуу жана ыйык, харам амалдар тыюу салынган шаар эле. Аллах Таала аны ушинтип ширк жана куфрдан тазалады. Кийин Яман жана бүткүл Араб жарым аралы фатх болду, натыйжада адамдар топ-топ болуп динге киришти. Расулуллах ﷺ Аллах Тааланын алдына сапар алган соң, сахабалар ал кишинин халифалары болушту жана адамдарга Аллахтын динин жеткирип, аларды Аллахка ибадат кылууга чакырышты. Андан соң өлкөлөр, региондор, шаарлар, айылдар, жада калса, жүрөктөрдү да фатх кылышты. Пайгамбарыбыздын даъваты жердин чыгыш-батышына чейин жайылды. Ушул көрүнүштө бул дин Кыяматка чейин жеңүүчү болуп турат. Аллах Таала айтат:

(إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهُدُ)

«Албетте, Биз пайгамбарларыбызга жана ыйман келтиргендерге дүйнө тирүүлүгүндө да, күбөлөр турчу күндө да (Кыяматта) жардам беребиз» [40:51]

Т.а. Кыямат күнүндөгү нусрат улуураак, үлкөнүрөөк болот».

Аллах Таала айтат:

﴿وَلَقَدْ كَذَّبْتَ رَسُولٌ مِّن قَبْلِكَ فَصَبْرُوا عَلٰى مَا كُذِّبُوا وَاُوْدُوا حَتّٰى اَنْتَهُمْ نَصْرُنَا وَاَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِ
اَللّٰهِ﴾

«Албетте, сенден мурунку пайгамбарлар да жалганчыга чыгарылышкан. Аларга Биздин нусратыбыз келгенге чейин жалганчыга чыгарылышып, азарларга сабыр кылышкан. Эч ким Аллахтын сөздөрүн өзгөртө албайт» [6:34]

Тантавийдин «Васит» китебинде мындай делет: «Аллах Тааланын:

﴿وَلَقَدْ كَذَّبْتَ رَسُولٌ مِّن قَبْلِكَ﴾

«Албетте, сенден мурунку пайгамбарлар да жалганчыга чыгарылышкан» деген аяты *قد* жана *لام* менен баса белгиленип келүүдө. Бул көңүлүн алууну тастыктоо, сабырдын фазилетин бекем кармоо зарылдыгын баса белгилөө үчүн айтылган. Анткени, мунун артынан Аллах сабыр кылгандарга убада берген жеңиш келет...

﴿وَاَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِ اَللّٰهِ﴾

«Эч ким Аллахтын сөздөрүн өзгөртө албайт» деген аят «Аллах салих пенделерин душмандарына үстөм кылышын убада кылган аят жана сөздөрдү өзгөртө ала турган эч ким жок» деген маанини түшүндүрөт.

Аллах Тааланын:

﴿كَتَبَ اَللّٰهُ لَاعْلَبِيْنَ اَنَا وَّرُسُلِيْ اِنَّ اَللّٰهَ قَوِيٌّ عَزِيْزٌ﴾

«Аллах: «Шек-күмөнсүз, Мен Өз расулдарым менен бирге жеңип чыгамын», деп жазып койгон, албетте Аллах күчтүү, кудуреттүү»

﴿وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمٰتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٧٦﴾ اِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ ﴿٧٧﴾ وَاِنَّ جُنَدَنَا لَهُمُ

الْعَلَبِيُّونَ﴾

«Чынында, Биздин пайгамбар болгон пенделерибизге: «Шек-күмөнсүз, алар колдоп-кубатталуучулар жана шек-күмөнсүз Биздин кошуунубуз жеңип чыгауучулар», деген сөзүбүз мурда эле өткөн» [37:171-173]

﴿اِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِيْنَ ءَامَنُوْا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُوْمُ الْاَشْهَادُ﴾

«Албетте, Биз пайгамбарларыбызга жана ыйман келтиргендерге дүйнө тирүүлүгүндө да, күбөлөр турчу күндө да (Жыяматта) жардам беребиз» деген сыяктуу Аллах Өзүнүн мумин пенделерине жеңиш жана жакшы акыбетти башарат кылган бир канча аяттар да бар...». Тантавий минтип кошумчалайт: «Муминдер

ибадатта, сөздө жана амалда Аллахка калыс болушса, түздөн-түз себебдерге умтулуп, пайдалуу васиталарды (каражаттарды) кармашса, Аллах аларды жакшы акыбет менен сыйлайт».

Аллах Таала айтат:

﴿وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ﴾

«Албетте, Аллах Ага жардам бергендерди үстөм кылат. *Шек-күмөнсүз, Аллах күчтүү, кудуреттүү*» [22:40]

Ибн Касир өз тафсиринде мындай дейт: «Куръани каримдин:

﴿وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ﴾

«Албетте, Аллах Ага жардам бергендерди үстөм кылат» деген аятында жана:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ﴾

«Эй момундар, эгер силер Аллахка жардам берсеңер, Ал да силерге жардам берет жана согуш майданында кадамыңарды бекем, туруктуу кылат» [47:7]

аятында жана:

﴿إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ﴾

«Шек-күмөнсүз Аллах күчтүү, кудуреттүү» деген аяттарында Аллах Таала күчтүү жана кудуреттүү деп сыфатталууда. Анткени, Аллах ар бир нерсени Өзүнүн кудурети менен жаратып, (анык) өлчөө менен ченеп койду. Анын күчүн эч бир нерсе жеңе албайт жана андан эч нерсе үстөм боло албайт. Тескерисинче, Анын алдында бардык нерсе итаат кылат жана мухтаж. Ал кимге жардам берсе, ал жеңүүчү болот, Анын душманы болсо жеңилүүчү болот. Аллах Таала айтат:

﴿وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ﴿٧١﴾ إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ ﴿٧٢﴾ وَإِنَّ جُنَدَنَا لَهُمُ

الْغَالِبُونَ﴾

«Чынында, Биздин пайгамбар болгон пенделерибизге: «Шек-күмөнсүз алар колдоп-кубатталуучулар жана шек-күмөнсүз Биздин кошуунубуз жеңип чыгуучулар», деген сөзүбүз мурун эле өткөн» [37:171-173]

﴿كَتَبَ اللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ﴾

«Аллах: «Шек-күмөнсүз, Мен Өз расулдарым менен бирге жеңүүчү боломун», деп жазып койгон» [58:21]

Аллах Таала айтат:

﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَأَنْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرُمْ^{طه} وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ﴾

«Чынында, Биз сенден мурун да расулдарды өз коомдоруна жибергенбиз. Анан алар ачык-айкын далилдерди келтиришкен. Кийин Биз кылмыш кылган адамдардан өч алганбыз жана муминдерге нусрат берүү Биздин мойнубуздагы хак болгон» [30:47]
Имам Саъдий ушул:

﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَى قَوْمِهِمْ﴾

«Чынында, Биз сенден мурун да расулдарды өз коомдоруна жибергенбиз» деген аяттын тафсиринде мындай дейт: «Чынында, Биз сенден мурун өткөн умматтарга да, алар тавхидди четке кагып, хакты жалганга чыгарышканда элчилерди жибергенбиз. Элчилер келип аларды тавхидге, ыхласка, акыйкатты тастыктоого, куфр жана адашууну четке кагууга чакырышты. Элчилер аларга хужжат жана далилдерди көрсөтүштү, лекин, алар ыйман да келтиришпеди, адашуудан да кайтышпады.

﴿فَأَنْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرُمْ^{طه}﴾

«Кийин Биз кылмыш кылган адамдардан өч алганбыз»

﴿وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ﴾

«муминдерге нусрат берүү Биздин мойнубуздагы хак болгон». Т.а. муну өзүбүзгө важиб кылдык жана дайындалган укуктардан кылып белгиледик, аларга бул иштин болору анык экендигине убада бердик. Силер болсо, эй Мухаммад ﷺ ды жалганчыга чыгарып жаткандар, эгер жалганга чыгарууну улантсаңар, жазага ылайык болосуңар, биз аны жеңүүчү кылабыз». □

**БЕЙИШ
БАКТАРЫ**

قال رسول الله ﷺ: «إذا مررتم برياض الجنة فارتعوا»

Расуллұлла ﷺ айтты: «Эгер бейиш бактарынан өтсеңер, (анын мол-көл мөмөлөрүнөн)

**БЕЙИШ
БАКТАРЫ**

**КЫЯМАТКА ЧЕЙИН ДИНДИН КАЙРАДАН
ТУРГУЗУЛУШУ, ҮСТӨМ БОЛУШУ ЖАНА АГА НУСРАТ
БЕРИЛИШИ ТУУРАЛУУ БАШАРАТ КЫЛГАН ХАДИСТЕР**

Саубан رضي الله عنهдан риваят кылынган хадисте Расуллұлла ﷺ мындай деди:

«إِنَّ اللَّهَ زَوَى - أَي قَرَّبَ وَصَعَرَ - لِي الْأَرْضَ، فَرَأَيْتُ مَشَارِقَهَا وَمَعَارِبَهَا، وَإِنَّ أُمَّتِي سَيَبْلَغُ مُلْكُهَا مَا زَوَى لِي مِنْهَا، وَأُعْطِيتُ الْكَثْرَيْنِ الْأَحْمَرَ وَالْأَبْيَضَ»

«Аллах мага жер бетин (кичинертип) көрсөтүп берди жана мен анын Чыгышы менен Батышын көрдүм. Акыйкатта, Умматымдын мүлкү (бийлиги) мага көрсөтүлгөн жерлердин баарына жетип барат. Мага кызыл жана ак (Кисранын жана Кайсардын) кенчи берилди» (Муслим риваяты)

Бул хадисте Исламдын жеңип чыгышы, жер бетин адилеттүүлүккө бөлөшү, анын бийлиги Чыгыштан тартып Батышка чейин жетип барышы жана үлкөн казыналарды колго киргиши тууралуу башарат жана убада айтылган.

Саубан رضي الله عنهдан риваят кылынган хадисте Расуллұлла ﷺ мындай деди:

«لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ عَلَى الْحَقِّ، لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَدَلَهُمْ حَتَّى يَأْتِيَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَذَلِكَ»

«Менин үмөттүмдө ар дайым акыйкат үстүндө жүргөн бир тайпа болот. Аларды жардамсыз таштап койгондор аларга зыян бере алышпайт. Алар Аллахтын жардамы келгенге чейин акыйкат үстүндө болушат» (Муслим риваяты)

Бул хадис ар бир доордо акыйкат үстүндө жүргөн, бул жолдо кыйынчылыктарга сабыр кылган жана батылга каршы күрөшүп, алардын үстүнөн жеңишке жете турган тайпа болору тууралуу баяндап, мусулмандардын көңүлүн кадыржамдыкка бөлөйт. Ошондой эле, бул хадис ар бир мусулманды мына ошол тайпадан болууга чакырып, Расуллұлла ﷺ биздин доордо жашап жаткандай жана мусулмандарды нусратка үндөп жаткандай таасир калтырат.

Хаббаб رضي الله عنه кыйынчылыктардан арызданып Расуллалах صلى الله عليه وسلم га кайрылганда, Расуллалах صلى الله عليه وسلم ага мындай деп айткан:

«وَاللَّهِ لَيَتِمَّنَّ اللَّهُ هَذَا الْأَمْرَ حَتَّى يَسِيرَ الرَّكَّابُ مَا بَيْنَ صَنْعَاءَ وَإِلَى حَضْرَمَوْتِ، مَا

يَخَافُ إِلَّا اللَّهَ تَعَالَى وَالذَّنْبَ عَلَى غَنَمِهِ، وَلَكِنَّكُمْ تَسْتَعْجِلُونَ»

«Аллахка касам, Ал бул ишти аягына чыгарат. (Ошол кезде), Санъадан Хадромаутка сапар тарткан атчан (өз жолунда) Аллахтан жана койлору үчүн карышкырдан башка эч кимден коркпой калат. Силер болгону бир аз шашылып жатасыңар» (Бухарий риваяты)

Бул хадисте Аллахтын акыйкат дини жеңип чыгары, Аллах Таала Өз динине нусрат берери, бүтүндөй жер бети Ислам дини үчүн ачылары жана ал күндө Ислам жерлеринде коопсуздук орноп, ар бир инсан коопсуздукта жашап калары тууралуу айтылган. Ошондой эле, бул хадис мусулмандарды сабырга, чыдамкайлыкка жана нусрат келишин күтүүдө шашылбастыкка үндөйт. Арийне, нусрат сөзсүз түрдө келет жана ал күндө такыба кылгандар үзүрүн көрүшөт.

Тамим ад-Дарий رضي الله عنه дан риваят кылынган хадисте ал мындай деген: «Мен Расуллалах صلى الله عليه وسلم дын мындай деп айтканын уктым:

«لَيَسْلَعَنَّ هَذَا الْأَمْرُ مَا بَلَغَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ، وَلَا يَتْرُكُ اللَّهُ بَيْتَ مَدْرٍ وَلَا وَبَرَ إِلَّا أَدْخَلَهُ

اللَّهُ هَذَا الدِّينَ بِعِزِّ عَزِيزٍ، أَوْ بِذَلِّ ذَلِيلٍ، عِزًّا يُعِزُّ اللَّهُ بِهِ الْإِسْلَامَ، وَذُلًّا يُدِلُّ اللَّهُ بِهِ

الْكُفْرَ»

«Бул иш (дин) түн жана күн жетип барган жерге чейин жетип барат. Аллах бул динди азиздин азиздиги менен, кордун кордугу менен болсо да, ар бир отурукташкан жана көчмөн кишинин үйүнө киргизет. Аллах азиздик менен динди азиз кылат жана кордук менен куфрду кор кылат» (Ахмад риваяты)

Тамим ад-Дарий айтар эле: «Мен бул хадистин акыйкатын өзүмдүн туугандарымдан көргөм. Анткени, алардан ким Исламды кабыл кылса, ал жакшылыкка жана азиздикке жетишти. Ким кафир бойдон калса, ал кордук көрүп, жизя төлөп жашады». Бул хадисте Исламдын күн менен түн жетип барган бардык өлкөлөргө б.а. жер бетинин бардык булуң бурчуна жайылуусу тууралуу кабар берилген. Бул хадис Тамим ад-

Дарийге айтылган башарат болгону менен, анын мааниси ар бир мусулман үчүн башарат болуп эсептелет.

Убай ибн Каъб رضي الله عنه дан риват кылынган хадисте Расуллаллах صلى الله عليه وسلم мындай деген:

«بَشِّرْ هَذِهِ الْأُمَّةَ بِالسَّاءِ وَالرَّفْعَةِ، وَالِدِّينِ، وَالنَّصْرِ، وَالتَّمَكِينِ فِي الْأَرْضِ»

«Бул Умматка улуулук, бийктик, дин үстөмдүгү, нусрат жана жер бетинде бекемдик (берилерин айтып) сүйүнчүлө» (Ахмад риваяты)

Бул хадисте Умматка Аллахтын нусраты болушу, анын өз душмандары үстүнөн жеңип чыгышы, улуулукка жана бийиктикке көтөрүлүшү тууралуу ачык-айкын башарат кылынган. Хадистеги улуулук жана бийиктик сөзү Умматтын эл аралык майдандагы ордуна ишарат кылып турат б.а. мусулмандар мамлекети дүйнөдөгү эң алдыңкы өлкөгө айланат.

Хузайфа رضي الله عنه дан риваят кылынган хадисте Расуллаллах صلى الله عليه وسلم мындай деген:

«تَكُونُ النَّبِيُّهُ فِيكُمْ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ تَكُونَ، ثُمَّ يَرْفَعُهَا إِذَا شَاءَ أَنْ يَرْفَعَهَا. ثُمَّ تَكُونُ

خِلَافَةً عَلَىٰ مِنْهَاجِ النَّبِيُّهُ فَتَكُونُ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ تَكُونَ، ثُمَّ يَرْفَعُهَا إِذَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ

يَرْفَعَهَا. ثُمَّ تَكُونُ مُلْكًا عَاصًّا، فَيَكُونُ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَكُونَ، ثُمَّ يَرْفَعُهَا إِذَا شَاءَ أَنْ

يَرْفَعَهَا. ثُمَّ تَكُونُ مُلْكًا جَبْرِيَّةً، فَتَكُونُ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ تَكُونَ، ثُمَّ يَرْفَعُهَا إِذَا شَاءَ أَنْ

يَرْفَعَهَا. ثُمَّ تَكُونُ خِلَافَةً عَلَىٰ مِنْهَاجِ النَّبِيُّهُ. ثُمَّ سَكَتَ.»

«Силерде Аллах каалаганга чейин Пайгамбарлык болот, кийин Аллах каалаганда аны көтөрөт. Кийин, Пайгамбарлык минхажындагы Халифалык болот. Ал Аллах каалаганга чейин уланат да, Аллах каалаганда аны көтөрөт. Андан соң, зордукчул падышалык болуп, ал да Аллах каалаганга чейин уланат. Кийин Аллах аны көтөрүүнү каалаганда көтөрөт. Андан кийин, жабыр көрсөтүүчү падышалык болот. Ал да Аллах каалаганча уланып, Аллах аны көтөрүүнү каалаганда көтөрөт. Кийин, Пайгамбарлык минхажындагы Халифалык болот» (Ахмад риваяты)

Бул хадис динден алыстоо себептүү Уммат башына түшкөн кайгы-капалардан жана кыйынчылыктардан кийин, акыр заманда Ислам дини кайрадан азиздигине кайтышы тууралуу

башарат кылат. Хадисте айтылгандай, ал күндө мусулмандар Исламды Расуллалла ﷺ кандай калтырып кеткен болсо, дал ошондой татбик, даъват жана жихад кылуу менен карманышат. Ал күндө Умат душмандары жеңилүүгө жана кордукка жүз тутушат. Бул хадис Халифалыктын кайрадан тикелениши тууралуу башарат кылган хадистер арасынан эң ачык-айкыны жана түшүнүктүүсү. Акыйкатта, Халифалыктын кайрадан тикелениши акыйкат экендигин мусулмандар эле эмес, дин душмандары дагы көрө башташты. Ошондуктан, каафирлер анын алдын алуу үчүн түрдүү айла-амалдарды ишке ашырып келишүүдө. Ал эми мусулманар болсо түрдүү тоскоолдуктарга карабай, Халифалыкты тикелөө үчүн аракет кылышууда.

Абу Хурайра رضي الله عنهдан риваят кылынган хадисте Расуллалла ﷺ айтты:

«إِنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ لِهَذِهِ الْأُمَّةِ عَلَى رَأْسِ كُلِّ مِائَةٍ سَنَةٍ مِنْ يُجَدِّدُ لَهَا دِينَهَا»

«Аллах Таала бул үмөткө ар жүз жылдын башында динди жаңылоочуну (мужаддидди) жиберет» (Абу Дауд риваяты).

Аллах Таала Өзүнүн фазли жана берешендиги менен Куранды сактоосу тууралуу мындай деген:

﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ﴾

«Албетте, бул эскертмени (Куранды) Биз Өзүбүз түшүрдүк жана кадиксиз, Өзүбүз аны сактоочубуз» [15:9]

Бул аятта жана андан мурунку хадисте айтылгандай, Аллах Таала ар бир доордо Уматка динди туура түшүнүүнү жана туура карманууну үйрөтүүчү адамдарды жиберүү аркылуу аны Өзү сактап-коргоп турат. Мындай мужаддиддердин (динди жаңыртуучулардын) жиберилиши Исламдын кыяматка чейин улуу жана азиз бойдон калышын камсыздайт. Биз бүгүнкү мына ушул Аллах Таала каалаган жана жакшы көргөн диндин үстөм болушуна аз гана күндөр калганын көрүп турабыз.

Эки кыбылага тең жүздөнүп намаз окуган Абу Ынба ал-Хавланий رضي الله عنهдан риваят кылынган хадисте Расуллалла ﷺ минтип айткан:

«لَا يَزَالُ اللَّهُ يَغْرِسُ فِي هَذَا الدِّينِ عَرَسًا يَسْتَعْمِلُهُمْ بِطَاعَتِهِ، إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ»

«Аллах Таала ар дайым (динди жаңыртуучу адамдарды чыгаруу менен) бул динге үрөн себип турат жана аларды кыяматка чейин (пенделерди) Өзүнө итаат кылдырууда колдонот» (Ибн Маажар риваяты)

Бул жана мурунку хадистерде айтылгандай, мусулмандар үчүн ар дайым хидаятка баштоочу, акыйкат үстүндө бекем туруучу аалымдар, даъватчылар жана мужахиддер болуп турат. Ошондуктан, момун адам үчүн алардын бири болууга же аларга жакын болууга умтулуу важиб. Акыйкатта, кыяматка чейин бул Уматтан жакшылык үзүлбөйт.

(Уландысы бар). □

УМАР ИБН АБДУЛАЗИЗ... ЖҮРӨКТӨР САГЫНГАН ХАЛИФА

Ибн Касирдин «Бидая ва нихая» деген китеби, Умар ибн Абдулазиздин Халифалыгы бөлүмүндө мындай делет:

Умар ибн Абдулазиз Халифа болгон соң, андан мурунку халифалардын адатына ылайык, анын жанына сакчылардын башчысы найза менен келди. Ошондо Умар: «Сен мага керек эмессиң, мага жакындашпа, мен да башкалар сыяктуу катардагы бир мусулманмын», - деди. Ал masjidге кирди. Умар минбарга чыкканда адамдар анын айланасына чогулушту, ошондо ал: «Эй адамдар, мен өзүмдүн каалоомсуз жана мусулмандардын кеңеши жок бул нерсеге жолуктум (халифа болдум). Мага берген мойнуңардагы байыатыңар өзүңөргө сунушталат, өзүңөргө жаккан башка бирер кишини шайлап алгыла», - деди. Ошондо адамдар бир добуштан: «Биз сени өзүбүзгө тандаганбыз жана сага ыраазыбыз», - деп кыйкырышты.

Үндөр басылган соң, Умар Аллахка хамду-сана айтып, мындай деди: «Мен силерди Аллахка таква кылууга чакырамын. Анткени, Аллахка болгон таква ар бир нерсенин ордун басат. Бирок, эч бир нерсе Аллахка болгон такванын ордун баса албайт. Өлүмдү көп эстегиле. Анткени, ал ырахаттарды басат. Өлүм келерден мурун ага даярдангыла. Албетте, бул Уммат өз роббиси, китеби жана пайгамбары жөнүндө келишпестик кылбады. Тескерисинче, динар жана дирхамда келишпестикке барды. Аллахка касам, мен эч кимге батылды сунуштабаймын жана эч кимди хактан кайтарбаймын». Кийин ал үнүн бийик көтөрүп: «Эй инсандар, Аллахка итаат кылган кишиге итаат кылуу важиб, Аллахка баш ийбеген кишиге болсо итаат кылынбайт. Ырас, мен Аллахка итаат кылсам, мага итаат кылгыла, эгер мен Аллахка баш ийбесем, силер үчүн мага итаат кылуу жок», - деди.

Андан соң Умар минбардан түшүп, ичкериге кирди жана пардаларды алып салууну буйруду, алар жыртылды. Халифалар үчүн бөлүнгөн кийимдерди сатууга буйруду, алар сатылып, акчасы байтулмалга өткөрүлдү. Кийин ал дем ала турган жайга барып отурганда алдына уулу Абдулмалик келип: «Эй муминдер амири, эмне кылмакчысың?», - деп сурады, ал: «Эй уулум, бир аз дем аламын», - деди. Уулу ага: «Арыз даттанууларды карап чыкпастан, дем аласыңбы?», - деп кайталап суроо берди. Ал: «Мен кече Сулаймандын иши боюнча уктабадым, бешим намазын окуган соң, арыздарды карап чыгамын», - деди. Ошондо уулу: «Бешимге чейин тирүү калууга ким кепилдик берет?», - деди. Умар уулуна: «Жакыныраак кел», - деди. Уулу жакын келгенде анын бешенесинен өөп: «Менин урпагымдан дин

жаатында мага жардам берген кишини чыгарган Аллахка хамд болсун», - деди. Кийин дем алуу жайынан чыгып, жарчысына кимдин арызы болсо кайрылуусу мүмкүн деп жарыялоону буйруду. Химстик бир зиммий ордуна туруп: «Эй муминдер амири, Аллахтын китеби менен хукм чыгарууңузду сураймын», - деди. Умар: «Эмне болду?», - деди. Ал: «Аббас ибн Валид ибн Абдулмалик менин жеримди тартып алды», - деди. Аббас да ошол жерде олтурган эле. Умар Аббаска карап: «Эй Аббас, сен эмне дейсиң?», - деди. Аббас: «Туура, аны мага муминдер амири Валид бөлүп берген жана муну кагазга жазып койгон», - деди. Умар зиммийге карап: «Бул сөз туурабы?», - деп сурады. Зиммий кайталап: «Эй муминдер амири, Аллахтын китеби менен хукм чыгарууңузду сураймын», - деди. Ошондо Умар: «Туура айттың, Аллахтын китеби Валиддин кагазына караганда ээрчүүгө акылуураак, эй Аббас тур, анын мүлкүн кайтарып бер», - деди, Аббас кайтарып берди. Андан соң адамдар бирме-бир арыздана башташты. Ар бир арыз каралып, хак ээлерине кайтарылды. Жада калса, Умар Бану Марван жана башкалардын колундагы адилетсиз алынган мал-мүлктөрдүн баарын кайтарып алды. Бану Марван таанымал кишилердин ар биринен жардам сурап чыкты, бирок бул пайда бербеди. Ошондо алар (ата тараптан) эжеси Фатима бинт Марвандын – ал Умардын да эжеси эле – алдына барып, Умардын кылган ишине арызданышты жана Умар алардын мал-мүлктөрүн тартып алганын, алар ага жалынышса да, көңүл бурбай жатканын айтышты. Бул аял халифалар менен хижабсыз сүйлөшүп, хижабга мухтаждык да жок эле. Халифалар аны урматташчу, Умар да халифа болордон мурун ушундай мамиледе болгон. Фатима бинти Марван Умардын алдына кирген соң, Умар аны урматтоо менен тосуп алды, анткени ал атасынын карындашы эле. Умар ага жаздык коюп, аны менен сүйлөшө баштады, лекин аны адаттагыдан бөлөк, ачууланган абалын сезип турду. Умар ага: «Эй эже, сизге эмне болду?», - деп сурады. Фатима жооп кылды: «Агам Абдулмаликтин урпак-мууну жана уулдары сенин Халифалыгыңдын доорунда ушунчалык кордолушабы? Сен алардын мал-мүлктөрүн тартып алып, башкага берипсиң. Сенин алдыңда аларды акаратташса, сен үнчүкпадыңбы?». Умар күлүп, маселени чечүүнү мойнуна алганын билди. Ал акылдуу аял эле. Ал Умар менен сүйлөшүп жатканда ачууланганын токтоткон жок, ошондо Умар олуттуураак сүйлөшүүгө өттү.

«Эй эже, ушуну унутпаңыз, Пайгамбарыбыз ﷺ дүйнөдөн кайтканда адамдарга дарыяны таштап кетти. Пайгамбарыбыз ﷺ дан кийин келген киши өлгөнгө чейин андан эч нерсе албады. Кийин дагы бир киши келди жана ал да өлгөнгө чейин андан эч нерсе албады. Андан

кийин дагы бир киши келип, дарыядан өзүнө арык казып алды. Кийин адамдар да андан тынбай арык казышты, акыбетте анда бир тамчы суу да қалбады. Аллахка касам, тирүү экенмин, мен аны өз абалына кайтарамын. Мен үчүн адамдардын ыраазы болушунун же ачууланышынын эч бир мааниси жок. Эгер, зулум өкүмдардын туугандары тарабынан болуп, бирок өкүмдар аны токтотпосо, өзүнөн алыс болгон башкалардагы зулумду кантип токтотот?», - деди. Ошондо Фатима: «Андай болсо, сенин алдыңда аларды сөгүшпөсүн», - деди. Умар: «Аларды эч ким сөкпөдү, болгону алар арызданышты жана мен алардын акысын алып бердим», - деди. Бул хикаяны Ибн Абу Дуния, Абу Нуайм жана башкалар риваят кылышкан.

Ража Ибн Хайва айтат: Амирул муминин Умар ибн Абдулазиз көз жумгандан кийин анын ордуна Язид ибн Абдулмалик Халифа болду. Анын жанына Умар ибн Валид ибн Абдулмалик келип: «Эй муминдер амири! Бул риякор (т.а. Умар ибн Абдулазиз) мусулмандарга кыянаттык кылды, үйүндөгү эки бөлмөнү баалуу таштарга толтуруп койгон. Асыл таштарга толо ошол эки бөлмө кулпуланган абалда турат», - деди. Ошондо Язид карындашы Фатима бинти Абдулмаликке т.а. Умардын аялына «Мага айтыштарыңча, Умар эки бөлмө толо баалуу таштарды калтырган экен» деп элчи жиберди. Ошондо Умардын аялы: «Умар бул түйүндөн башка эч нерсе калтырбаган», - деп, түйүндү агасына берип жиберди. Түйүндү ачып карашса, анда жамак салынган, одуракай бир көйнөк, чаң баскан тон, ичи жыртылып кеткен, одуракай астар чапан бар экен. Язид: «Мен муну сурабадым, эки бөлмөдөгү нерсени сурадым», - деп элчини кайра жиберди. Умардын аялы Фатима: «Амирул муьмининдин өлүмү менен мени мусибаттаган Затка касам, мен бул эки бөлмөгө ал киши халифа болгондон бери кирбегенмин. Анткени, ал жерге киришимди жактырбайт эле. Мына бул ошол эки бөлмөнүн ачкычы, ал жердеги нерселерди алып халифанын үйүнө алып кеткиле», - деп ачкычтарды элчиден берди. Язид менен Умар ибн Валид дароо жолго чыгышты. Умар ибн Абдулазиздин үйүнө кирип бөлмөлөрдүн бирин ачышты, карашса, ал жерде булгаары капталган күрсү, анын үстүндө төрт табак жана бир кумура турган. Умар ибн Валид: «Астагфируллох», - деп экинчи бөлмөнү ачты. Карашса, ал жерде майда таштар менен намаз окулчу жай жана бөлмөнүн шыбына асылган чынжыр бар экен. Чынжырдын учу адам башын салса бата турган шакек түрүндө жасалган. Умар ибадаттан чалгыса же күнөөлөрүн эстесе, аны мойнуна салып алган. Көбүнчө үргүлөп кеткенде уктап калбоо үчүн башын ага салып алган. Ал жерде кулпуланган сандык турган. Аны да ачып карашты, ичинде бир себет, себеттин ичинде кийим жана

одуракай кездемеден жасалган кыска шым бар экен. Мунун көрүп, Язид жана анын айланасындагылар ыйлап жиберишти. Язид: «Эй бурадарым, Аллах сага ырайым кылсын, эл алдында аруу болгондой, жалгыздыкта да аруу болгон экенсиң», - деди. Умар ибн Валид болсо абдыраган абалда: Астагфируллох, мага ушинтип айтышкан эле», - деген бойдон чыгып кетти.

Ража айтат: Умардын өлүмү жакындашканда: «Оо Аллахым, мени Өз казаңа ыраазы кыл жана Өзүң такдыр кылган нерседе мага береке бер, Сен шашылтырган нерсенин кечигишин жана Сен кечиктирген нерсенин тездешин жаман көрөйүн», - деген сөздөрдү акыркы демине чейин кайталап айтты. Дагы ал: «Мен Аллах такдырыма жазган нерседен башкасына умтулбаган абалда таң аттырдым», - дечү.

Ибн Абу Дуня «Ихлас» деген китебинде мындай дейт: Асим ибн Амир атасынан, ал Абдуроббих ибн Абу Халактан, ал Маймун ибн Михрандан риваят кылышынча, бир күнү Умар ибн Абдулазиз бир топ ага-инилери менен маектешип олтурганда аң-сезими ачылып, кооз насаат кыла баштады. Ошондо Умар отургандардын биринин көзүнөн жаш агып жатканын көрүп, сөзүн токтотту. Мен: «Эй муминдер амири, насаатыңызды улантаңыз, Аллах уккандарга же аны башкаларга жеткиргендерге жакшылык тартуу кылат деп үмүт кыламын», - дедим. Ал: «Эй Абу Айюб, ары тур. Адамдарга сүйлөөдө да фитна бар, анын жамандыгынан сүйлөп жаткан адам кутула албайт. Мумин үчүн сүйлөгөндөн көрө амал кылганы жакшыраак», - деди.

Ибн Абу Дуня Умар ибн Абдулазизден мындай дегенин риваят кылган: «Биз өзүбүз таза жана аруу деп ойлогон кишилерди иштеткен элек, алар фажирлердин ишин кылышты. Аллах аларды кыйратсын, Кабрга ушундай кетишеби?!».

Абдураззак риваят кылып айтат: Мен Муаммардын мындай дегенин уккам: Умар ибн Абдулазиз Адий ибн Артахка минтип кат жазды, себеби Умарга Адийдин айрым жагымсыз иштери жөнүндө кабар жеткен эле: «Амма баъд, сенин каарылар менен бирге олтурганың, кара селдең жана аны аркаңдан асылтып жүрүшүң мени алдады. Сенин тышың жакшы болгону үчүн сен жөнүндө жакшы күмөндө болдук. Чынында, Аллах силер кылып жаткан көп иштердин кабарын бизге жеткирди».

Табароний, Дарикутний жана көптөгөн илим ээлери ишеничтүү санаддары менен Умар ибн Абдулазизден келтиришинче, Умар өзүнүн аамилине минтип кат жазган: «Амма баъд, албетте мен сени Аллахка таква кылуу, Расулунун суннатын ээрчүү, анын ишине кылдат мамиле кылуу жана ал кишинин суннатына каршы чыгып, жардам берүүдөн тыйылган кишилер алып келген бидъаттарды таштоого чакырамын.

Ушуну жакшы билип алгын, кандай бидъат болбосун, ал батыл экенине далил бар. Андыктан, суннатты бекем карма, анткени суннатты киргизгендер анын тескерисинде тайылуу, бурулуу, акмактык, жаңылыштык бар экенин билишкен. Алар иштерди аткарууда күчтүүрөөк жана амалда бекемирээк болушкан. Алардын амалы тууралык үстүндө курулган. Эгер, силер көтөргөн нерседе фазилет болгондо, алар буга ылайыктуу эле жана алда качан муну ишке ашырышмак. Анткени, алар ар бир жакшылыкта алдыңкылардан болушкан. Эгер, алардан кийин да бирер жакшылык болду десең, билип кой, андай жакшылыкты муминдердин жолуна баспаган жана алардын жолунан бурулуп-адашкан, өзүн алардан жогору койгон кимселер пайда кылышкан болот. Суннатты киргизген кишилер жакшылык жөнүндө жетиштүү айтышкан жана көңүлдөрдү кандыра турган даражада сыфаттап беришкен. Коомдор өз дининде кемчиликке жол беришкенде, кооп-коркунучка жолугушту. Башкалар алдыга умтулушканда, адашып кетишти». Аллах Умар ибн Абдулазизди Өз рахматына алсын. Сахабаларды ээрчиген жана аларды жакшы көргөн жүрөктөн гана чыккан кандай гана сонун сөздөр. Фукахалар жана алардан башкалар мындай сөздөрдү айта алышабы? Аллах аны рахматына алып, күнөөлөрүн кечирсин.

Хатиб Багдадий Якуб ибн Суфьян Хафизден, ал Саид ибн Абу Марямдан, ал болсо Рошид ибн Саидден, ал Укайлдан, ал Шихабдан риваят кылышында, Умар ибн Абдулазиз айтат: «Расулуллах ﷺ жана ал кишинин халифалары бир канча суннаттарды калтырышты. Аларды бекем кармоо – бул Аллахтын Китебин тастыктоо жана Аллахка итаат кылуу. Эч кимдин аларды өзгөртүүгө акысы жок, аларга каршы чыккандардын фикири этибарга алынбайт. Ким абалкыларды ээрчисе хидаят табат, ким ал аркылуу түшүнүүгө аракет кылса түшүнөт. Ким ага каршы чыгып, муминдерден башкасынын жолунда болсо, Аллах башы оогон тарабына буруп коёт жана жаханнамга кууйт. Кандай гана жаман акыбет».

Күндөрдүн биринде Умар ибн Абдулазиз жарчысына адамдарды намазга чогултууну буйруду. Адамдар чогулганда Умар мындай хутба кылды: «Мен силерди чогултуудан максадым, кимиңер Аллахка жолугууга жана Акырет күнүнө ишенип, бирок, ага даярдык көрбөсөңөр, ал – акмак. Ким жалган десе, ал – кафир». Кийин Умар ушул аяттарды окуду:

(أَلَا إِنَّهُمْ فِي مَرِيَّةٍ مِّن لِّقَاءِ رَبِّهِمْ)

«Акыйкатта, алар Роббисине жолугуудан күмөндөнүшөт»

[41:54]

﴿وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ﴾

«Алардын көпчүлүгү Аллахка мушрик болгон абалда гана ыйман келтиришет» [12:106]

Ибн Абу Дуня Умар ибн Абдулазиз жөнүндө мындай риваят кылат: Умар өзүнүн балдарын таълим алуу үчүн бир мугалим менен Таифке жөнөттү. Бир аз убакыттан кийин ага минтип кат жазды: «Менин уккан нерсе абдан жаман. Анткени, сен ниетти билбеген т.а. балагатка жетпеген наристелерди мусулмандарга имам кылып коюпсуң». (Ибн Абу Дуня, «Ниет» китеби).

Ибн Абу Дуня «Ар-Рикка ва аль-Букаа» китебинде Умар ибн Абдулазиздин кызматкеринен мындай риваят кылат: «Умар азат кылынган кулуна: «Эй уулум, жакшылык сени тыңдап, итаат кылуусунда эмес, жакшылык Роббиңди унутушуң артынан Ага итаат кылышыңда. Эй уулум, бүгүн таң атканга чейин алдыма эч кимди киргизбе, анткени мен адамдарды, алар болсо мени түшүнбөй калышынан коркомун», - деди. Ошондо кул: «Кече абдан ыйладыңыз, мурун антип ыйлаганыңызды көрбөгөн элем», - деди. Умар ибн Абдулазиздин кулу сөзүн улантат: «Умар ыйлап: «Аллахка касам, ошондо Аллах Азза ва Жалланын алдында туруу жөнүндө ойлогон элем», - деп эсинен танды. Ушундай абалда эрте мененге чейин өзүнө келбеди. Мен ошондон кийин ал кишини өлгөнгө чейин күлгөнүн көрбөдүм».

Бир күнү Умар ибн Абдулазиз Юнус сурасындагы ушул аятты окуду:

﴿وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ مِنْ قُرْءَانٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ

شُهُودًا﴾

«Сен кандай иш (менен) алек болбогун жана ал (иш) жөнүндө Куръандан кандай гана аят окубагын, силер кандай амалды кылбагыла, ошол иштерге киришкенде албетте Биз силердин үстүңөрдө күбө болобуз» [10:61]

Кийин Умар катуу ыйлап жиберди. Анын ыйын жада калса короодогулар да угушту. Фатима анын жанына келип олтуруп, ал да ыйлай баштады. Ошондо короодогулар да кошулуп ыйлашты. Алар ушундай абалда турганда Умардын уулу Абдулмалик келип Умарга: «Эй ата, эмнеге ыйлап жатасың?», - деди. Умар: «Эй уулум, атаң жакшы көргөн нерсе ушул: ал дуняны тааныбады жана дуня да аны тааныбады. Эй уулум, Аллахка касам, мен өлүп, тозок ээлеринен болуудан корктум», - деди.

Ибн Абу Дуня Абдулаъла ибн Абу Абдуллох Анбарийден мындай дегенин риваят кылат: Бир күнү Умар ибн Абдулазиз кенен кийимде

чыкканын көрдүм, артынан бир хабаш келе жаткан эле. Умар адамдардын жанына жеткенде хабаш артына кайтты. Умар эки кишинин алдынан өтүп: «Аллах экөөңөрдү ырайым кылсын», - деди. Кийин ал минбарга чыгып хутба кылды, Таквир сурасынын:

(وَإِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ)

«Күн өчүп, караңгыланганда»

[81:1]

деген аятын окуп: «Күндүн бул абалына эмне десе болот?», - деди. Кийин суранын:

(وَإِذَا الْجَبَابِطُ سُعِرَتْ ﴿١٢﴾ وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ)

«Тозок лапылдап жалындатылганда. Жаннат жакындатылганда»

[81:12-13]

деген аятын окуп ыйлап жиберди. Ошондо masjidдегилер да ыйлады, алардын ыйынан masjid силкинди. Кудум masjidдин дубалдары да ыйлап жаткандай болду. Ошондо бир аъробий келип: «Эй муминдер амири, мен сенин алдыңа бир мухтаждык менен келдим, акыры сени таптым. Аллахка касам, Аллах сенден мен жөнүндө сурайт», - деди. Умар ыйлап жиберип: «Силер канча кишисиңер?», - деп сурады. Ал: «Мен жана үч кызым бар», - деди. Умар ага үч жүз жана кыздарына жүз дирхам берүүнү буйруду. Андан кийин өзүнүн мүлкүнөн жүз дирхам берип: «Эми баргын, мусулмандарга нафака таратылып, сен да алардын катарында нафака алганга чейин буларды үй-бүлөңө сарфта», - деди.

Азербайжандык бир киши Умардын алдына кирип: «Эй муминдер амири, бүгүн мен сенин алдыңда турганымдай, сен да эртең Аллахтын алдында турушуңду унутпа. Ошондо көптөгөн адамдар сага каршы болот, Аллах болсо сени унутуп калбайт. Ал күндө пенде Аллахка бир татыктуу амалы менен жолугат жана күнөөдөн таза болбойт», - деди. Умар катуу ыйлап: «Эмне мухтаждыгың бар», - деди. Азербайжандык киши: «Сенин Азербайжандагы аамилиң мага кол салды жана он миң дирхамымды алып, байтулмалга кошту», - деди. Умар: «Тезинен Азербайжан аамилине жазгыла, акчасын кайтарып берсин», - деди. Кат жазылгандан кийин аамилге жөнөтүлдү.

Ибн Ияштын азат кылынган кулу Зияд айтат: Бир күнү суук түндө Умар ибн Абдулазиздин алдына кирип, ал жердеги очокто ысынып жаткам, муминдердин амири Умар да келип, ошол очокто ысына баштады. Ал: «Эй Зияд», - деди, мен: «Лаббей, эй муминдер амири», - дедим. Ал: «Мага кысса айтып бер», - деди. Мен: «Кысса айта албаймын», - дедим. Ал: «Андай болсо өзүң жөнүндө айт», - деди. «Мен жөнөкөй Зиядмын», - дедим. Ал: «Зиядга эмне болду?», - деди. Мен: «Зияд тозокко кирсе, жаннатка кирген киши ага пайда бербейт,

эгер жаннатка кирсе, тозокко кирген киши ага зыян жеткире албайт», - дедим. Ал: «Туура айттың», - деп, очоктогу чок бүткөнчө ыйлады.

Зияд Абдий Умарга: «Эй муминдер амири, өзүңдү актоо менен алек болбо, тескерисинче, өзүң түшүп калган абалдан чыгуу жолун издегин. Эгер, денеңдеги ар бир түк Аллахка хамд-сана айтып, шүкүр кылса да сен турган нерсенин маңызына жетип барбайт», - деди. Зияд дагы айтат: «Эй муминдер амири, эгер кишинин касташкан душманы болсо, анын абалы не болот?». Умар: «Абалы жаман болот», деди. Зияд: «Ошондой душманы экөө болсочу?», - деди. Ал: «Анын ахвалы дагы да жамандашат», - деди. Зияд: «Эгер үчөө болсочу?», - деди. Умар: «Ага жашоо татыбайт», - деди. Зияд: «Аллахка касам, эй муминдер амири, эртең Мухаммад ﷺдын Умматынын ар бири сага душман болот», - деди. Зияд айтат: Ошондо Умар ыйлап жиберди, мен болсо бул сөздү ага айтпасам болор экен деп ойлоп калдым. □

УКРАИНА-РОССИЯ СОГУШУ: АМЕРИКА НЕГИЗГИ ОЮНЧУ... БУЛ СОГУШ ЭКИНЧИ ДҮЙНӨЛҮК СОГУШТУН УЛАНДЫСЫ... АЛАР ЖАНА БҮТКҮЛ ДУНЯ БАШЫНАН ӨТКӨРҮП ЖАТКАН КЫРСЫКТАРГА БАТЫШ ХАЗАРАТЫ СЕБЕБЧИ

Америка Россияны алдоо, провокация кылуу жана Украинага каршы согуш баштоо азгырыгына салуу менен Украина баткагына тартты. Канкор Путин провокацияга аста-секин алданып, Украинага согуш ачты... Америка Украинаны өзү каалабаган согушка кирүүгө жана каршылык көрсөтүүгө мажбур кылды жана багынып берүүгө тоскоолдук кылды... Муну менен Европа мамлекеттеринде ач көз кошуна Россиядан коркууну кайра жаратты. Америка Европа Союзун жана НАТОну аны менен бирге жүрүүгө о.э. түздөн-түз аскерий тараптан аралашпоо позициясын карманууга мажбур кылды. Алар баары Украинаны кыргын куралдары (учак жана танктарга каршы заманбап ракеталар жана учкучсуз учактар) менен куралдантты. Максад – Украинаны ачык каршылык көрсөткөн элдик кошуунга жана Россиянын көрүстөнүнө айлантуу о.э. украин калкынын кыргын кылынышына, башбаанексиз калышына жана өлкөсү ойрон болушуна карабастан, Россияны көп жылдарга алдан тайдыруу. Америка Европа Союзу мамлекеттери менен биргеликте Россияны экономикалык тараптан күчсүздөнтүү, Европадагы ар кандай мамлекеттин салмагы сыяктуу салмакка ээ мамлекетке айлантуу, аны өз аймагында курчоого алуу, арийне, аны эл аралык майданда атаандаш болууга умтулуудан алыстатуу үчүн Россияга каршы санкцияларды киргизди...

Америка ушундай бир иш-аракет жасап, булардын баары кескин таризде болду жана баарын бир багытта жүрүүгө мажбур кылды. Россия жана Европа Союзу мамлекеттеринин эч биринин, жада калса Украинанын сүйлөшүү өткөрүшүнө жана чегинүүсүнө жол берилбеди... Украина президенти камакка алынган, же өлтүрүлгөн, же багынып берген учурда аткарыла турган сценарийлер, куугундагы өкмөттү же чет элден Украин аскерий каршылык жетекчилигин түзүү сыяктуу сценарийлер белгиленди. Америка Зеленскийдин чечимдерин көзөмөлдөө үчүн баскынчылык башталганда эле мамлекеттен чыгып АКШга келүүгө чакырды жана Украинадагы баскынчылыктан, Зеленскийден кийинки баскычка даярданып жатканын маалымдады... Бул Американын оюну ишке ашып жаткан сахна... Аскерий көрүнүштөгү бул саясий күрөш – Америка тарыхындагы эң белгилүү кылмыштуу саясат. Бул согуш анын уландысы болбосо да, Экинчи дүйнөлүк согушту эске салат. Экинчи дүйнөлүк согуш Европанын так борборунда, калкы бир дин жана бир таалим өкүлдөрү болгон мамлекеттер ортосунда жүз берген.

Ал-Ваый: ооба, бул согушта эң чоң оюнчу Америка жана ал Кытайга каршы да кудум ушундай даярдык көрүүдө... Бул – анын дуняга жетекчилик кылуу жолу... Россия, Кытай жана Европа Союзу сыяктуу башка мамлекеттер да фикирлөөдө, саясатын аткарууда жана кызыкчылыктарын жүзөгө чыгарууда Америкадан айырмаланбайт... Алар эң акырында гана гуманитардык тарапты жана адамдардын азаб-кыйынчылыктарын ойлошот... Бул – Батыш хазараты. Ал жалаң гана кыйроо, өлүм жана кырсык алып келет. Андан кутулуунун бирден-бир жолу – мусулмандар Халифалыкты тикелеп, өз дини менен дуня жетекчилигине көтөрүлүүсү. □

2022-жылы 23-мартта «Вашингтон Пост» гезити Дэвид Игнатиустун Путиндин шахсы жөнүндөгү макаласын жарыялады. Дэвид Игнатиус өз макаласында: «Украинадагы бир ай уланып жаткан согуш Россия президентинин оор жана кооптуу рухий абалына далалат кылат...», - дейт. Автордун фикиринде, акыркы апталардагы согуш Путиндин Украина маселесине берилип кеткенин, мекениндеги жана чет элдеги душмандарынан чочулап, иш-аракеттерин Россиянын өтмүшү жана келечеги жөнүндөгү фикери жана мистикалык сөздөрү менен түр берип жатканын көрсөттү. Автор Путиндин улууук туйгулары менен суугарылган шахсияты жөнүндө анын өткөн аптада концерттеги иш-аракеттеринин айрым тараптарын көрсөткөн. Путин 18-кылымдагы аскерий командачы Фёдор Ушаков жөнүндө айткан. Путин бийликке келгенден кыска убакыт өтүп т.а. 2001-жылы ыйыкташтырылган, согуштарда бир да жеңилүүгө учурабаган Фёдор Ушаков жөнүндө: «Анын доорунда ушундай болгон, бүгүн да ушундай болот жана ар дайым ошондой бойдон калат», - деди.

Путин Советтер Союзунун даңкын кайра тикелөөнү каалап жаткандай туюлат. Анын чечимдери да Россия тарыхындагы өзүнүн улуу ордун сезүүгө байланыштуу... Анын диндарлыгына келсек, автор баса белгилешинче, Путин православ чиркөөсүнө жана «асмандын миссиясын» аткарып жатканына ишенет. Ал православ чиркөөсүнө, Россия жана Украина ортосундагы «биримдикке» терең ишенет. Путин: «Биз бир элбиз», - деп жарыялады жана Украинаны Россиядан бөлүнүп чыгышында Советтер Союзун айыптады. Ал: «Бир акыйкат анык – Россия уурдалган», - дейт. Путин Украинага каршы чабуулду Украинаны куткаруу аракети жана бул диний вазыйфа деп атады. Ал өзүнүн согушун актоо үчүн Инжилден далил келтирип мындай деди: «Мен ыйык китептеги сөздөрдү кайталап айтамын: Эгер, инсан достору үчүн жанын курман кылса, ал үчүн мындан артык сүйүү жок»...

Анын фашисттигине келсек, автор Путин коммунизмдин ордуна «орус фашизмин» тандаганын айтат. Анын негизги устазы 1922-жылы большевиктер ыңкылабынан кийин Россиядан качкан жана Муссалиниге суктанып, фашизмди мактаган Иван Ильин болгон. Ильин Россияны Батыштын түбөлүк курманы катары көргөн жана ага «Россиянын тирүү мүчөсүнө» айлана турган «адам» керектигин айткан. 2005-жылдан тартып Путин Кремлде Ильинди сарай философу катары кайра карап чыкты. Ал анын мурасын Россияга кайтарды, кабырына гүл койду жана өз макалаларында анын фикирлерин далил кылып келтирди. Мисалы, Путин 2012-жылы жарыяланган макаласында Ильиндин Россия жөнүндөгү көз карашын түшүндүрүп мындай дейт: «Россия бардык православ калктар үчүн гана эмес, бүткүл дунянын калктары үчүн жалгыз рухий организм».

Путиндин Батыш жөнүндөгү көз карашына келсек, автор Путин дунясынын борборунда Батыш фитнеси аркылуу Россияны акарат кылуу идеясы бар экенин айтат. Ал Батыш элитасына жана алардын Россиядагы досторуна ачуусун көрсөтүп, аларды «бузукулар жана саткын» дейт. Путин Россиянын душмандары түбөлүк деп эсептейт. Ал айтат: «Алар бардык нерсе сатылат жана бардык нерсени сатып алууга болот деп билишет. Алар бул абалда биздин кулашыбызга жана чегинишибизге ишенишет. Лекин, алар биздин тарыхыбыз жана элибиз жөнүндө жетиштүү маалыматка ээ эмес»... Игнатиус өз макаласын: «Батыш Путиндин жеңишине жол бербеш керек», - деп аяктаган.

Ал-Ваъй: мамлекет жетекчилеринин шахсиятын үйрөнүү ошол мамлекеттердин ички же тышкы саясатын жана согуш же тынчтык учурундагы саясатын жана иш-аракеттерин баалоодо, аларга каршы туруу мүмкүндүгүн билүүдө чоң мааниге ээ. □